



STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALA A COMUNEI CORNEREVA 2021-2027



2021

S.C. ESSETI PROJECT S.R.L.
DUMBRĂVIȚA, JUDEȚUL TIMIȘ, TELEFON: 0751 112 508
E-MAIL: ESSETIPROJECT@GMAIL.COM



Cuvânt înainte

| | |
|--|------------------|
| 1. Aspecte introductive | 3 - 15 |
| 1.1 Conceptul de „ <i>dezvoltare durabilă</i> ” | 5 - 6 |
| 1.2 Perspectiva României asupra dezvoltării durabile | 6 – 13 |
| 1.3 Planul de dezvoltare regională Vest 2021-2027 | 13 – 15 |
| 2. Profilul Comunei Cornereva | 16 - 43 |
| 2.1 Istoric | 17 - 21 |
| 2.2 Indicatori Fizico-Geografici | 22 - 24 |
| 2.3 Formele de relief | 24 - 28 |
| 2.4 Hidrografia zonei | 28 - 32 |
| 2.5 Regimul climatic și pluviometric | 33 - 36 |
| 2.6 Biodiversitatea | 36 - 39 |
| 2.7 Demografia | 40 – 43 |
| 3. Profilul socio - economic | 44 – 128 |
| 3.1 Agricultură și dezvoltarea rurală | 45 - 50 |
| 3.2 Infrastructură, transport, mediu | 50 - 65 |
| 3.3 Economic | 65 - 67 |
| 3.4 Turism și obiective turistice | 67 - 84 |
| 3.5 Educație și cultură | 84 - 122 |
| 3.6 Sănătate și asistență socială | 123 - 124 |
| 3.7 Administrația publică | 124 – 128 |
| 4. Strategia de dezvoltare | 129 – 144 |
| 4.1 Obiectiv general | 132 |
| 4.2 Obiective specifice | 132 – 144 |
| 5. Analiza S.W.O.T. | 145 – 165 |
| 5.1 Analiza S.W.O.T. – Cadrul general | 147 – 161 |
| 5.2 Implementarea, monitorizarea și evaluarea strategiei de dezvoltare | 161 – 165 |
| 6. Planul local de acțiune pentru dezvoltare | 166 - 171 |
| 6.1 Estimarea finanțării | 170 – 171 |
| 7. Procesul partenerial | 172 – 178 |
| 8. Strategia de mediu | 179 – 187 |
| Concluzii | 188 – 192 |



Cuvânt înainte

Dragi consăteni, stimați locuitori ai comunei Cornereva, Strategia de Dezvoltare locală a comunei noastre constituie cartea de dezvoltare pe baza potențialului local și a valorificării strategice a acesteia în scopul dezvoltării unei comunități vibrante și prospere.

Acest document structurează liniile directoare strategice ale dezvoltării comunei noastre pe termen scurt, mediu și lung, potrivit problemelor identificate și a potențialului local activ, având în vedere caracteristicile comunei, rolurile pe care le exercită în prezent precum și oportunitățile de dezvoltare în viitor.

Am fost conștient de la bun început că administrația locală are obligația să propună comunității proiecte de dezvoltare și să folosească resursele comunității respectând principiile unei dezvoltări durabile.

Proiectele realizate până în prezent, cât și cele viitoare sunt dedicate îmbunătățirii vieții locuitorilor comunei Cornereva. Îmi doresc ca împreună să ne bucurăm de o infrastructură bine dezvoltată și echilibrată, care să ne permită o dezvoltare durabilă din punct de vedere economic și social, de tehnologie și de o utilizare eficientă, dar și rațională a tuturor resurselor locale de care dispunem. Pe lângă proiectele prioritare pentru perioada următoare, administrația locală conștientizează importanța dezvoltării economice și sociale a comunei noastre, sprijinind în acest sens diverse inițiative.

Este momentul în care trebuie să punem în opera, proiecția oferită de strategia de dezvoltare a comunei Cornereva pe perioada 2021-2027.

Vă mulțumesc pentru tot sprijinul acordat și îmi doresc să ne bucurăm în continuare de fiecare proiect realizat. Sper ca dumneavoastră, cetățenii comunei, să nu rămâneți impasibili și să contribuiți constant la procesul de dezvoltare, astfel încât aici, în comuna noastră, să ne îndeplinim gândurile și aspirațiile.

Cu deosebită considerație,

PRIMARUL COMUNEI CORNEREVA,

JUDEȚUL CARAȘ-SEVERIN

Nicolae Novăcescu



COMUNA CORNEREVA
JUDEȚUL CARAȘ-SEVERIN

Strategia de dezvoltare pentru perioada
2021 – 2027

Capitolul 1

Aspecte introductive



Elaborarea strategiilor de dezvoltare locală și micro-regională reprezintă unul din pașii cei mai importanți care susțin procesele de dezvoltare locală și micro-regională. În esență, acest tip de strategie clarifică pe termen mediu și lung care sunt direcțiile și domeniile spre care se orientează efortul de dezvoltare al comunității.

Strategiile de dezvoltare fac posibilă coordonarea activă a proceselor de dezvoltare care au loc în teritoriu, luarea în considerare a caracteristicilor locale, a schimbărilor din mediul exterior și fac posibilă abordarea proactivă, realizată într-un mod inovativ, a proceselor de dezvoltare teritorială. Strategiile de dezvoltare locală sunt caracterizate de cel puțin șapte trăsături care le recomandă managerilor de la nivel local responsabili cu acest domeniu.

Cele șapte caracteristici ale strategiilor sunt următoarele: imagine asupra viitorului, creativitate, flexibilitate, activitate, create pentru acțiune, orientare spre schimbare, orientare spre un câștig durabil. Principiul acțiunii care stă la baza unei strategii de dezvoltare se datorează faptului că ea este compusă de programe, a căror aplicare implică acțiune concretă direcționată spre îmbunătățirea situației regiunii țintă.

Orientarea spre schimbare reiese din faptul că strategiile urmăresc elaborarea unui pachet de programe care, odată implementate, să ducă la schimbare pe plan social, la o mai bună valorificare a potențialului local, precum și orientarea activităților de dezvoltare în concordanță cu procesele înregistrate pe plan local. O ultimă caracteristică ar fi aceea că scopul planificării strategice este orientat spre atingerea unei dezvoltări durabile. Acest concept a devenit tot mai important în ultimii ani o dată cu evaluările finale realizate pentru multe programe internaționale orientate spre susținerea dezvoltării locale.¹

Pentru absorbția fondurilor europene alocate României în perioada 2021-2027 este necesară crearea cadrului de reglementare a unor mecanisme eficiente pentru pregătirea portofoliului de proiecte a României, mai ales a portofoliului de proiectelor din domeniul infrastructurii de interes național/local și regional, precum și pentru protofoliul de proiecte aferent domeniului de specializare inteligentă.

Strategia de dezvoltare locală a comunei Cornereva în perioada 2021-2027 a fost realizată respectându-se principiile dezvoltării durabile, dat fiind faptul că orice comunitate trebuie să promoveze o viziune strategică în ceea ce privește dezvoltarea sa viitoare. Experiența deja acumulată, a arătat faptul că proiectele și programele operaționale funcționează cel mai bine atunci când fac parte dintr-un cadru coerent și când există o coordonare la nivel strategic.

„Strategia de dezvoltare a comunei Cornereva, 2021-2027” este realizată în cadrul unui proiect finanțat din fonduri proprii, proiect inițiat și derulat de Unitatea Administrativ Teritorială

¹ Revista Transilvană de Științe Administrative, IX, 2003, pp. 75-79



a Comunei Cornereva, fiind elaborată în strânsă legătură cu Planul de Dezvoltare Regională al regiunii Vest și prioritățile identificate de Planul Național de Dezvoltare.

1.1 Conceptul de „dezvoltare durabilă”

Strategia de Dezvoltare Locală se subscrie cerințelor de dezvoltare ale Comunității Europene pe principii de Dezvoltare Durabilă. Dezvoltarea durabilă este dezvoltarea care urmărește satisfacerea nevoilor prezentului, fără a compromite posibilitatea generațiilor viitoare de a-și satisface propriile nevoi. Ea vizează stabilirea unui cadru teoretic stabil pentru luarea deciziilor în orice situație în care se regăsește un raport de tipul om-mediul, fie că e vorba de mediul înconjurător, cel economic sau social. Chiar dacă inițial dezvoltarea durabilă s-a vrut a fi o soluție la criza ecologică, în prezent conceptul s-a extins asupra calității vieții în complexitatea sa, sub aspectul economic și cel social.

Dezvoltarea Durabilă reprezintă, în contextul românesc, dorința realizării unui echilibru, o sinteză între aspirațiile cetățeanului născut liber, societatea de care depinde și prin care se definește și contextul care permite realizarea de sine. Acest echilibru pornește de la om, actor central care caută un echilibru individual și condiții favorabile pentru a se realiza. Condițiile favorabile sunt influențate de societatea care trebuie să îl susțină și să îl motiveze și de mediul prin care se regăsește și își poate găsi echilibrul. Rolul statului în contextul dezvoltării durabile este să ajute la realizarea acestui echilibru, nu doar pentru cetățenii de acum, dar și pentru generațiile viitoare².

Astfel, analiza situației existente și condiționările altor cadre strategice, generează direcții de dezvoltare prioritară în raport cu așteptările comunității, considerate ca fiind principalele modalități de realizare a scopului de creștere generală a nivelului de dezvoltare al acesteia.

Durabilitatea pleacă de la ideea că activitățile umane sunt dependente de mediul înconjurător și de resurse. Sănătatea, siguranța socială și stabilitatea economică a societății sunt esențiale în definirea calității vieții. Astfel că societatea durabilă este, o societate care își modelează sistemul economic și social astfel încât resursele naturale globale și sistemele de suport ale vieții să fie menținute.

Fiecare dintre aceste direcții presupune parcurgerea unui set de obiective strategice care pot fi realizate, prin acțiuni grupate în axe prioritare specializate, care conțin proiecte, intervenții și măsuri specifice, de a căror prioritizare, planificare și mod de concretizare, depinde implementarea în condiții optime a strategiei și atingerii obiectivelor propuse.

² Strategia Națională pentru dezvoltarea durabilă a României 2030



Dezvoltarea durabilă se realizează atunci când se răspunde nevoilor generației actuale, fără a fi amenințate cele ale generațiilor viitoare, deoarece avem, cu toții, dreptul la un nivel de trai ridicat. Dezvoltarea durabilă susține o viziune despre progres care integrează atât nevoile imediate, cât și cele pe termen lung, și care se adresează sectoarelor economic, social și de mediu - ca inseparabile și interdependente. Astfel, dezvoltarea durabilă asigură creșterea economică, dar acordă în egală măsură atenție sectorului social și protecției mediului, ca ingrediente esențiale ale unei societăți sănătoase și echilibrate. Nu în ultimul rând, atunci când vorbim despre planificarea dezvoltării durabile, este necesar ca toate cele trei sectoare (economic, social și de mediu) să fie luate în considerare, în aceeași măsură.

„*Conceptul de dezvoltare strategică*” este soluția structurată de creștere de la starea de astăzi la o stare viitoare împărtășită de membrii comunității, care propune o utilizare eficientă a resurselor și oportunităților disponibile, pentru punerea în practică a unui pachet prioritizat de proiecte, măsuri și intervenții cu scopul atingerii nivelului de dezvoltare propus.

Obiectivele strategice vor subsuma „*Axe prioritare*” specifice fiecărui obiectiv, care vor include tipuri concrete de intervenții într-un anumit domeniu. Aceste intervenții pot fi: proiecte, măsuri, planuri, intervenții etc., a căror realizare vor conduce la atingerea obiectivului vizat și la dezvoltarea domeniilor strategice.

Comisia Europeană a prezentat în 22 noiembrie 2016 Comunicarea „*Pașii următori pentru un viitor european durabil*”. Documentul prezintă răspunsul Uniunii Europene la Agenda 2030 și confirmă integrarea obiectivelor de dezvoltare durabilă în cadrul politicii europene și în prioritățile actuale ale Comisiei Europene, evaluarea situației și identificarea celor mai relevante preocupări privind durabilitatea. Prin această comunicare, Uniunea Europeană s-a angajat în favoarea unei dezvoltări durabile prin care „*să asigure o viață demnă pentru toți respectând limitele planetei, care să reunească prosperitatea și eficiența economică, societăți pașnice, incluziunea socială și responsabilitatea față de mediu*”³.

1.2 Perspectiva României asupra dezvoltării durabile

La nivel național, România a realizat primele analize pe baza Raportului de Țară 2019 – Anexa D: Orientări în materie de investiții, privind finanțarea politicii de coeziune în perioada 2021-2027, pe marginea cărora au fost trasate și prioritățile naționale pentru finanțarea din Fondurile Europene post 2020.

³ COM (2016)793 - Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions „Next steps for a sustainable European future European action for sustainability”



Aderarea la Uniunea Europeană în 2007 a ajustat prioritățile naționale, prin Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă. Orizonturi 2013-2020-2030 (SNDD), aprobată de Guvernul României la 12 noiembrie 2008, vizând reducerea decalajului socio-economic față de cel al statelor membre ale Uniunii Europene.

Dezvoltarea Durabilă reprezintă, în contextul românesc, dorința realizării unui echilibru, o sinteză între aspirațiile cetățeanului născut liber, societatea de care depinde și prin care se definește și contextul care permite realizarea de sine. Acest echilibru pornește de la om, actor central care caută un echilibru individual și condiții favorabile pentru a se realiza. Condițiile favorabile sunt influențate de societatea care trebuie să îl susțină și să îl motiveze și de mediul prin care se regăsește și își poate găsi echilibrul. Rolul statului în contextul dezvoltării durabile este să ajute la realizarea acestui echilibru, nu doar pentru cetățenii de acum, dar și pentru generațiile viitoare.

Pentru ca dezvoltarea durabilă să reușească în România și, prin urmare Agenda 2030, împreună cu angajamentele Uniunii Europene, această strategie este construită în jurul cetățeanului și nevoilor generațiilor viitoare. Strategia pleacă de la premisa că, dezvoltarea durabilă prezintă un cadru de gândire care, odată însușit de către cetățean, va ajuta la crearea unei societăți mai echitabile, definită prin echilibru și solidaritate și care să poată face față schimbărilor aduse de probleme actuale globale, regionale și naționale, inclusiv scăderea demografică. Grija statului față de cetățean și respectul cetățeanului față de instituții, față de aproapele său, de valorile morale și diversitatea culturală și etnică vor duce la o societate durabilă.

➤ Pe plan economic este nevoie de garantarea unei creșteri economice pe termen lung de care să beneficieze cetățenii României. Deși economia unei țări adeseori se măsoară prin cifre, care nu iau în considerare potențialul cetățeanului, transformarea economiei într-una durabilă și competitivă necesită un nou mod de acțiune care să se centreze pe inovație, optimism și reziliența cetățenilor. O asemenea abordare va crea o cultură a antreprenoriatului în care cetățeanul se poate realiza material și aspirațional.

➤ Sub aspect social este nevoie de o societate coezivă, care să beneficieze de îmbunătățirea sistemului de educație și sănătate, de reducerea inegalităților dintre bărbați și femei, dintre mediul urban și rural, care să conducă la promovarea unei societăți deschise, în care cetățenii se pot simți apreciați și sprijiniți. E nevoie de cultivarea rezilienței populației, în așa fel încât cetățeanul, într-un cadru instituțional echitabil, să își poată realiza visurile acasă. În același timp, statul trebuie să ajute la sporirea potențialului cetățeanului prin abordarea problemelor legate de sănătate, de educație și de limitele pieței libere, probleme la care se poate răspunde prin politici publice, rezultatul fiind un nivel de trai cât mai ridicat pentru toți cetățenii. Sporirea capitalului social – crearea unui simț civic definit prin încredere între cetățeni - va conduce la deblocarea potențialului



cetățenilor români pentru a se realiza prin forțe proprii, asigurând totodată și dezvoltarea durabilă a comunităților lor.

➤ Conștientizarea importanței mediului a crescut semnificativ în ultimii ani, atât în ceea ce privește mediul natural, cât și la cel antropic. Protejarea naturii este responsabilitatea tuturor datorită impactului biunivoc om – mediu, dar și o oportunitate a cetățenilor de a se uni într-un scop nobil, prin conștientizarea acestei responsabilități. Realizarea unui mediu antropic durabil poate fi atins prin cultivarea unui sentiment de apartenență și de comunitate, care să elimine simțul singurătății cetățeanului, factor de risc în realizarea potențialului personal și, în ultimă instanță, a funcționării comunitare.

Strategia națională pentru dezvoltarea durabilă a României 2030 include 17 obiective de dezvoltare durabilă, cu ținte clare pentru 2030⁴ :



Obiectivele de Dezvoltare Durabilă

1. Fără sărăcie - Eradicarea sărăciei în toate formele sale și în orice context

Strategia își propune reducerea numărului cetățenilor care trăiesc în sărăcie severă și relativă în toate dimensiunile acesteia, potrivit definițiilor naționale. Strategia are în vedere reducerea numărului de persoane care trăiesc sub pragul de sărăcie, stimularea participării pe piața muncii a persoanelor apte de muncă, dezvoltarea sistemului de protecție și asistență socială.

⁴ Strategia națională pentru dezvoltarea durabilă a României 2030 a fost adoptată de Guvernul României în ședința din 9 noiembrie 2018, prin H.G. nr. 877/2018



2. Foamete „zero” - Eradicarea foamei, asigurarea securității alimentare, îmbunătățirea nutriției și promovarea unei agriculturi sustenabile

Strategia vizează dezvoltarea unui sector agroalimentar durabil și competitiv pentru îmbunătățirea calității vieții și asigurării unor condiții de viață în mediul rural apropiate de cele din mediul urban, promovarea producției autohtone și ecologice și valorificarea produselor tradiționale și montane cu valoare adăugată.

3. Sănătate și bunăstare - Asigurarea unei vieți sănătoase și promovarea bunăstării tuturor, la orice vârstă

Strategia are în vedere reducerea ratei mortalității materne și infantile, diminuarea incidenței îmbolnăvirilor de boli infecțioase și cronice, respectiv prevenirea și tratarea abuzului de substanțe nocive și a bolilor mintale.

4. Educație de calitate - Garantarea unei educații de calitate și promovarea oportunităților de învățare de-a lungul vieții pentru toți

Strategia se adresează în principal următoarelor domenii: accesul tuturor copiilor la educație timpurie, învățământ primar și secundar echitabil și calitativ, care să conducă la rezultate relevante și efi ciente, creșterea substanțială a numărului de tineri și adulți care dețin competențe profesionale relevante, care să faciliteze angajarea la locuri de muncă decente și antreprenoriatul. Asigură faptul că toți elevii dobândesc cunoștințele și competențele necesare pentru promovarea dezvoltării durabile.

5. Egalitate de gen - Realizarea egalității de gen și întărirea rolului femeilor și al fetelor în societate

Strategia își propune prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și fetelor, în sfera publică și cea privată, asigurarea participării echilibrate și efective a femeilor și a egalității de șanse la ocuparea posturilor de conducere la toate nivelurile de luare a deciziilor în viața politică, economică și publică.

6. Apă curată și sănătate - Asigurarea disponibilității și gestionării durabile a apei și sanitație pentru toți

Strategia vizează creșterea calității vieții prin dezvoltarea infrastructurii de apă și canalizare și a serviciilor publice, alinierea României la cerințele și standardele UE privind gestionarea apei potabile, apelor uzate, deșeurilor și creșterea efi cienței de utilizare a apei în toate sectoarele.

7. Energie curată și la prețuri accesibile - Asigurarea accesului tuturor la energie cu prețuri accesibile, într-un mod sigur, durabil și modern



Pentru a susține pe termen lung așteptările consumatorilor, sectorul energetic românesc trebuie să devină mai robust din punct de vedere economic, mai avansat și mai flexibil din punct de vedere tehnologic și mai puțin poluant.

8. Munca decentă și creștere economică - Promovarea unei creșteri economice susținute, deschisă tuturor și durabilă, a ocupării depline și productive a forței de muncă și asigurarea de locuri de muncă decente pentru toți

Strategia urmărește susținerea creșterii economice pe cap de locuitor și susținerea sectoarelor productive și diversificarea produselor cu valoare adăugată, crearea locurilor de muncă decente, antreprenoriatul, creșterea întreprinderilor micro, mici și mijlocii, modernizarea tehnologică și inovarea, asigurarea muncii decente pentru toți cetățenii, inclusiv pentru tineri și persoanele cu dizabilități, renumerarea egală pentru munca de valoare egală, accesul la finanțare. Se susține un turism durabil care creează locuri de muncă și promovează diversitatea culturală, produsele locale și respectul pentru tradiții și mediul în care trăim.

9. Industrie, inovație și infrastructură - Construirea unor infrastructuri reziliente, promovarea industrializării durabile și încurajarea inovației

Strategia propune dezvoltarea infrastructurii calitative, fiabile, sigure și durabile, pentru a sprijini dezvoltarea economică și bunăstarea pentru toți, integrarea întreprinderilor mici și mijlocii în lanțuri valorice și pe piețe externe, modernizarea infrastructurii și reabilitarea durabilă a industriilor pentru utilizarea eficientă a resurselor, prin adoptarea tehnologiilor și proceselor industriale curate și ecologice, întărirea cercetării științifice și colaborarea cu mediul privat, modernizarea capacităților tehnologice ale sectoarelor industriale, încurajarea inovațiilor și creșterea semnificativă a numărului de angajați în cercetare și dezvoltare.

10. Inegalități reduse - Reducerea inegalităților în interiorul țărilor și între țări

Strategia propune reducerea decalajelor, eliminarea discriminărilor de orice fel și politici de realizare progresivă a unei egalități sporite, în special fiscale, salariale, educaționale și de protecție socială.

11. Orașe și comunități durabile - Dezvoltarea orașelor și a așezărilor umane pentru ca ele să fie deschise tuturor, sigure, reziliente și durabile

Strategia vizează asigurarea condițiilor pentru o viață demnă a cetățenilor din comunitățile urbane și rurale prin accesul la locuințe și servicii de bază adecvate, sigure și la prețuri accesibile; accesul la transport public eficient, la prețuri echitabile și accesibile pentru toți; promovarea conceptului de smart-city; consolidarea eforturilor de protecție și salvagardare a patrimoniului



cultural; reducerea impactului negativ asupra mediului în orașe, inclusiv prin acordarea unei atenții deosebite calității aerului și mediului în general.

12. Consum și producție responsabile - Asigurarea unor modele de consum și producție durabile

Strategia propune trecerea etapizată la un nou model de dezvoltare prin introducerea unor elemente ale economiei circulare, creșterea productivității resurselor, reducerea risipei de alimente și a deșeurilor, prin: diminuarea generării, de consumuri la toate nivelurile sale; reciclare și reutilizare; încurajarea companiilor să adopte practici durabile și să integreze informațiile privind durabilitatea activităților lor în ciclul de raportare; promovarea practicilor durabile de achiziții publice; conștientizarea cetățenilor asupra a ce înseamnă un stil de viață în armonie cu natura.

13. Acțiune climatică - Luarea unor măsuri urgente de combatere a schimbărilor climatice și a impactului lor

Strategia vizează consolidarea capacității de adaptare și reziliență a României pentru a combate pericolele legate de schimbările climatice și dezastrelor naturale prin integrarea măsurilor de diminuare și de adaptare la schimbările climatice și dezastrelor naturale atât în strategiile cât și în politicile naționale și în planificarea și creșterea nivelului de educație și conștientizare privind schimbările climatice.

14. Viața acvatică - Conservarea și utilizarea durabilă a oceanelor, mărilor și a resurselor marine pentru o dezvoltare durabilă

Strategia își propune prevenirea și reducerea poluării marine, gestionarea și protecția durabilă a ecosistemelor marine, conservarea zonelor costiere și asigurarea unui pescuit durabil.

15. Viața terestră - Protejarea, restaurarea și promovarea utilizării durabile a ecosistemelor terestre, gestionarea durabilă a pădurilor, combaterea deșertificării, stoparea și repararea degradării solului și stoparea pierderilor de biodiversitate

Strategia are în vedere conservarea și utilizarea durabilă a ecosistemelor terestre, managementul durabil al pădurilor, combaterea deșertificării, restaurarea terenurilor și solurilor degradate, inclusiv a terenurilor afectate de deșertificare, secetă și inundații, dezvoltarea infrastructurii verzi, conservarea și protejarea zonelor umede, asigurarea conservării ecosistemelor mon- tane, susținerea cercetării în domeniu, gestionarea durabilă a pădurilor, eliminarea defrișărilor abuzive și a tăierilor rase, tranziția către o economie circulară.

16. Pace, justiție și instituții eficiente - Promovarea unor societăți pașnice și incluzive pentru o dezvoltare durabilă, a accesului la justiție pentru toți și crearea unor instituții eficiente, responsabile și incluzive la toate nivelurile



Strategia are în vedere dezvoltarea capitalului social, promovarea toleranței, eradicarea violenței asupra copiilor și reducerea semnificativă a tuturor formelor de violență, reducerea semnificativă a corupției, dezvoltarea instituțiilor eficiente și transparente la toate nivelurile, asigurarea procesului decizional receptiv, inclusiv participarea și reprezentarea cetățenilor la toate nivelurile și asigurarea accesului public la informații și protejarea libertăților fundamentale.

17. Parteneriate pentru realizarea obiectivelor - Consolidarea mijloacelor de implementare și revitalizarea parteneriatului global pentru dezvoltare durabilă

În vederea sprijinirii acestui obiectiv, prin strategie, România înțelege să-și susțină angajamentele internaționale, aderarea la Zona Euro, la spațiul Schengen și la Organizația pentru Dezvoltare și Cooperare Economică și să joace un rol proactiv pe plan european și internațional.

Obiectivele de dezvoltare durabilă nu reprezintă un obiectiv în sine, ci servesc drept puncte de reper. Acestea oferă o perspectivă necesară pe termen lung, care merge dincolo de perioadele electorale și de dorința de a obține câștiguri rapide pe termen scurt. Aceste obiective ne ajută să menținem democrații solide, să construim economii moderne și dinamice și să contribuim la o lume cu standarde de viață mai ridicate, în care inegalitățile se reduc, să ne asigurăm că nimeni nu este lăsat în urmă, cu respectarea în același timp a resurselor limitate de care dispune planeta noastră și prezervarea acestora pentru generațiile viitoare.

Pentru ca dezvoltarea durabilă să reușească în România, împreună cu angajamentele Uniunii Europene, această strategie este construită în jurul cetățeanului și nevoilor generațiilor viitoare. Strategia pleacă de la premisa că, dezvoltarea durabilă prezintă un cadru de gândire care, odată însușit de către cetățean, va ajuta la crearea unei societăți mai echitabile, definită prin echilibru și solidaritate și care să poată face față schimbărilor aduse de probleme actuale globale, regionale și naționale, inclusiv scăderea demografică. Grija statului față de cetățean și respectul cetățeanului față de instituții, față de aproapele său, de valorile morale și diversitatea culturală și etnică vor duce la o societate durabilă.

În conformitate cu Ordonanța de Urgență Nr. 88/2020 din 27 mai 2020 privind instituirea unor măsuri, precum și acordarea unui sprijin financiar pentru pregătirea portofoliului de proiecte în domeniul strategice considerate prioritare pentru perioada de programare 2021 - 2027, destinat finanțării prin Programul Operațional Asistență Tehnică 2014 - 2020 (POAT 2014 - 2020) și Programul Operațional Infrastructură Mare 2014 - 2020 (POIM), se va acorda sprijin financiar în următoarele domenii de interes strategic național/local⁵:

⁵ Ordonanța de Urgență Nr. 88/2020 din 27 mai 2020 privind instituirea unor măsuri, precum și acordarea unui sprijin financiar pentru pregătirea portofoliului de proiecte în domeniul strategice considerate prioritare pentru perioada de



- a) transport și transport intermodal;
- b) apă - apă uzată;
- c) gestionarea deșeurilor;
- d) mobilitate urbană;
- e) regenerare urbană;
- f) infrastructură rutieră de interes județean;
- g) centre de agrement/baze turistice/tabere școlare;
- h) infrastructură și servicii publice de turism, inclusiv obiective de patrimoniu;
- i) specializare inteligentă.

1.3 Planul de dezvoltare regională Vest 2021-2027

Regiunea de Dezvoltare Vest s-a constituit cu aprobare guvernamentală la data de 28 octombrie 1998 și este compusă din județele Arad, Caraș-Severin, Hunedoara, Timiș. Situată la confluența unor importante drumuri europene, unde civilizația vestului interacționează cu cea estică, Regiunea Vest - România se învecinează cu Ungaria și Serbia și Muntenegru și face parte din Euroregiunea Dunăre - Criș - Mureș - Tisa (DKMT), care implică cele patru județe ale Regiunii Vest, patru comitate din Ungaria și regiunea autonomă Voivodina din Serbia.

Strategia de dezvoltare regională, ca ansamblu de politici și strategii ale autorităților publice centrale și locale, elaborate în scopul îmbunătățirii performanțelor economice ale unor arii geografice constituite în Regiuni de Dezvoltare (care beneficiază de sprijinul Guvernului României, al Uniunii Europene, al altor autorități naționale și internaționale), trebuie să pornească de la nevoile de dezvoltare locală, pe care să le sincronizeze cu cele de dezvoltare națională.

Politica regională în România are la bază măsuri planificate și promovate de autoritățile administrației publice locale și centrale, în parteneriat cu diverși actori (privați sau publici) de la nivel regional și local, în scopul asigurării unei dezvoltări economice și sociale susținute și dinamice, prin utilizarea eficientă a resurselor locale și regionale, pentru realizarea obiectivului european al coeziunii economice și sociale.

Procesul de planificare a dezvoltării regionale oferă o bază strategică esențială pentru includerea priorităților și a proiectelor de la nivel regional în viitoarele programe de finanțare pentru perioada 2021-2027, indiferent de sursele de finanțare ale acestor programe.

Dezvoltarea regională este ansamblul politicilor autorităților publice centrale și locale elaborate în scopul îmbunătățirii performanțelor economice a unor arii geografice constituite în



regiuni de dezvoltare și care beneficiază de sprijinul Uniunii Europene, a guvernului și a altor instituții și autorități naționale sau internaționale.

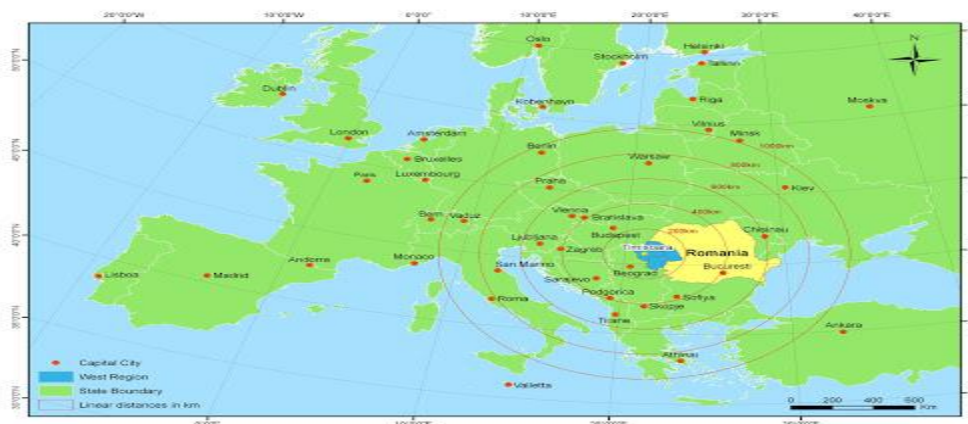
Prin activitatea de planificare, ADR Vest contribuie la realizarea celor trei obiective de bază ale politicii de dezvoltare regională în România, stipulate în Legea nr. 315/2004 privind dezvoltarea regională:

- ❖ diminuarea dezechilibrelor regionale existente;
- ❖ corelarea politicilor sectoriale guvernamentale la nivelul regiunilor;
- ❖ stimularea cooperării inter-regionale, interne și internaționale, transfrontaliere.

Planul de Dezvoltare Regionala reprezintă baza strategică pentru fundamentarea proiectelor inițiate în regiune și este un reper atât pentru autoritățile naționale în privința fundamentării programelor de finanțare, cât și pentru autoritățile județene / locale și potențiali investitori publici sau privați.

Pentru perioada 2021-2027, Uniunea Europeană a făcut o propunere ambițioasă pentru bugetul european care să sprijine domenii importante precum inovarea și mediul înconjurător, urmărind o simplificare nu doar de ordin administrativ, ci și a concentrării investițiilor în 5 obiective principale de politică (OP):

- o Europă mai inteligentă (o transformare economică inovatoare și inteligentă);
- o Europă mai verde, fără emisii de carbon;
- o Europă mai conectată (mobilitate și conectivitate TIC regională);
- o Europă mai socială (implementarea Pilonului european al drepturilor sociale) și
- o Europă mai aproape de cetățeni (dezvoltarea sustenabilă și integrată a zonelor urbane, rurale și de coastă prin inițiative locale).



Localizarea Regiunii Vest în Europa



Corelarea rațională a obiectivelor de dezvoltare, inclusiv a programelor investiționale, în profil inter-sectorial și regional, cu potențialul și capacitatea de susținere a capitalului natural; folosirea celor mai bune tehnologii disponibile, din punct de vedere economic și ecologic, în deciziile investiționale din fonduri publice pe plan național, regional și local și stimularea unor asemenea decizii din partea capitalului privat; introducerea fermă a criteriilor de eco-eficiență în toate activitățile de producție sau servicii; anticiparea efectelor schimbărilor climatice și elaborarea atât a unor soluții de adaptare pe termen lung, cât și a unor planuri de măsuri de contingență inter-sectoriale, cuprinzând portofolii de soluții alternative pentru situații de criză generate de fenomene naturale sau antropice; necesitatea identificării unor surse suplimentare de finanțare, în condiții de sustenabilitate, pentru realizarea unor proiecte și programe de anvergură, în special în domeniile infrastructurii, energiei, protecției mediului, siguranței alimentare, educației, sănătății și serviciilor sociale.

Elaborarea acestui document strategic de programare se bazează pe consultări cu autoritățile regionale, locale, cu organizațiile societății civile, cu parteneri economici și sociali, astfel încât să reflecte nevoile de dezvoltare ale regiunii, urmând ca pe baza acestuia, să se contureze un Program Operațional Regional dedicat Regiunii Vest⁶.

De asemenea, având în vedere că 35% din resursele FEDR vor fi alocate pentru OP1 (O Europă mai inteligentă), ADR VEST are în vedere actualizarea Strategiei Regionale de Specializare Inteligentă (RIS3), document strategic cu rol de coordonare a politicilor de inovare în sectoare economice cheie, cu scopul de a dezvolta atuurile, avantajele competitive și potențialul pentru excelență al Regiunii Vest.

Strategia pentru Dezvoltarea Regională pentru perioada 2021-2027 reprezintă viziunea Regiunii Vest privind dezvoltarea regională și baza strategică pentru fundamentarea programelor de finanțare din fonduri externe/comunitare, naționale, regionale și/sau locale.

⁶ Sursa: <https://adrvest.ro/planificare>



Capitolul 2

Profilul Comunei Cornereva



2.1 Istoric

Puținele urme materiale arheologice găsite pe teritoriul comunei Cornereva, atestă faptul că localitatea are un trecut milenar, deși s-ar părea că marea izolare în care se află ar contrazice acest lucru. Această așezare rurală, emblematică pentru arealul Banatului Montan, în extremitatea estică a județului Caraș-Severin, în zona paralelei de 45°, în vecinătatea regiunii de interferență dintre Depresiunea Mehadia-Domașnea și Depresiunea Almăj, explică profilul unei localități de munte extrem de dispersată, compusă din 40 de sate, dintre care cele mai însemnate sunt Cornereva (reședința) și Bogâltin.

Comuna Cornereva se dovedește a fi un spațiu cu dovezi neîntrerupte de locuire încă din paleolitic și până în zilele noastre. Conform rezultatelor cercetărilor arheologice consultate, întreaga zonă a cunoscut de-a lungul timpului o constantă și intensă viață omenească, existând mărturii concludente atât pentru perioada antică, cât și pentru epocile mai apropiate.⁷

În perimetrul actual al centrului comunei a fost găsit un topor de piatră șlefuită și perforată, despre care, se bănuiește că datează din neoliticul târziu. Acest topor neolitic se află în prezent la școala din centrul comunei. De altfel și alte surse susțin că urme ale habitatului uman pe teritoriul comunei datează din epoca bronzului timpuriu.

Privind lucrurile sub aspect politico-organizatoric, putem spune că ținuturile almăjene au făcut parte din uniunea de triburi a lui Oroles, a lui Rubobostes iar în ultimă instanță din marele stat dac al lui Burebista. Este foarte posibil ca această stăpânire să se fi extins și asupra populațiilor de pe râul Belareca. Războaiele daco-romane au cerut sacrificii mari din partea populațiilor dacice din această zonă.

Aceste ținuturi au făcut parte din Imperiul Roman până în anul 271 d. Hr., când are loc retragerea aureliană. După retragerea stăpânirii romane, așezările almăjene, cele de pe valea Cernei și Timișului se vor organiza din nou sub forma obștilor sătești conduse de juizi. Din cauza migrației popoarelor, perioada care urmează este destul de grea pentru marea parte a acestei zone, dar probabil, teritoriul comunei Cornereva a fost ferit de invazii din cauza izolării de care am vorbit mai înainte.

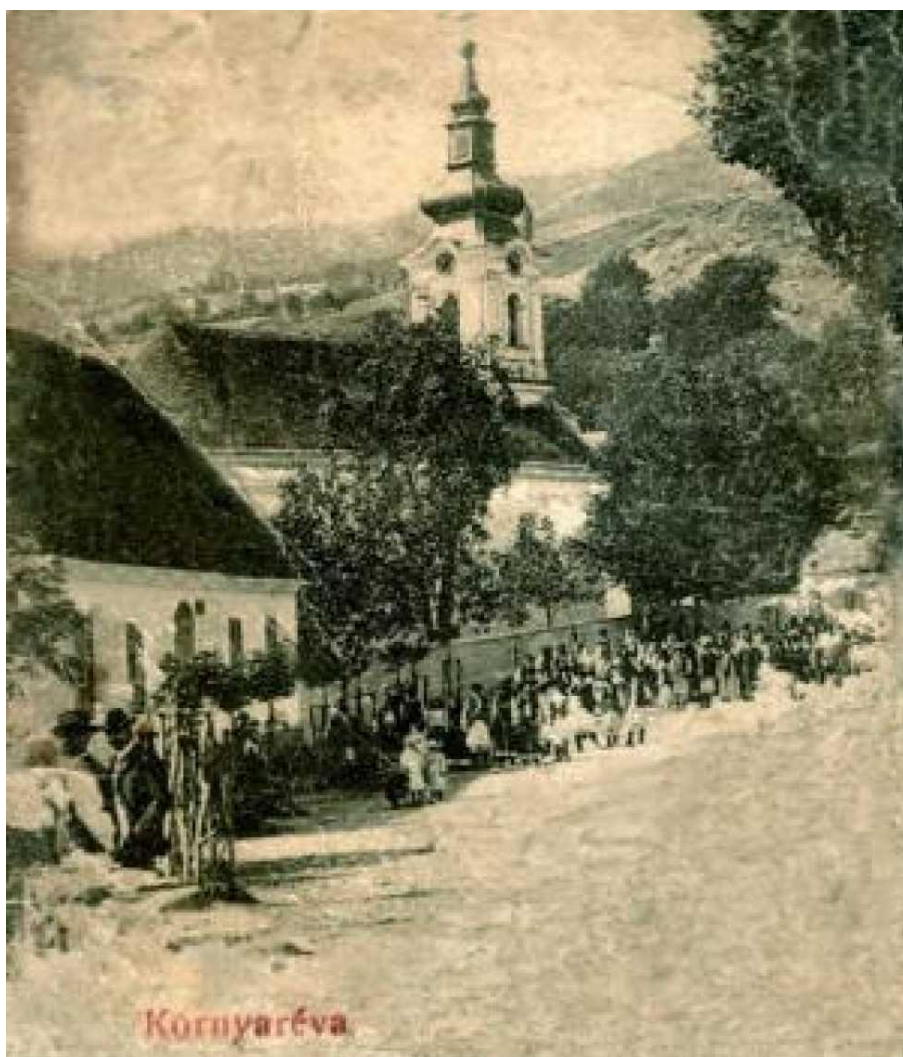
Între secolele IX-XI, când apar primele formațiuni prestatale românești, aceste ținuturi fac parte din voievodatul lui Glad și apoi al lui Ahtun. După întemeierea voievodatului Transilvania, aceste locuri s-au bucurat de o largă autonomie în cadrul voievodatului ca și alte ținuturi din zonele mărginașe ale acestuia. Important este faptul că fiind în zona de contact, comuna Cornereva, ca și alte așezări învecinate, nu a întrerupt niciodată legătura cu frații români de peste Carpați, ai căror

⁷ Vasile Mircea Zaberca, *Itinerar monografic Cornereva*, Ed. TIM, Reșița, 2012, 207 p.



voievozi au stăpânit vremelnice Banatul Severinului, exemplul cel mai elocvent fiind Mircea cel Bătrân. După moartea acestuia Almăjul și regiunile vecine cad din nou sub stăpânire maghiară.

Cornereva este atestată documentar în anul 1518 și aparține districtului Caransebeș, după cum reiese dintr-o diplomă nobiliară, iar satul Bogâltin este atestat mai înainte, în anul 1452, și aparține Districtului Mehadia. În anul 1543 localitatea este întâlnită sub denumirea „Konyorova”. Mai târziu, în anul 1584 se numea „Kanyorova”, iar în 1603 „Kuneirova”. Desigur, toate aceste denumiri sunt forme maghiarizate ale cuvântului românesc *CORNEREVA* care își are originea în cuvântul „cor-net”(=loc cu corni).



Fotografie din arhiva comunei



Pentru a înțelege principalele evenimente petrecute în istoria acestor ținuturi, trebuie să le încadrăm într-un context mai larg, mai general și să le legăm de principalele evenimente istorice petrecute în regatul Ungariei sau mai târziu în Imperiul Habsburgic.

După 1541, când o mare parte din Ungaria a fost transformată în pașalâc turcesc, dominația maghiară este înlăturată, intensificându-se în același timp incursiunile prădalnice ale turcilor în această zonă. Administrația turcă va dăinui până în anul 1690. După pacea de la Pașarowitz din anul 1718, încheiată între turci și austrieci, asupra Almăjului și a localităților învecinate, deci și asupra Cornerevei, se întinde administrația austriacă. Locuitorilor acestor ținuturi li s-a părut, totuși, mai blândă stăpânirea turcească decât cea austriacă. De aceea, în timpul luptelor dintre austrieci și turci (1737-1739), almăjenii trec de partea turcilor. Războiul este câștigat de turci, dar prin pacea de la Belgrad din 1739, Banatul rămâne mai departe sub dominație austriacă.

În fapt, documentele epocii medievale atestă faptul că atât Cornereva cât și așezările învecinate au fost cuprinse în cadrul stăpânirilor domeniiale ale mai multor familii nobile române bănățene: Deș de Timișel și Cerna (în secolul al XV-lea) sau Vaida, Fodor și Moise (în secolele XVI-XVII). La fel ca și întreg banatul de Caransebeș și Lugoj, așezarea a cunoscut de la mijlocul veacului al XVII-lea stăpânirea otomană, apoi cea habsburgică. Încorporarea ei începând cu anul 1718 în cadrul monarhiei imperiale austriece a marcat, după cum bine se observă, desprinderea de trecutul medieval și integrarea într-o nouă formă de organizare teritorial-administrativă de tip central-european, cu valențe de modernitate.⁸

În scopul menținerii ordinii în ținuturile bănățene de pe linia de graniță, se creează în anul 1753 Miliția Națională Bănățeană, în cadrul căreia se vor înrola și mulți „cornerevinți”. În anul 1775 se formează regimentul iliro-român nr. 13 prin contopirea batalionului român de la Jupalnic cu cel iliro-sârbesc. Cornereva aparținea companiei de la Mehadia, care avea un număr de 570 de soldați.

Rivalitatea dintre turci și austrieci va genera în anul 1788 un nou conflict. În timpul acestui război locuitorii comunei Cornereva au participat activ la luptele de apărare. Luptele violente cu turcii s-au desfășurat pe locul numit astăzi „Pământul turcului” sau „Pământul roșu”, deoarece se spune că aici s-a înroșit pământul de sânge în urma luptelor aprige. Acest loc este situat la hotarul dintre comuna Cornereva și comuna Cornea.

Între anii 1769-1845, comuna Cornereva face parte din Regimentul de graniță cu sediul la Jupalnic și va avea în continuare o administrație militară cu regim de sat grăniceresc.

În anul 1845 s-a înființat Compania de graniță Cornereva, înglobând și satul Bogâltin. În anul 1817, împăratul Austriei, Francisc I și împărăteasa Carolina face o vizită pe Valea Almăjului,

⁸ Idem 7



oprintu-se la Bozovici. Cu acest prilej s-a hotărât ca în fiecare comună să se construiască „Casa ofițerească grănicerească”. Astfel, și în comuna Cornereva se va construi casa numită „Cazarmă”, clădire solidă cu etaj, care a servit ca sediu companiei de grăniceri și apoi de jandarmi ai imperiului. Construcția, care dăinuie și astăzi, a folosit în mai multe scopuri: de pildă prin anii 1943-1949 a adăpostit unele săli de clasă aferente școlii, iar în prezent adăpostește dispenserul sanitar uman al localității.

Pe teritoriul Cornerevei, pe culmile munților Cernei trecea granița cu România, graniță strict controlată. În acest scop, pe culmile muntoase au fost construite borne de graniță care se pot vedea și astăzi în locul numit „Patraulă”, ușor de înțeles proveniența acestui cuvânt. Administrația și ordinea precum și măsurile uneori draconice exercitate de statul austro-ungar au produs de multe ori nemulțumiri în rândul populației asuprite. A avut loc chiar și în comuna Cornereva o puternică mișcare antimaghiară în acea perioadă.

Perioada cuprinsă între sfârșitul secolului al XIX-lea și anul 1918 s-a caracterizat printr-o înăsprire a dominației austro-ungare. Profesorul doctor Fodor Férénc amintește într-o lucrare a sa că „din anul 1900 până în anul 1910 numărul locuitorilor Cornerevei s-a micșorat de la 4490 la 4209 prin emigrare în Valahia (România) ”.

Comuna Cornereva și locuitorii săi și-au adus propriul aport în cadrul primului război mondial și, mai ales, în mișcarea de emancipare națională românească ce avea să culmineze în 1918 prin unirea tuturor provinciilor românești cu România. Emoționante ni se relevă a fi fost acțiunile organizate în decursul lunii noiembrie 1918 prin care locuitorii Cornerevei și-au manifestat deplinul atașament pentru idea de unire a Banatului cu România. Cursul istoriei derulate în veacul al XX-lea relevă o evoluție fluctuantă, influențată fără îndoială de schimbările de regim politic, cât și de modificările administrativ-teritoriale din perioada regatului României, a celui de-al doilea război mondial sau a regimului comunist.

Primul război mondial 1914-1918, care va duce la căderea Imperiului Austro-Ungar va îndeplini dorința ardelenilor și bănățenilor de a se uni cu toți românii în România Mare. În această conflagrație Cornereva a plătit cu viețile a 138 de persoane. După Marea Unire, în Cornereva, la fel ca în toate satele din Banat, se instaurează administrație românească. Situația economică în perioada imediat următoare războiului este precară. Mai târziu în perioada interbelică situația economică a comunei se îmbunătățește. Apar mașini agricole cu tracțiune animală: mașina de treierat, vânturătoarea, semănătoarea, etc.

În perioada premergătoare celui de-al doilea război mondial în Cornereva își intensifică activitatea grupările legionare, acestea impunându-și autoritatea prin numirea unui primar și notar care îi reprezentau. Cel de-al doilea război mondial a produs și în Cornereva ca în întreaga țară

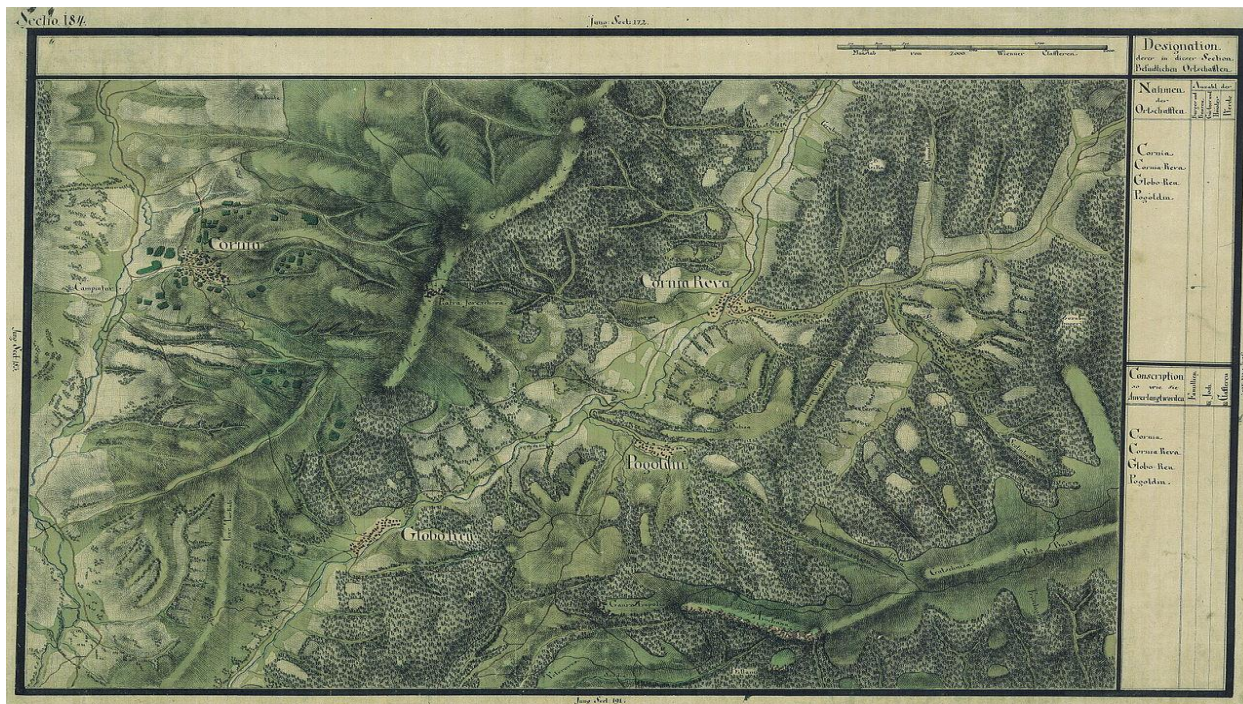


mari suferințe. Românii din aceste locuri au trebuit să plătească un nou tribut de sânge pentru readucerea la trupul țării o parte din teritoriile pierdute în anul 1940.

Dictatura comunistă ce încorsetează întreaga societate românească începând din anul 1948 se instalează și în Cornereva. Organismele comuniste de la raion și regiune, noi unități administrative, după model sovietic, numesc „președinți” în fruntea consiliilor locale. Acțiunea de „colectivizare” a pământurilor nu a avut succes în comuna Cornereva. Este cunoscută rezistența anticomunistă a locuitorilor Cornerevei. Mulți cornereviți se înrolează între anii 1948-1953 în unitățile de partizani anticomuniști, refugiindu-se în munți de unde au opus o rezistență înverșunată.

În anul 1955 se introduce primul autobuz de călători pe traseul Orșova – Cornereva. În 1962 se introduce curentul electric în localitate, iar în 1964 se deschide exploatarea forestieră. Din anul 1980, din punct de vedere administrativ, teritoriul comunei este compus din 40 de sate (cătune), al căror centru este Cornereva – sat.

În concluzie se poate spune că aceste meleaguri au fost locuite întotdeauna de români care, în ciuda vitregiilor vremurilor au continuat să trăiască pe aceste locuri în condiții naturale diferite chiar de zonele imediat apropiate.⁹



Cornereva în Harta Iosefină a Banatului, 1769 – 1972

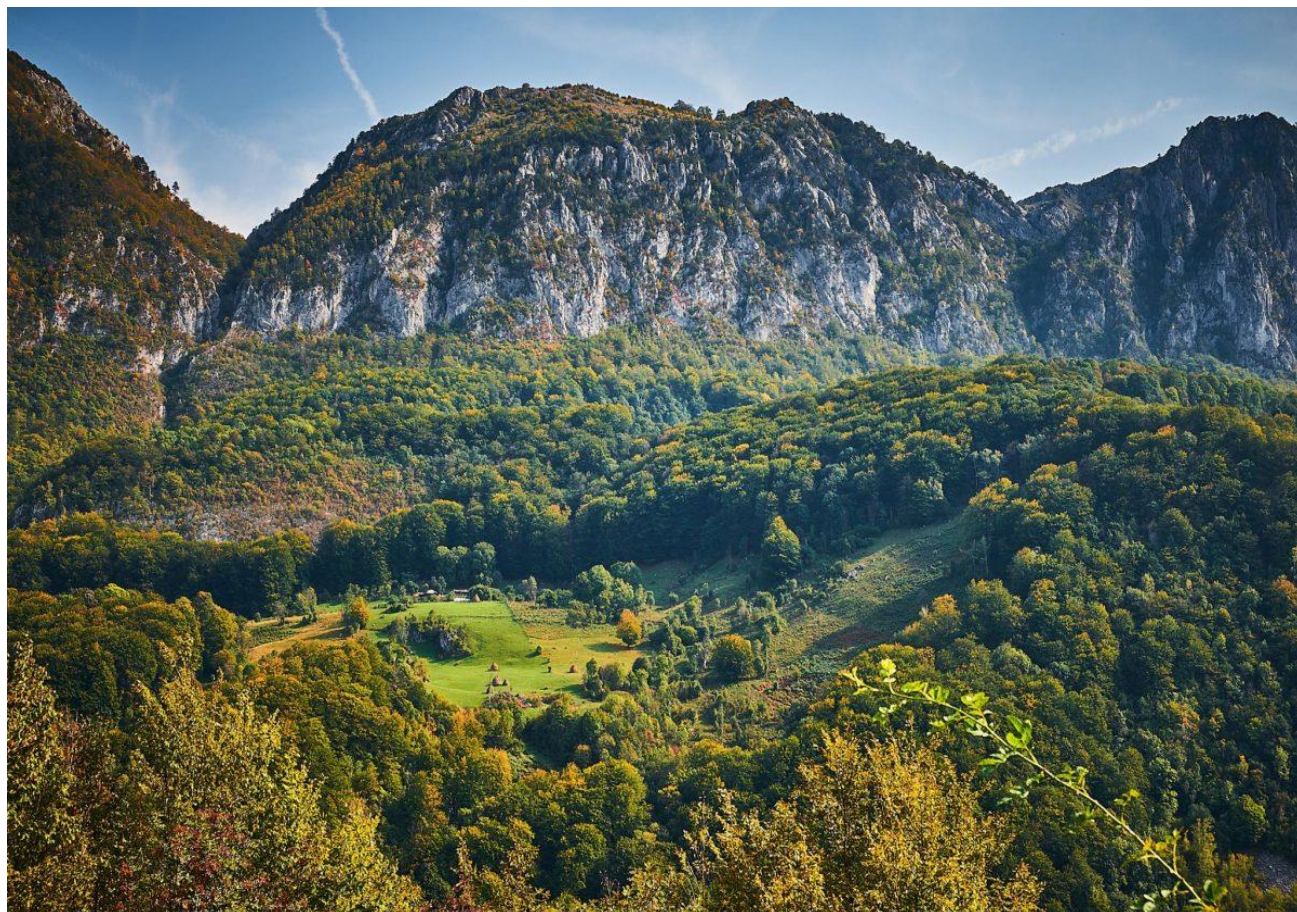
⁹ Sursa: <http://primaria-cornereva.ro/istoria-noastra>



2.2 Indicatori Fizico-Geografici

Comuna Cornereva este situată în cadrul județului Caraș-Severin, județ care se află în partea de sud-vest a României. Această localitate ocupă extremitatea estică a județului, fiind situată în apropierea interferenței dintre Depresiunea Almăjului și Depresiunea Mehadia-Domașnea, aceasta din urmă fiind situată pe culoarul Timiș-Cerna, culoar ce separă în această zonă extremitatea vestică a Carpaților Meridionali, reprezentată de Munții Cernei, de Munții Banatului.

De altfel pe teritoriul comunei Cornereva se desfășoară o mare parte din cadrul Munților Cernei, masiv montan ce face parte din grupa Retezat-Godeanu, aflată în extremitatea vestică a Carpaților Meridionali. Limitele grupei sunt date de Culoarul Timiș-Cerna la vest, de Subcarpații Olteniei și podișul Mehedinți la sud și de Culoarul Bistra la nord. Caracterile generale ale acestei grupe montane sunt date de masivitate, datorită alcătuirii perografice, de fragmentarea redusă și existența reliefului glaciatic în partea sa centrală.



Peisaj comuna Cornereva



Din punct de vedere fizic cea mai mare parte a comunei se găsește la o altitudine medie de circa 700 m. Partea sudică a comunei este cea mai joasă, având o altitudine de 436 m. Centrul comunei se află la altitudinea de 525 m, iar văile longitudinale ce converg în centrul comunei și pe care sunt situate majoritatea celor 40 de sate ale așezării se află la altitudinea de 700-800 m. De pe teritoriul comunei Cornereva izvorăște pârâul Belareca, unul dintre afluenții importanți ai râului Cerna. Punctul lor de confluență este situat în apropierea gării din Băile-Herculane.

Prin așezarea sa matematică la paralela de 45°lat. N (45°04'lat N) precum și prin așezarea țării noastre în cadrul continentului european, Cornereva se încadrează în condițiile climatului temperat-continental cu variații substanțiale între vară și iarnă. Relieful înalt accentuează aceste variații de temperatură. Așezarea comunei Cornereva în partea de S-V a țării face ca și pe teritoriul acestei localități să se resimtă, e drept mai slab, influențe ale climatului submediteranean, atenuate însă de altitudine. Acest lucru face ca iernile să fie mai blânde decât în alte părți muntoase din țară situate la aceeași altitudine.

Comuna Cornereva se învecinează, în partea de sud-vest cu comuna Cornea, la vest cu comuna Domașnea, iar în partea de nord-vest și nord cu comuna Teregova. În partea sudică, Cornereva se învecinează cu satele Globu-Rău și Valea Bolvașniței, sate ce aparțin comunei Mehadia. În est comuna Cornereva se învecinează cu județele Gorj și Mehedinți. Hotarul cu județul Gorj se află pe culmile Munților Godeanu, iar cel cu județul Mehedinți pe râul Cerna.

În urma organizării administrativ-teritoriale din 1968, comuna Cornereva, o localitate de munte, cu un relief și o dispersare deosebită este compusă din 40 de sate, iar din în acest punct de vedere fiind cea mai mare comună din România, și anume: Cornereva-centru, Arsuri, Bogâltin, Bojia, Borugi, Camena, Cireșel, Costiș, Cozia, Cracu Mare, Cracul Teiului, Dobraia, Dolina, Gruni, Hora Mare, Hora Mică, Ineleț, Izvor, Lunca Florii, Lunca Zaicii, Mesteacăn, Negiudin, Obița, Pogara, Pogara de Sus, Poiana Lungă, Prisăcina, Prislop, Ruștin, Scărișoara, Strugăasca, Studena, Sub Crâng, Sub Plai, Topla, Țațu, Zănogi, Zbegu, Zmogotin și Zoina dintre care cele mai reprezentative sunt: satul Cornereva (centrul comunei) și satul Bogâltin, care în mai multe rânduri a fost de sine stătător, constituind comună aparte.

Suprafața administrativă totală este de 40.080 ha, și se desfășoară pe teren cu axa maximă de aproximativ 23 km pe direcția E-V și 20 km pe axa N-S. Din total, suprafața intravilană este de 976 ha și suprafața extravilană este de 39.104 ha (incluzând fondul forestier). Comuna reprezintă 1,32% din suprafața județului, numărându-se printre comunele mari din punct de vedere al suprafeței teritoriului.



Hartă comuna Cornereva și vecinătăți

2.3 Formele de relief

Județul Caraș – Severin este clasificat ca un județ cu specific muntos, fiind prezente toate formele de relief din România (munți, dealuri, câmpii). Procentajele acestor forme de relief diferă sensibil de cele naționale:

- Munți: 65,4% (31,0% la nivel național)
- Dealuri: 10,8% (36,0% la nivel național)
- Câmpii: 7,3% (33,0% la nivel național)

Formațiunile muntoase sunt Munții Banatului (Almăjului, Semenicului, Dognecea, Aninei și Locvei), extremitatea vestică a Carpaților Meridionali (Țarcu, Godeanu, Cerna, Mehedinți) și sudul Munților Apuseni – Poiana Ruscăi. Depresiunile sunt cele ale Caransebeșului – Mehadica,



Almajului, Bozoviciului și Ezeriș. Formațiunile deluroase sunt cele din zonele Bozovici, Oravița și Doclin. Câmpiile au un aspect de podiș, fiind cele ale Șipotului (între Poganiș și Bârzava), Moraviței (la sud de Bârzava, cu o porțiune joasă de luncă inundabilă) și Carașului¹⁰.

Formele de relief ce predomină pe teritoriul comunei Cornereva sunt dealurile și munții, fragmentați de văi longitudinale și văi mai scurte transversale și adânci.

Așezarea propriu-zisă este situată în depresiunea Cornereva, depresiune sculptată în conglomerate, gresii și șisturi argiloase jurasice. Această depresiune se continuă spre nord, peste șaua Furca Obiții, cu Depresiunea Rusca Teregova. Spre sud depresiunea Cornereva intră în contact cu culoarul Timiș-Cerna. Spre est, Depresiunea Cornereva este limitată de culmea principală a Munților Cernei, spre nord de înșeuarea Furca Obiții, iar spre vest de o culme secundară a Munților Cernei, culmea Cerni Var.

În interiorul depresiunii ca și spre est și spre vest la contactul culmilor muntoase se întâlnesc unele înălțimi deluroase, cum ar fi: Dealul Cucuiata (848) ce străjuiește spre nord, centrul civic al comunei. Acest deal se continuă spre nord, înspre Muntele Cozia cu Dealul Balabani. Alte dealuri sunt: Babindeal, Broschini, Gruni. Sub aspect altitudinal cea mai mare parte a comunei se află la o altitudine medie de 700 m. Cea mai joasă altitudine se întâlnește în partea sudică a localității, ea fiind de 436 m. Centrul comunei se află la altitudinea de 525 m, iar văile longitudinale ce converg în centrul comunei se află la altitudinea de 700-800 m. Cele mai mari înălțimi se întâlnesc pe culmea principală a Munților Cernei.

Cea mai mare parte a Munților Cernei se desfășoară pe teritoriul comunei Cornereva. Acești munți sunt situați în extremitatea vestică a Carpaților Meridionali, făcând parte din grupa Retezat-Godeanu. Ei ocupă spațiul dintre depresiunea Mehadica la vest, valea Râului Rece (Hidegul) la nord și valea Olanului și valea Cernei la est. Sunt alcătuiți, după cum am arătat mai înainte, dintr-o culme principală, ce este aproape paralelă cu Valea Cernei, culme ce se află în prelungirea culmii Corhale din Munții Godeanu, și o culme secundară, mai slab dezvoltată, spre vest, culmea Cerni Var, ce are direcție nord-sud și este situată între valea râului Belareca și depresiunea Mehadia-Domașnea. Culmea principală este relativ îngustă, dar mai înaltă, cu vârfurile Dobri (1928 m), Baldoveni (1800 m), Craiova (1801 m), Zgliver (1629 m), Vlașcu Mare (1608 m), Vlașcu Mic (1734 m), Arjana (1513 m), aceste vârfuri fiind despărțite prin înșeuări.

¹⁰ Actualizare Master Plan și Programul de investiții prioritare (2014-2020) – varianta finală, Capitolul 2 – Analiza situației curente, AquaCaraș S.A.



Munții Cernei – Cornereva

Pe măsură ce înainteză spre sud-vest, această culme scade în înălțime, iar din varful Arjana se desprinde o ramură – Culmea Seseminului – situată între văile Cerna la est și Iubiana la vest care coboară înspre Băile Herculane, iar o altă ramură, dintre depresiunea Mehadica și Iubiana coboară spre Plugova. Din culmea principală, spre est se desprind culmi secundare care se termină prin abrupturi spre Cerna, cea mai importantă fiind Oplesata, care are 1.568 m altitudine în vârful cu același nume și este situată între văile Craiova la nord și Iauna la sud. Înspre vest, o culme mai scundă, marcată de vârful Petrele Albe (1404 m) și Cozia (1450 m), leagă culmea principală de Culmea Cerni Var prin înșeuarea Furca Obiții.

Culmea Cerni Var, ce reprezintă de fapt amplasamentul planului, se dezvoltă pe direcția nord-sud, între valea Belareca la est, depresiunea Mehadica la vest și sud și depresiunea Rusca la nord. Având altitudinea maximă de 1.365 m în vârful cu același nume, culmea se menține uniformă din punct de vedere altitudinal în partea ei nordică și centrală, scăzând treptat în înălțime spre sud (Cotul Românului 1.173 m).

Relieful este reprezentat prin culmi rotunjite în plan transversal, pe când în profil longitudinal prezintă forme neregulate ca urmare a succesiunii de șei și vârfuri cu altitudini variabile. Culmile sculptate în sedimente greso-conglomeratice, în erupții și în calcare, sunt mai



scurte și cu profil în trepte. Spre axul Văii Cernei sunt adânc fragmentate de ape, cu abrupturi calcaroase care adăpostesc multe peșteri și uneori pe alocuri cu adevărați pereți inaccesibili.

Cele mai mari înălțimi ale Munților Cernei corespund șisturilor cristaline, ce reprezintă o prelungire spre sud a pânzei getice din Munții Godeanu. În sud și vest Munții Cernei sunt alcătuiți din argile ardeziene (devoniene), conglomerate, gresii, șisturi argiloase și calcare.

În lungul Cernei, la nord de Băile-Herculane apar granițe. În culmea Cerni Var, gabourile străpung formațiunile sedimentare și șisturile cristaline danubiene care apar sub cuvertura sedimentară și între văile Lubianei, Belarecăi și Cernei în culmile Mohornicului și Seseminului.

Culmile munților Cernei sunt fragmentate de văi scurte și adânci unde apar și cele mai însemnate procese de eroziune. La baza pereților cheilor, precum și sub abrupturile calcaroase dinspre Valea Cernei se află pânze de grohotișuri. Pe culmile înalte ale munților, unde se întind pajiștile alpine, acționează modelarea crionivală. Versanții Munților Cernei sunt acoperiți de păduri de foioase, în special.¹¹

Perimetrul comunei se întinde pe culmile Munților Cernei, incluzând cursul final al râului Cerna și bazinul superior al Râului Belareca, valea pârâurilor Ohaba, Zmogotin, Ranca, Studena, Ciumerna și Izvor pe cursul cărora s-au dezvoltat în majoritate satele și cătunele actuale. Din Masivul Cernei se remarcă vârful maxim de pe teritoriul comunei și care este de 1.631 m altitudine (Varful La Maici), punct situat în colțul Nord - Estic al comunei, la limita de hotar cu jud. Gorj, restul fiind pășuni alpine, fânețe, păduri și stânci golașe.

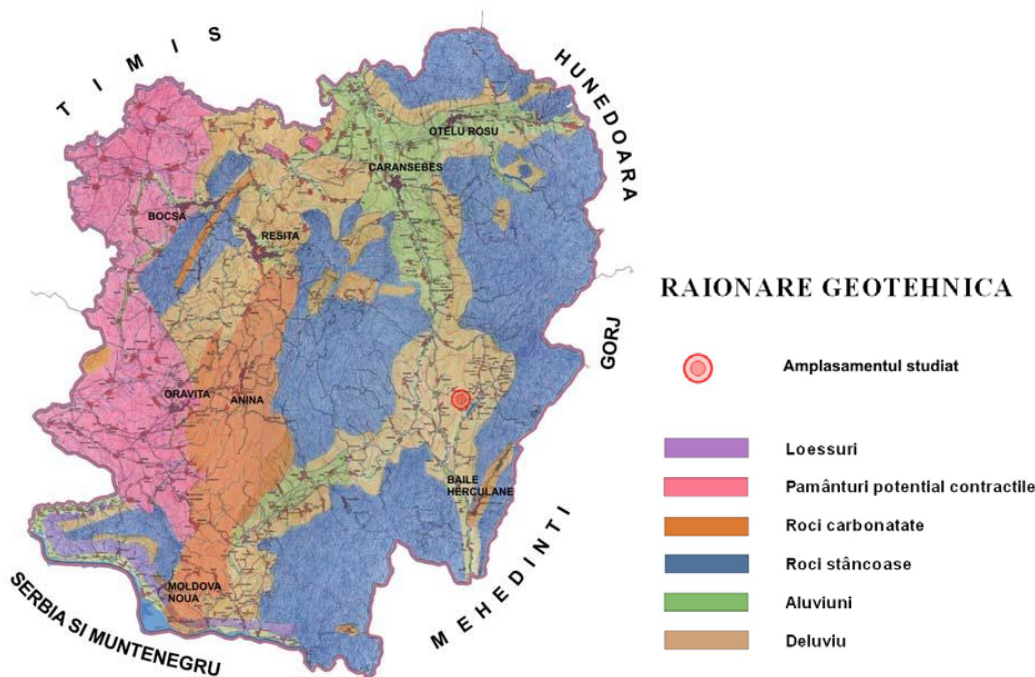
Morfologia terenului este tipic montană, cu zone în care se păstrează forme de relief reprezentate de circuri și văi glaciare, cu depozite specifice acțiunii ghețarilor. Fundamentul stâncos al regiunii nu permite dezvoltarea unor alunecări de teren importante, de regulă fenomenele fizicogeologice fiind reprezentate de căderi de stânci pe taluzuri și de grohotișuri la baza versanților.

Atât pe culmile înalte dar și pe versanții abrupti, rocile stâncoase apar la zi în numeroase aflorimente, ivirile mai mari de roci generând depozite de grohotiș și blocuri de stâncă, uneori căzute gravitațional la baza pantelor. Materialele deluviale spălate de pe versanți sunt reprezentate de argile prăfoase-nisipoase (care conțin fragmente de roci alterate), ce au grosimi variabile. Depozitele recente Cuaternare se dezvoltă numai în albiile minore ale râurilor, și pe versanții abrupti. Pământurile deluviale de pe versanți sunt reprezentate de sol și argile prăfoase-nisipoase (cu numeroase fragmente de roci alterate). Au grosimi relativ reduse dar nu este exclus ca în micile zone depresionare grosimea acestora să fie de ordinul metrilor.

¹¹ Raport de Mediu - *Plan Urbanistic Zonal - Centrala Electrica Eoliana si Utilitati – Cornereva*, Otoiu Eugen Ovidiu



În depresiunea Cornereva, depresiune despădurită, dar și în numeroasele poieni ale acestor munți se întind cele 40 de sate ale Cornerevei, ceea ce face ca Munții Cernei să fie cei mai populați munți din județul Caraș-Severin.



2.4 Hidrografia zonei

Principala influență asupra localizării nivelului apei este relieful, prin altitudine, împărțire, litologie, vârstă geologică etc. În șisturile cristaline muntoase, infiltrarea apei este temperată de straturile de vegetație. Penetrarea are loc prin fisuri și rocile dure sunt impermeabile. La baza versantului, unde se acumulează grohotiș și bolovani (roci cu permeabilitate mare), apa se răspândește în straturile argiloase, deci apar izvoare cu presiune mare, dar debit redus.

Orizonturile acvifere, aflându-se la mare adâncime (peste 10 m), nu pot să influențeze nici solul, nici râul. Vârsta de formare a acviferelor este Pliocenul (Pannonian) și volumul de apă este relativ redus. În piemonturile care înconjoară depresiunile de tip golfier (coridoarele râurilor Timiș, Bistra, Cerna), pânzele freactice se află la adâncimi mari: 10-20 m. Permeabilitatea sedimentelor și depozitelor de nisip, gradul ridicat de fragmentare și extinderea redusă nu stimulează acumularea unei cantități mari de apă¹².

Condițiile fizico-geografice și geologice duc la formarea și regimul surselor de apă. Scurgerea de suprafață, dar și cea subterană este influențată în principal de condițiile climatice la

¹² Actualizare Master Plan și Programul de investiții prioritare (2014-2020) – varianta finală, Capitolul 2 – Analiza situației curente, AquaCaraș S.A.



care se adaugă și alți factori, cum ar fi: relieful, solul cu scoarța de alterare, structura geologică, vegetația și activitățile antropice. Dintre factorii climatici, precipitațiile sunt cele care asigură posibilitatea completării resurselor de apă. Cornereva se încadrează zonei cu umiditate variabilă, caracterizată printr-un mare număr de ani cu umiditate ridicată care alternează cu ani cu umiditate scăzută.

Cornereva s-a dezvoltat pe valea râului Belareca (Râul Alb), afluent pe dreapta al râului Cerna. Belareca izvorăște din Munții Cernei, în apropierea satului Obița și traversează depresiunea Cornereva, pe direcția N-S unde primește majoritatea afluenților, din care amintim: Hora Mare, Hora Mică, Bojia, Zbegul, Letnicica, pe partea dreaptă, apoi Cozia și Ranica pe partea stângă. Râul părăsește apoi depresiunea Cornereva și pătrunde în Culoarul Timiș–Cerna, unde, între localitățile Plugova și Mehadia primește pe partea stângă Bolvașnița și pe dreapta Mehadica și Sverdinul. Belareca se varsă în Cerna în aval de gara Băile Herculane. Suprafața totală a bazinului său hidrografic însumează 706 km². Lungimea sa totală este de 35,5 km.

Bogâltinul se afla la sud de Cornereva pe valea pârâului Ciumerna. Restul satelor și catunelor s-au dezvoltat în jurul fostelor sălașe de sezon, datorită distanțelor mari până la localitatea de domiciliu a proprietarilor. Satele comunei au o structură dispersată în afară de Cornereva și Bogâltin care sunt mai compacte.

Morfologia reliefului impune divergența hidrografiei în zonele interfluviale, iar în zonele de vale starea de convergență. De asemenea, formele de relief prin configurația lor, prin felul cum sunt expuși versanții influențează și modul de dispunere a zăpezii, ca sursă de alimentare a apelor curgătoare și subterane. Tot în funcție de configurația reliefului depinde și direcția de curgere a apelor curgătoare. Pe teritoriul comunei Cornereva se află înșeuarea Furca Obiții de unde cea mai mare parte a apelor de pe teritoriul Cornerevei se îndreaptă spre sud. O mică parte a apelor curgătoare se îndreaptă spre nord, de unde împreună cu Râul Rece (Hidegul) se varsă mai departe în Timiș.

2.4.1 Apele subterane

Fundamentul stâncos și deluviile subțiri nu permit existența unor acvifere importante, apa șiroind de regulă pe versanți către firul văilor sau pe fisurile deschise ce afectează rocile în apropierea suprafeții. Trebuie semnalat ca local, în rocile calcaroase se pot dezvolta goluri carstice care să favorizeze apariția unor căi preferențiale de scurgere a apei și chiar stocarea acesteia.¹³

Apele subterane cuprind apele freatice și apele de adâncime, numite și ape captive. Apele freatice se află în primele orizonturi ale scoarței terestre având un schimb redus de apă cu atmosfera și hidrosfera, iar cele de adâncime se prezintă sub formă de strate acvifere izolate prin orizonturi impermeabile.

¹³ Idem 10



Pânza freatică pe teritoriul comunei Cornereva se găsește la adâncimi variabile de la 1 m, pe marginea pâraielor, până la 18-20 m adâncime în funcție de formele și micro-formele de relief. Apa freatică este folosită de către populație ca sursă de apă potabilă.

2.4.2 Apele de suprafață

Cornereva este brăzdată de o rețea densă de cursuri de apă, ce acoperă o suprafață de 106 ha. În marea lor majoritate aceste cursuri de apă își au originea în unitățile montane de pe teritoriul comunei și își îndreaptă cursul spre sud. Râurile se alimentează cu apă din apele subterane (izvoare) precum și din precipitații (ploi, topirea zăpezilor). Scurgerea medie lunară cea mai ridicată din timpul anului are loc în luna aprilie, atât datorită ploilor cât și topirii zăpezilor. Vara, unele pârauri seacă datorită infiltrațiilor precum și deficitului de umiditate.



Râul Cerna

Râul Belareca (Râul Alb) izvorăște pe teritoriul comunei Cornereva în zona satului Arsuri, între Cleanțul Preluchii (1130 m) și Vârful Cozia (1450 m) din Munții Cernei. El străbate roci cu durități diferite, drept urmare valea sa prezintă largiri și strâmtări. În aval de centrul comunei și de satul Bogâltin, valea râului Belareca devine îngustă și adâncă, aceasta lărgindu-se din nou în depresiunea Mehadia. În estul comunei Cornereva curge râul Cerna, ce formează hotarul natural dintre comuna Cornereva și județul Mehedinți.



Debitul apelor curgătoare este folosit parțial pentru utilizări hidromecanice, forme tradiționale existente din trecutul îndepărtat, cum ar fi morile de apă sau de dată mai recentă – joagărele (fierăstraie hidromecanice). În prezent acestea sunt utilizate tot mai rar.

Fiind o zonă cu un important debit hidrografic, s-a dorit edificarea sistemului hidroenergetic național (XV). Astfel, s-a început amenajarea râurilor Cerna – Belareca, lucrări ce au debutat încă din anul 1985, unul din scopurile ei fiind reechilibrarea debitelor afectate de prelevarea lor în acumulara Iovan și transferarea acestora în bazinul Jiului: Barajul Cornereva. Acumularea Iovan preia, utilizează și deviază de pe Cerna un debit de 9,5 m³/sec, reducându-l, astfel, în secțiunea Herculană, de la 14,6 la 5,1 m³/sec.

Barajul este proiectat a se executa din materiale locale. Prismul aval din anrocamente, prismul amonte din balast – protejat cu dale din beton, nucleul fiind realizat din argilă. Soluția a fost impusă de structura terenului de fundare (conglomerate de gresii cu mici intercalații de șisturi argilos-marnoase, puternic fisurate). Înălțimea proiectată a barajului este de 60 m, cu o lungime a coronamentului de 220 m, cota acestuia fiind 503 m dM.

Devierea apelor se face printr-o galerie cu diametrul interior de 4,60 m, care va fi utilizată ulterior ca golire de fund. Lungimea acesteia este de 362 m. Evacuatorul de ape mari, de suprafață, amplasat în versantul drept, urmează a fi capabil să deverseze un debit maxim de 600 m³/sec.

Pentru asigurarea unui debit de servitute, din casa vanelor golirii de fund, printr-o conductă metalică, se va alimenta o microhidrocentrală amplasată la piciorul taluzului aval, iar printr-o derivație principală ce va transporta un debit de 12 m³/sec, se vor alimenta turbinele CHE Herculană. Din acestea apa va trece în acumulara Herculană și de aici, mai departe, spre secțiunea Herculană pentru reasigurarea debitelor necesare în aval.

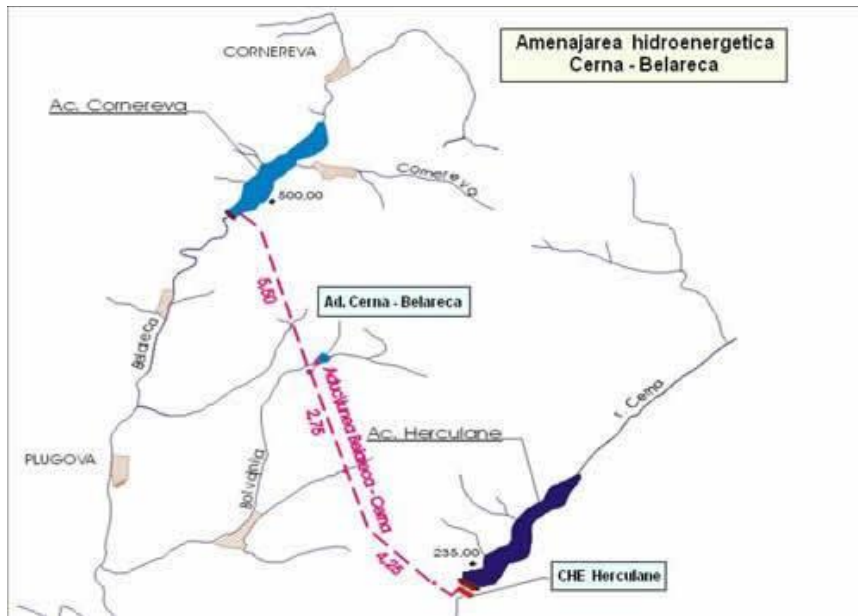
Construcția barajului și a lucrărilor adiacente a schimbat viața comunității din imediata apropiere, forțata oamenilor, a utilajelor, precum și amenajările destinate șantierului aducând un suflu nou localnicilor.

Deși lucrarea este de o certă importanță pentru mediu, precum și pentru furnizarea de energie electrică, deși la acest moment se află într-un stadiu avansat de realizare și investițiile în lucrare s-au constituit de-a lungul anilor într-un efort financiar deosebit, de câțiva ani, lucrarea a fost oprită.

Între timp, natura și-a continuat evoluția, iar taluzul de pe versantul drept, afectat de precipitații, și-a început marșul nestăvilit către deversor, acoperind o parte din lucrări. Apele sîrind pe paramentul amonte au generat subspălări ale materialului constitutiv, urmate de ruperi și/sau prăbușiri ale elementelor de protecție din beton. Stricăciunile sunt mari, avansează în ritm accelerat și vor genera cheltuieli suplimentare consistente la o eventuală reluare a lucrărilor.



Societatea HIDROCONSTRUCȚIA are în vedere asigurarea amplasamentului, atât cât se poate în condițiile unei subfinanțări cronice a acestui capitol de către investitorul HIDROELECTRICA.



Lucrări la Amenajarea hidrotehnică Cerna - Belareca



2.5 Regimul climatic și pluviometric

Datorită poziționării sale în cadrul țării, comuna Cornereva se încadrează în condițiile climatului temperat-continental cu variații substanțiale între vară și iarnă. Relieful înalt accentuează aceste variații de temperatură, iar datorită așezării în partea de S-V a țării, se resimt, mai slab, influențe ale climatului submediteranean, atenuate însă de altitudine. Acest lucru face ca iernile să fie mai blânde decât în alte părți muntoase din țară situate la aceeași altitudine.

Regimul pluviometric este excedentar, atingând medii anuale ridicate cuprinse între 800-1000 mm. Spre rama muntoasă valorile cantității de precipitații cresc moderat spre vest și mai evident spre est. O descreștere a cantității de precipitații se observă înspre sud, astfel la Mehădia cantitatea medie anuală de precipitații are valori de 750 mm. Precipitațiile cele mai multe cad în anotimpul cald, prima parte a lunii aprilie, a doua parte a lunii octombrie. Vara sunt frecvente ploile torențiale însoțite de descărcări electrice și uneori de grindină. În iunie 1978 la Cornereva a plouat fără oprire timp de 74 ore. Iarna stratul de zăpada atinge grosimi de 0,75 m pe o durată de cca. 4 luni.

2.5.1 Regimul termic

Temperatura medie anuală este de 8,5°C, luna cea mai caldă este luna iulie cu o temperatură medie de 18-19°C și maxima de 38°C, iar luna cea mai rece este ianuarie cu o temperatură medie anuală situată în jurul valorii de -3°C și minima de -15°C. Primul îngheț se plasează, de obicei, în perioada 1 octombrie - 11 noiembrie, iar ultimul în intervalul ultimei decade a lunii aprilie și prima decadă a lunii mai.

Condițiile climatice din comuna Cornereva se caracterizează prin următorii parametri:

- Media lunară minimă: - 3°C – Ianuarie;
- Media lunară maximă: + 18°C ... 19°C – Iulie - August;
- Temperatura minimă absolută: - 32,2°C;
- Temperatura maximă absolută: + 41,0°C;
- Temperatura medie anuală: + 8,5°C;
- Număr de zile cu ninsori: 25 ... 40 zile;
- Intervalul cu strat de zăpadă: 60 ... 80 zile.

Aceste valori sunt specifice zonelor de vale din cadrul depresiunii Cornereva, în timp ce spre zona de racord cu unitățile muntoase temperatura înregistrează valori mai scăzute, ce se modifică în funcție de altitudine, expunerea versanților, etc. În sezonul rece (octombrie-aprilie) temperaturile medii lunare, exceptând lunile ianuarie și februarie, iar uneori și decembrie, depășesc 0°C, constatându-se creșteri din ce în ce mai mari de la o lună la alta.

Din punctul de vedere al căilor de comunicație din zonă, STAS 1709/1 – 90 situează amplasamentul în zona de tip climateric III, cu valoarea indicelui de umiditate $I_m > 20$.



Datorită influenței maselor de aer umed și relativ cald din vest, nord-vest și sud-vest, frecvența zilelor de iarnă nu depășește 50 de zile. Ca zonă micro-depresionară, fiind încadrată de culmi muntoase înalte și funcționând ca un culoar unde se canalizează masele de aer, la nivelul localității Cornereva se remarcă și inversiuni de temperatură, care se accentuează îndeosebi iarna, când în adâncul depresiunii se acumulează aer rece în timp ce versanții și părțile mai înalte sunt acoperite de aer mai cald. Trebuie precizat faptul că repartiția temperaturilor este influențată și de configurația și expunerea versanților.

2.5.2. Regimul eolian

Direcția maselor de aer pe teritoriul județului Caraș-Severin este influențată de orientarea și dispunerea unităților de relief, predominante fiind vânturile de vest, nord-vest și nord-est. În zona Defileului Dunării sunt predominante vânturile de vest și nord-vest.

Regimul eolian este determinat atât de particularitățile circulației generale a atmosferei (diferite sisteme barice), cât și de particularitățile suprafeței active, remarcându-se rolul de baraj orografic pe care îl au Munții Banatului, care determină prin orientarea și altitudinea lor anumite particularități locale ale vânturilor.

Roza vânturilor întocmită pentru stația de pe Semenice arată o frecvență anuală a vântului din direcția nord și nord-vest de 29,2 %, iar dinspre sud și sud-est 34,6 %. La stația de pe Țarcu, frecvența anuală este de 33,8 % din direcția nord și nord-est și de 28,7 % dinspre sud și sud-est. Influența reliefului se constată la stația de la Caransebeș, unde vântul predomină dinspre nord-vest (11 %) și sud-est (24,5 %), în concordanță cu orientarea depresiunii. Viteza medie a vântului ajunge la 6-7 m/s, iar vitezele maxime anuale ajung până la 20 m/s în Defileul Dunării, unde se canalizează pe culoarul Dunării.

În zona comunei vânturile dominante bat spre vest și nord-vest, fiind influențate de Culoarul Timiș-Cerna pe care se canalizează masele de aer. În lungul văilor, la contactul cu regiunile mai înalte, cu precădere spre Munții Cernei, cu frecvență în bazinul Domașnea - Cornea, în timpul anului și mai pronunțat în zilele senine se produc brizele de munte-vale. Ziua aerul se deplasează în lungul văii Domașnea și pe versanții din estul acesteia sub forma unui flux ascendent cu aer mai cald (deci dinspre regiunile joase spre cele înalte), iar noaptea în sens opus sub forma unui flux descendent. Aceasta face să apară inversiunea de temperatură, sesizabilă mai ales în anotimpul de iarnă și vara.¹⁴

În comuna Cornereva predominante sunt vânturile cu direcție N-V, N și N-E și S. Dinspre sud se resimt și pe teritoriul comunei Cornereva efectele Australului, un vânt uscat, care în timpul verii este cald și foarte uscat iar iarna este uscat și relativ rece. Dinspre N-E bate Hațeganul. În

¹⁴ Ibidem 11, p. 63



lungul văilor, la contactul cu regiunile înalte, cu precădere spre Munții Cernei, în timpul anului și mai pronunțat în zilele senine se produc brizele de munte-vale.

Umezeala relativă medie anuală înregistrează valori ridicate ce se mențin în general între 75-90%. În lunile iulie-august sunt mai scăzute și se datorează creșterii generale a temperaturii aerului și reducerii cantităților de precipitații atmosferice în timp ce în lunile decembrie-ianuarie se înregistrează valorile cele mai ridicate ce sunt puse pe seama condițiilor atmosferice umede ale maselor de aer oceanice din vestul continentului.

Nebulozitatea constituie un factor climatologic important deoarece influențează în mare măsura insolația din timpul zilei și radiația căldurii din sol în timpul nopții. Ea este strâns legată de circulația atmosferică și de configurația geologică a zonei. Media lunară a nebulozității înregistrează valorile cele mai mari iarna (6,5 -7,5), iar cele mai mici vara (4,0 - 5,2) și toamna (4,5 -5,5). Numărul mediu anual de zile cu cer noros este de 120 - 140, iar numărul zilelor cu cer senin atinge valori medii multianuale de 100 - 110.¹⁵

2.5.3 Adâncimea de îngheț

Adâncimea de îngheț în zona cercetată este de 80 cm ... 90 cm, conform STAS 6054 – 77.

Valoarea maximă a indicelui de îngheț este $I^{30}_{\max} = 435$, valoarea medie pentru cele mai aspre trei ierni este $I^{3/30}_{\max} = 400$, iar pentru cele mai aspre cinci ierni dintr-o perioadă de 30 ani este $I^{5/30}_{\max} = 340$, conform STAS 1709/1 – 90.

Adâncimea de îngheț în pământul de fundație, Z, se stabilește în funcție de tipul climatic în care este situat drumul – tipul climatic III, de tipul pământului – P2, P3 și P5 și de condițiile hidrologice ale amplasamentului – DEFAVORABILE conform STAS 1709/2-90.

Valoarea adâncimii de îngheț în pământul de fundație, Z, este:

- Z = 75 ... 103, pentru $I^{30}_{\max} = 435$ – drumuri cu sisteme rutiere rigide, indiferent de clasa de trafic;
- Z = 70 ... 98, pentru $I^{3/30}_{\max} = 400$ – drumuri cu sisteme rutiere nerigide, clasele de trafic greu și foarte greu;
- Z = 65 ... 90, pentru $I^{5/30}_{\max} = 340$ – drumuri cu sisteme rutiere nerigide, clasele de trafic mediu, ușor și foarte ușor.

2.5.4 Seismicitatea zonei

Conform COD DE PROIECTARE SEISMICĂ P 100-2013, accelerația terenului pentru proiectare (pentru componenta orizontală a mișcării terenului) este $a_g = 0,15g$, iar perioada de colț este $T_c = 0,70$ sec. Încadrarea în zonele de risc în conformitate cu legea 575/2001.

¹⁵ Ibidem 12, p. 64



Conform legii 575 privind aprobarea „Planului de amenajare a teritoriului național – Sesiunea a V-a – Zone de risc natural” – ANEXA 5 – Inundații, amplasamentul cercetat nu se regăsește în lista cu unitățile administrativ teritoriale afectate de inundații.

Conform legii 575 privind aprobarea „Planului de amenajare a teritoriului național – Sesiunea a V-a – Zone de risc natural” – ANEXA 7 – Alunecări de teren, amplasamentul cercetat nu se regăsește în lista cu unitățile administrativ teritoriale afectate de alunecări de teren.

Conform legii 575 privind aprobarea „Planului de amenajare a teritoriului național – Sesiunea a V-a – Zone de risc natural” – ANEXA 3, amplasamentul cercetat nu este situat în zone pentru care intensitatea seismică echivalată pe baza parametrilor de calcul privind zonarea României, este minim VII grade pe scara MSK a intensității cutremurelor.

2.6 Biodiversitatea

2.6.1 Flora

Habitatele naturale din județul Caraș – Severin cuprind zone de uscat, acvatice și subterane, în stare naturală sau semi-naturală, cu diferite caracteristici geografice, abiotice și biotice. Multe dintre aceste zone sunt cuprinse în arii naturale protejate.

Caracteristicile de relief și climă permit dezvoltarea multor specii de floră și faună, atât inferioare, cât și superioare. Alcătuirea floristică diferă de la o regiune la altă (câmpie, deal, munte).¹⁶

Din punct de vedere al vegetației cea mai mare parte a comunei Cornereva se încadrează în zona forestieră, elementul esențial prezentându-l pădurile de foioase. În prezent defrișările făcute au dus la schimbarea peisajului natural, în unele zone favorizându-se apariția eroziunii solului.

Vegetația, prin zonarea sa în cadrul comunei influențează rezistența solului la eroziune, dar înlesnește și infiltrația apei din precipitații și, prin urmare, îmbogățirea apelor subterane, menținerea umidității în sol, atenuarea viiturilor, etc. Solul reprezintă stratul superficial al mediului unde se formează scurgerea superficială și joacă, ca și vegetația, rol de intermediar între factorii climatici și scurgere.

Variatatea vegetației, ca specii și asociații pe fondul general al pădurilor de foioase este determinată de complexitatea factorilor geologici, geomorfologici, climatici ca și intervenția factorului antropic. Suprafața acoperită de păduri, de pe teritoriul comunei este de 27.454 ha. Vegetația specifică este cea a pădurilor de deal. Plantele ierboase sunt reprezentate de: trifoiul sălbatic (*Trifolium pratense*), păiuș (*Festuca pratensis*), coada șoricelului (*Achillea millefolium*).

¹⁶ Actualizare Master Plan și Programul de investiții prioritare (2014-2020) – varianta finală, Capitolul 2 – Analiza situației curente, AquaCaraș S.A.



De asemenea, în această zonă se întâlnesc și arbuști ca: măceșul (*Rosa canina*), porumbarul (*Prunus spinosa*), păducelul (*Crataegus oxycantha*) etc. Unde pantele sunt mai domoale cu expoziție însoțită se întâlnesc pădurile de cer și gărniță, cu specii precum *Quercus cerris*, *Q. pubescens*, *Q. robur*, *Q. pedunculiflora*, *Q. petraea*, în asociație cu specii precum *Carpinus betulus* (carpen), *Fraxinus excelsior* (frasin), *Acer campestre* (jugastru), *Ulmus procera* (ulm), *Tilia tomentosa* (tei), *Alnus glutinosa* (arin negru), *Corylus avellana* (alun). Aceste păduri se întâlnesc în partea sud-vestică în apropierea satului Negiudin. Pe dealurile mai înalte până în zona de contact cu muntele, unde și umiditatea este mai ridicată, se întâlnesc păduri de amestec în care predomină fagul (*Fagus silvatica*), alături de care mai întâlnim: lemnul cânesc (*Ligustrum vulgare*), sângerul (*Cornus sanguinea*), teiul (*Tilia tomentosa*), cornul (*Cornus mas*), ulmul (*Ulmus procera*). Mai spre înălțime tot alături de fag cresc: carpenul (*Carpinus betulus*), frasinul (*Fraxinus excelsior*), mojdrean (*F. ornus*), alunul (*Corylus avellana*). Pe unii versanți erodați și pe solurile scheletice sunt prezente specii ca *Ailanthus glandulosa* (cenusar), *Andropogon ischaemum* (bărboasa), *Poa pratensis* (firuța), *Fragaria viridis* (fragi).

Etajarea vegetației este condiționată de variațiile de regim termic, regim hidric și de treptele de relief. Principalele etaje de vegetație sunt:

- Etajul pădurilor de foioase – etajul fagului este cuprins între 700-1300 m altitudine. Fagul formează corpuri compacte de pădure, în amestec cu paltinul, ulmul, mestecănul și la altitudini mai coborate gorunul, carpenul, teiul, frasinul. Stratul arbustiv este reprezentat de voniceriul (*Evonymus europaea*), alunul (*Coryllus avellana*), lemn cainesc (*Ligustrum vulgare*), cornul (*Cornus mas*), sangerul (*Cornus sanguinea*). Stratul ierbos este variat: graminee (*Festuca silvatica*, *Poa nemoralis*), murul (*Rubus hirtus*), ferigi, rogozul (*Carex silvatica*, *Carex pendula*) etc.
- Etajul gorunului este cuprins între 300-800 m altitudine. În cadrul vegetației arborescente predomina gorunul (*Quercus patraea*, *Quercus polycarpa*) alături de carpinița (*Carpinus orientalis*), mojdreanul (*Fraxinus ornus*). În partea sa superioară se face trecerea către etajul fagului, cu predominarea unui amestec de gorun, fag, tei, frasin, ulm, carpen, jugastru, paltin. Stratul de arbuști și vegetație ierboasă sunt asemănătoare cu cele din etajul fagului, cu o extensiune a gramineelor în stratul ierbos.
- Vegetația de luncă – este întâlnită de-a lungul râurilor Belareca și Mehadica, s-a format în condiții de umiditate ridicată sau excesivă pe soluri aluviale bogate în substanțe nutritive. Vegetația arborescentă este alcătuită din: sălcii, rachite (*salix alba*, *S. Fragilis*, *S. cinerea*), plop (*Populus alba*, *P. nigra*), catini, anini (*Alnusincana*, *A. glutinosa*). Stratul ierbos este reprezentat de specii de *Carex*, *Juncus*, *Trifolium*, *Poa* etc.

2.6.2 Fauna

Compoziția faunistică este influențată în mod hotărâtor de morfologia zonei (geomorfologie, hidromorfologie), de tipurile de habitate, de gradul de antropizare, de compoziția vegetației precum și de gradul de consolidare și de factorii climatici în general. Ca rezultat al



interacțiunii complexe a acestor factori, constituenții faunei vor avea mai mult sau mai puțin asigurat arealul pentru adăpostire, hrană, sau condiții de reproducere.

Cele mai reprezentative specii sunt:

- Mamifere: Lupul (*Canis lupus*), căprioara (*Capreolus capreolus*), bursucul (*Meles meles*), veverița (*Sciurus vulgaris fuscoates*), jderul (*Martes martes martes*);
- Reptile: Gușterul (*Lacerta viridis*), sopârla de zid (*Podarcis muralis*), vipera cu corn (*Vipera ammodytes*);
- Păsări: Uliul găinilor (*Accipiter gentilis*), mierla (*Turdus merula*), pițigoii (*Fringilla coelebs*), cuc (*Cuculus canorus*), privighetoare (*Luscinia megarhynchos*), gaiță (*Garrulus glandarius*), ciocănitoare (*Dendrocopos syriacus*)¹⁷.

Fauna piscicolă este reprezentată de: păstrăv, mreană sau chiar clean. De asemenea în ape trăiește și o anumită specie de rac, iar în bălți și locuri mlăștinoase trăiesc anumite specii de batracieni cum ar fi broasca râioasă verde etc.



Răsărit de soare peste comună

2.6.3 Solurile

Apariția solurilor este specifică unui relief deluros, cu culmi și versanți cu înclinări și expoziții diferite, interfluvii largi sau înguste, văi înguste cu lunci slab dezvoltate.

¹⁷ Ibidem 13, p. 67



Pe teritoriul comunei Cornereva în partea stângă a râului Belareca în aval de centrul comunei se găsește un zăvoi mai larg al râului. Numai aici se întâlnesc soluri aluvionare, aduse de râul Belareca și afluenții săi, soluri cu un grad mai ridicat de fertilitate putând fi cultivate în condiții destul de bune cu legume. În restul localității predomină soluri brune acide și soluri brune podzolite. Pe versantul estic al culmii principale a Munților Cernei spre valea Cernei pe roci calcaroase, în condițiile existenței unui climat umed și a învelișului forestier apar și soluri intrazonale cum sunt redzinele, ce apar sub forma unor fâșii paralele cu Cerna sau sub forma unor petice în interiorul unei zone de sol.

Apariția și evoluția solurilor este influențată de următorii factori: roca de solificare, relieful, clima, hidrografia și vegetația. Climatul temperat umed și moderat, cu influențe ale maselor de aer oceanic venite din vest permite formarea solurilor brune, precum solurile podzolite și cele brune acide. În prezent solurile se dezvoltă în cea mai mare parte sub pajiști secundare constituite, în general, din graminee xerofite sau mezofite cu rădăcini fine și dese care duc la o nouă linie de evoluție a solurilor, la înțelenirea, humificarea și saturarea acestora. Solurile ce se găsesc sub păduri, în special sub cele de fag, în care materialul parental predominant este alcătuit din roci acide precum: granițe, granodiorite și șisturi cristaline, continuă să se dezvolte evoluând spre solurile brune acide.





2.7 Demografia

Populația constituie una din cele mai complexe colectivități statistice datorită diversității caracteristicilor, al modificărilor frecvente în structura și dimensiunea sa. Preocupările actuale ale demografiei se orientează tot mai mult spre cunoașterea, descrierea și analiza evoluției familiilor și a gospodăriilor, ca formă esențială a modului de conviețuire umană, suport informațional statistic esențial pentru construirea politicilor de dezvoltare economică și socială a țării.

Modificările structurale ale populației survenite în ultimii ani se înscriu în tendința, de lungă durată de accentuare a gradului de îmbătrânire demografică a populației, proces tipic populațiilor europene. Efectele procesului de îmbătrânire demografică asupra desfășurării vieții economice și sociale, cât și asupra evoluțiilor demografice viitoare, vor fi din ce în ce mai puternic resimțite în următorii ani.

Evoluția demografică a comunei Cornereva poate fi urmărită încă de la prima sa atestare documentară din anul 1518. Relativitatea datelor furnizate de documentele medievale este însă corectată de rigurozitatea statisticilor austriece, din 1718 recensămintele periodice realizate de autoritatea imperială habsburgică conferă o prezentare cât mai exactă a evoluției populației acestei așezări. Cercetarea demografică devine cu atât mai riguroasă pe parcursul secolului XX, cu cât istoricul V. M. Zaberca recurge la întocmirea unor tabele statistice pe baza informațiilor furnizate de Direcția de Statistică a județului Caraș-Severin, informații care includ date inedite referitoare la cifrele furnizate de ultimul Recensământ al populației din 2010, publicat de Institutul Național de Statistică al României.¹⁸

Asupra evoluției populației pe aceste meleaguri au avut influență atât condițiile naturale, cât și cele istorice. Datorită așezării, aceste locuri au oferit întotdeauna adăpost din calea atâtor vitregii istorice ce au frământat istoria neamului. La atestarea documentară a comunei, în anul 1518, această așezare era alcătuită doar din 16 gospodării.

Înainte de anul divizării comunioanelor, anul 1850, numărul membrilor unei familii era foarte mare depășind în medie 13 persoane. Aceasta era și politica autorităților habsburgice până în anul amintit mai înainte, deoarece era nevoie de mulți rezerviști în cadrul regimentelor grănicerești în cazul în care imperiul purta vreun război.

Din monografia notarului Mihail Vlaicu reiese că la începutul anului 1943, populația comunei Cornereva, fără Bogîltin, era de 3.506 persoane, din care 3 maghiari și un sârb, ceea ce dovedește că pe aceste locuri populația era majoritar românească.

În anul 1960 comuna Cornereva (incluzând de această dată și Bogîltinul) avea o populație alcătuită din 4.820 persoane. De atunci populația comunei a început să descrească. Cauza principală a scăderii populației a constituit-o exodul populației tinere către regiunile industrializate

¹⁸ Vasile Mircea Zaberca, *Itinerar monografic Cornereva*, Ed. TIM, Reșița, 2012



și către orașele din apropiere. O altă cauză a scăderii populației o constituie tendința de dată mai recentă a tinerelor familii de a avea tot mai puțini copii. Această tendință este caracteristică, de fapt pentru majoritatea așezărilor bănățene. Astfel, de la an la an, populația comunei Cornereva este într-o continuă scădere.

Dacă în anul 1978 populația comunei Cornereva se cifra la 4.330 locuitori din care 2.143 bărbați și 2.187 femei, în anul 1986 populația a scăzut la 4.238 persoane grupată astfel: 2.113 bărbați și 2.125 femei. Din acest total, populația adultă era în număr de 3.082, iar minorii erau în număr 1.156, dintre care un număr de 697 persoane era de vârstă școlară și preșcolară.

Populația totală stabilă (conform datelor statistice) era de 3.832 locuitori în 1992, și 3.770 în urma recensământului din 2002. Mișcarea totală a populației este negativă și tinde a se menține în același sens. Rețeaua de localități este compusă din 40 de sate și cătune, din care satul Cornereva este reședința de comună. Din punct de vedere al marimii localitatilor, satele se înscriu în categoria localităților mici, de sub 1.000 locuitori. Densitatea localitatilor este de 0,15 localități/km². Satele comunei au o structură dispersată în afară de Cornereva și Bogâltin care sunt mai compacte¹⁹.

Natalitatea a scăzut mai ales în ultimii ani datorită tendinței tinerelor familii de a avea tot mai puțini copii, dar și datorită plecării definitive a unei părți din populația tânără spre orașele apropiate. Acestea sunt și cauzele ce au dus la fenomenul de îmbătrânire a populației, respectiv la creșterea indicilor mortalității.

Valorile negative ale sporului natural, conjugate cu cele ale soldului migrației externe au făcut ca populația rezidentă să se diminueze în perioada 2007 – 2018. Evoluția descendentă nu este surprinzătoare, toate informațiile asupra mișcării naturale și migratorii din ultimii 12 ani arătând un declin bine instalat.²⁰

Datorită condițiilor naturale, în special datorită reliefului înalt (mare parte din teritoriul comunei este ocupat de munți), densitatea populației este foarte scăzută – sub 10 locuitori pe km² - mai precis 9,5 locuitori pe km².

Densitatea cea mai ridicată a populației se înregistrează în Depresiunea Cornereva (depresiune ce ocupă partea central-vestică a comunei) și anume în centrul civic al comunei, pe văile ce converg înspre centrul comunei, unde se află majoritatea dintre cele 40 de sate (cătune) ale așezării și în satul Bogâltin. Partea estică a localității, ocupată de cele mai înalte culmi ale Munților Cernei este și cea mai slab populată, existând suprafețe mari fără nici un locuitor pe unitatea de suprafață.

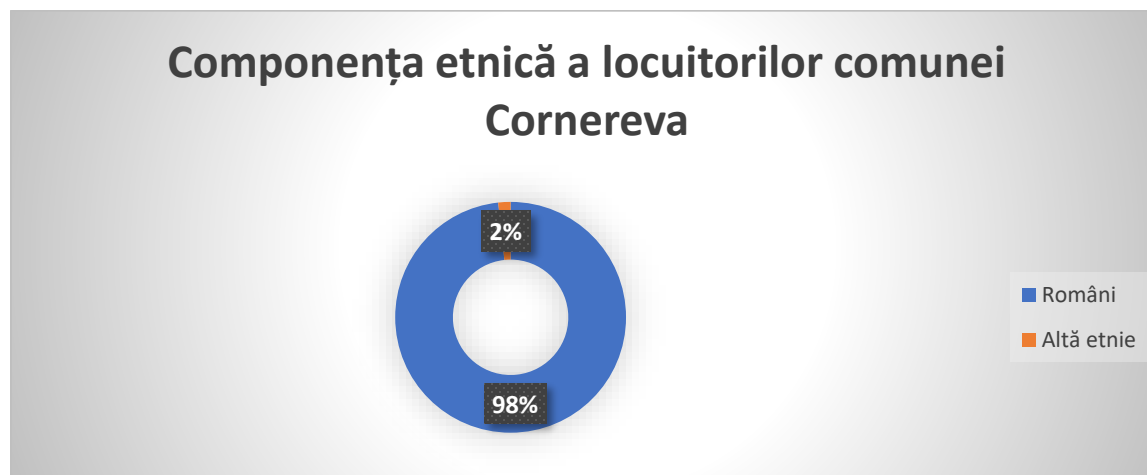
¹⁹ Raport de Mediu - *Plan Urbanistic Zonal - Centrala Electrica Eoliana si Utilitati – Cornereva*, Otoiou Eugen Ovidiu

²⁰ INS – Proiectarea populației Românie, pe medii de rezidență la orizontul anului 2060.



Astfel, putem afirma faptul că densitatea populației în comuna Cornereva scade pe măsură ce crește altitudinea lucrului valabil, de altfel, și pentru alte regiuni muntoase din țară.

Majoritatea locuitorilor sunt români (98,28%). Pentru 1,72% din populație, apartenența etnică nu este cunoscută. Din punct de vedere confesional, majoritatea locuitorilor sunt ortodocși (98,18%). Pentru 1,72% din populație, nu este cunoscută apartenența confesională.²¹



În prezent populația stabilă a comunei este de 2.808 locuitori, iar în ceea ce privește distribuția pe sexe, înregistrăm o situație extrem de echilibrată, numărul de femei și bărbați fiind aproape egal:

- 1.381 populație de sex feminin;
- 1.427 populație de sex masculin.

| Populația Comunei Cornereva | | | |
|------------------------------------|---------------------|--------------------|--------------|
| <i>Vârsta</i> | <i>Sex Masculin</i> | <i>Sex Feminin</i> | <i>Total</i> |
| 0 - 4 | 51 | 60 | 111 |
| 5 - 9 | 77 | 73 | 150 |
| 10 - 14 | 82 | 78 | 160 |
| 15 - 19 | 93 | 77 | 170 |
| 20 - 24 | 90 | 91 | 181 |
| 25 - 29 | 95 | 105 | 200 |
| 30 - 34 | 111 | 72 | 183 |
| 35 - 39 | 132 | 104 | 236 |
| 40 - 44 | 107 | 83 | 190 |
| 45 - 49 | 97 | 80 | 177 |
| 50 - 54 | 82 | 81 | 163 |

²¹ Rezultatele finale ale Recensământului din 2011: „Tab13. Populația stabilă după religie – județe, municipii, orașe, comune”. Institutul Național de Statistică din România. iulie 2013.



| | | | |
|----------------------|--------------|--------------|--------------|
| 55 – 59 | 86 | 83 | 169 |
| 60 – 64 | 87 | 98 | 185 |
| 65 – 69 | 86 | 87 | 173 |
| 70 – 74 | 49 | 61 | 110 |
| 75 – 79 | 57 | 65 | 122 |
| 80 – 84 | 31 | 56 | 87 |
| 85 → | 14 | 27 | 41 |
| Total general | 1.427 | 1.381 | 2.808 |

Populația activă reprezintă acea parte a populației țării care poate desfășura o anumită activitate economică și socială. Din rândul populației active fac parte două categorii: populația ocupată, cea care desfășoară efectiv activități social-economice și populația ce nu are o activitate social-economică continuă, adică șomerii. Deoarece, în localitatea Cornereva toți locuitorii au gospodării și desfășoară o activitate economică, această ultima categorie socială nu se întâlnește în localitate.

Comuna Cornereva nu a făcut parte din rândul localităților colectivizate înainte de 1989, aici nu există nici acea categorie de pensionari care să ia pensie pentru că au muncit în agricultură. Există o categorie restrânsă de pensionari care au lucrat în sectorul terțiar (învățători, profesori, asistenți medicali etc.), dar și aceștia au gospodării agricole desfășurând și în prezent activități în acest sector, care este agricultura. Actualul număr al gospodăriilor este de 1.031, iar numărul locuințelor este de 1.258.

În comuna Cornereva nu se poate delimita clar numărul populației active, eliminând elevii, studenții (care sunt în număr mic), copiii de vârstă preșcolară precum și persoanele foarte în vârstă. În ceea ce privește structura populației ocupate pe diferite forme de proprietate, majoritatea acestei categorii de populație își desfășoară activitatea în cadrul formelor de proprietate privată:

- Agricultură și silvicultură;
- Prelucrarea lemnului;
- Turism;
- Comerț;
- Administrația locală;
- Învățământ;
- Sănătate și asistență socială;
- Altele.



Capitolul 3

Profilul socio-economic



3.1 Agricultură și dezvoltarea rurală

Agricultura este una dintre îndeletnicirile de bază, cu tradiție, ale locuitorilor comunei Cornereva. Deși este o sursă de venit în multe gospodării, se practică o agricultură de subzistență și cvasisubzistență datorită lipsei asocierii, plecând de la mentalitate, lipsa unei piețe de desfacere satisfăcătoare, importul masiv de produse - în special fructe și legume, lipsa unor centre de colectare și prelucrare. Produse care altădată erau căutate și apreciate, precum lâna și pielele de animale, necesare în industria pielăriei și industria textilă sunt aruncate în prezent ca deșeuri.

Dezvoltarea agriculturii necesită o alocarea masivă, rațională, de capital investițional în infrastructura rurală, echiparea teritoriului agricol, modernizarea exploatațiilor agricole, extinderea întreprinderilor de stocare, procesarea produselor agroalimentare precum și sporirea capitalului de exploatare, acordat fermelor agricole prin care să se susțină nivelele de producție propuse în continuare pentru orizonturile 2021-2027.

Terenurile agricole reprezintă 46% din suprafața totală a județului, adică 389.620 ha (din care: 127.240 ha arabile; 182.839 ha pășuni naturale; 75.990 ha fânețe naturale; 1.222 ha vii și 2.329 ha livezi), iar 411.272 ha (45% din județ) sunt împădurite. Din suprafața agricolă a județului Caraș-Severin, aproximativ 64% sunt pășuni și fânețe, existând condiții favorabile pentru dezvoltarea zootehniei²².

Există potențial pentru creșterea producției agricole de calitate, integrarea mai bună pe piață, substituirea importurilor, creșterea exporturilor și modernizarea sectorului în general. Pentru accelerarea creșterii economice este necesară realizarea de investiții pentru îmbunătățirea competitivității, în special în ferme mici și mijlocii și în unități de procesare cu potențial de dezvoltare. Dar pentru realizarea investițiilor în sectorul agricol este necesară identificarea domeniilor specifice de intervenție.

Funcțiunea dominantă identificată este cea agricolă în sector individual cu profil zootehnic, suprafețele arabile fiind doar de 1.136 ha (la nivelul comunei) - de categoria 5/6 de fertilitate. Repartizarea pe gospodării a suprafețelor de teren arabil nu satisface nici măcar nevoile proprii ale gospodăriilor.

Activitățile economice s-au dezvoltat în comuna Cornereva în strânsă legătură cu condițiile fizico-geografice ale așezării. Ocupația de bază a locuitorilor comunei Cornereva a reprezentat-o și o reprezintă agricultura. Particularitățile reliefului, condițiile pedoclimatice au

²² Actualizare Master Plan și Programul de investiții prioritare (2014-2020) – varianta finală, Capitolul 2 – Analiza situației curente, AquaCarăș S.A.



permis ca pe teritoriul comunei Cornereva să se dezvolte mai bine creșterea animalelor și cultura pomilor fructiferi, mult mai slab fiind reprezentată cultura plantelor.

Agricultura - cu cele două ramuri de bază: cultivarea terenurilor și creșterea animalelor este activitatea economică tradițională a locuitorilor comunei²³. În ultimii ani a început să se dezvolte și apicultura.

Suprafața totală de teren intravilan al comunei Cornereva pentru fiecare sat este următoarea:

| Nr. crt. | Localitatea | Suprafața |
|-----------------|--------------------|------------------|
| 1 | Arsuri | 7 |
| 2 | Bogâltin | 51 |
| 3 | Bojia | 18 |
| 4 | Borugi | 21,5 |
| 5 | Camena | 25 |
| 6 | Cireșel | 40 |
| 7 | Cornereva | 43 |
| 8 | Costiș | 30,5 |
| 9 | Cozia | 20 |
| 10 | Cracu Mare | 17 |
| 11 | Cracu Teiului | 25 |
| 12 | Dobraia | 12 |
| 13 | Dolina | 19 |
| 14 | Gruni | 30,5 |
| 15 | Hora mare | 23 |
| 16 | Hora mică | 15 |
| 17 | Ineleț | 27 |
| 18 | Izvor | 34 |
| 19 | Lunca florii | 21 |
| 20 | Lunca zăicii | 26 |
| 21 | Mesteacăn | 14 |
| 22 | Negiudin | 36 |
| 23 | Obița | 30 |
| 24 | Pogară | 18,5 |
| 25 | Pogara de Sus | 29 |

²³ Raport de Mediu - Plan Urbanistic Zonal - Centrala Electrica Eoliana si Utilitati – Cornereva, Otoi Eugén Ovidiu



| | | |
|------------------------------------|--------------|--------------|
| 26 | Poiana Lungă | 24 |
| 27 | Prisăcina | 28 |
| 28 | Prislop | 20 |
| 29 | Ruștin | 45 |
| 30 | Scărișoara | 13 |
| 31 | Strugăasca | 28 |
| 32 | Studena | 31 |
| 33 | Sub Crâng | 2,5 |
| 34 | Sub Plai | 29,5 |
| 35 | Topla | 12 |
| 36 | Țațu | 27 |
| 37 | Zănogi | 25,4 |
| 38 | Zbegu | 38 |
| 39 | Zmogotin | 15,5 |
| 40 | Zoina | 4,5 |
| Suprafață totală intravilan | | 976,4 |

Terenul agricol al comunei, care este de 12.024 ha (30% din Fondul Funciar) se constituie din următoarele folosințe: arabil 1.136 ha (2,8%), pășuni 7.716 ha (19,3%), fânețe 3.015 ha (7,5%), vii 1 ha (0,003%) și livezi 156 ha (0,38%). Nu s-au făcut irigații. Suprafața terenului neproductiv este de 344 ha.

Condițiile geografice și solurile favorabile din zonă au determinat locuitorii să practice o serie de activități predominant agricole. Pe cele 1.136 ha de teren arabil se cultivă porumbul, grâul, floarea-soarelui, legume și orz. Producția vegetală în valorile totale și medii este modestă, fiind sub potențialul productiv al zonei. Creșterea rentabilității muncii în agricultură are în vedere sprijinirea investițiilor în domeniul dotării cu mașini și utilaje performante, introducerea de soiuri cu productivitate mai ridicată, creșterea dimensiunilor exploatațiilor agricole prin stimularea asocierii și alte măsuri specifice care să ducă la creșterea randamentului folosirii terenurilor agricole de bună calitate din comună.

3.1.1 Cultura mixtă

Suprafața cultivată cu cereale este de 500 ha, predominând culturile de porumb, cartofi se cultiva pe cca 600 ha, iar suprafata cultivata cu legume este de cca. 39 ha. Pomii fructiferi ocupă o suprafață de 157 ha, din care: 76 ha cultivate cu prun, 32 ha cultivate cu mar, 21 ha cultivate cu par, 15 ha cultivate cu cireș și 12 ha cultivate cu alte specii de pomi fructiferi (nuc, piersic, cais etc).



Primele locuri cultivate au fost terenurile de la poalele pădurilor și chiar unele platouri înalte, iar unde astăzi sunt pășuni, s-a cultivat altădată orz, secară, ovăz și chiar grâu. Acest lucru se poate dovedi prin faptul că există multe locuri pe teritoriul localității ce poartă denumirea de „arie”. Sunt oportune investițiile în dotarea cu tehnologii performante de lucru, sere, solarii și sisteme de irigații. Culturile vegetale precum și flora diversificată fac oportune investițiile în dezvoltarea apiculturii. Relieful zonei este propice dezvoltării pomiculturii și viticulturii.

Cultura pomilor fructiferi este o altă ocupație de bază a locuitorilor comunei Cornereva, după creșterea animalelor, în trecut constituind o sursă importantă de venituri pentru locuitori. Livezile de pomi fructiferi însumează circa 157 ha.

Comuna beneficiază de o varietate a tipurilor de soluri, a căror caracteristici sunt date de acțiunea factorilor pedogenetici naturali: clima, litologia, relieful, vegetația. Modul diferit de combinare locală sau regională a acțiunii acestor factori justifică diversitatea acestora. Astfel, în funcție de relieful principalele tipuri de soluri întâlnite în zona de sud și vest a Munților Cernei, sunt:

- Soluri brune acide – răspândite în regiunea de munte, sub pădurile de fag sau amestec de fag și molid. Altitudinile la care se întâlnesc aceste soluri nu depășesc 1.700 m. Climatul este umed și răcoros, precipitațiile au valori între 800-1400 mm/an, iar temperaturile medii anuale 3 - 5°C.
- Luvisoluri albice – se formează în condițiile unui climat moderat (temperaturi medii anuale 7-10°C și precipitații de 600-1000 mm/an). Vegetația este reprezentată prin păduri de stejar, fag și fag în amestec cu gorun. Luvisolurile albice se întâlnesc mai ales pe un relieful orizontal sau slab înclinat; ele s-au format pe roci variate, puternic alterate (gresii, argile, depozite de terasă, depozite de luvialo - proluviale variate).
- Soluri brune luvice și soluri brune argilo-iluviale – se formează la altitudini cuprinse între 200 și 900 m, pe depozite variate: nisipuri, luturi roșcate, depozite de terasă, argile reziduale roșii, sub o vegetație de pădure (*Quercus patraea*, *Q. Robur*, amestec de *fagus silvatica* și *Quercus patraea*, fagete pure). Climatul în care se formează aceste soluri este temperat moderat (temperaturi medii anuale 7-10°C și precipitații de 600-800 mm/an).
- Solurile aluviale – sunt soluri neevoluate, cu textură mijlocie sau fină, formate pe depozite aluviale sau aluvio-proluviale, sub o vegetație alcătuită din pajiști mezohidrofile și păduri de șleau. Sunt întâlnite pe terasele râurilor Belareca și Mehadica²⁴.

3.1.2 Creșterea animalelor

²⁴ Ibidem 19, p. 76



Această activitate economică reprezintă o îndeletnicire de tradiție pe teritoriul comunei Cornereva și este astăzi ramura cea mai dezvoltată a economiei localității. S-a dezvoltat într-o pondere mai mare, în comparație cu alte activități deoarece localitatea dispune de puține terenuri arabile, având în schimb suprafețe întinse cu pășuni (chiar pășuni alpine) și fânețe.

De-a lungul anilor oamenii au crescut diferite rase de animale încercând chiar să le îmbunătățească odată cu perfecționarea raselor de animale din întreaga țară. Dintre animalele care se cresc în comuna Cornereva ponderea cea mai mare a deținut-o de-a lungul timpului și încă o mai dețin, deși într-un procentaj mai redus ovinele.

Efectivul de animale în comuna Cornereva, este cu aproximație următorul:

- ovine – 5.400 capete;
- bovine – 2.500 capete;
- porcine – 1.000 capete;
- păsări – 4.207 capete;
- albine - 237 familii.

Pe lângă animalele amintite mai sus, precizăm că există în număr mai redus caprine și iepuri de casă. Există posibilități de sporire a efectivelor de animale și păsări, datorită produselor de cereale și existenței suprafețelor de pășuni cu iarbă de calitate.

Trebuie să menționăm faptul că dintre comunele ce aparțin județului Caraș – Severin, la Cornereva se găsesc cele mai multe produse atestate cu eticheta facultativă de „*produs montan*”. Etichetarea alimentelor cu mențiunea „*produs montan*” poate fi realizată doar în cazul produselor obținute din animale crescute în proporție de cel puțin două treimi din viață în arealul montan și ale căror produse sunt prelucrate tot în zonele de munte. Este vorba de produse apicole, sucuri naturale, produse lactate (brânza de oaie și brânza de vaci), răchie de fructe, cârnați și diverse produse din carne afumată.





Produse montane atestate

3.2 Infrastructură, transport, mediu

3.2.1 Circulația rutieră

Lungimea totală a drumurilor din județul Caraș-Severin este de 1.944 km, din care 560 km sunt drumuri naționale (DN), 883 km drumuri județene (DJ) și 501 km drumuri comunale (DC). Dintre acestea, numai 38% sunt modernizate, dar peste media procentuală a țării (26%). Multe



drumuri sunt însă în stare proastă, fiind urgent necesare lucrări de reabilitare. Densitatea drumurilor publice în județ este de 22,8 km/100 km², mult sub media țării care este de 33,1 km/100 km². Județul face eforturi să-și modernizeze și să-și reabiliteze drumurile și podurile, folosind diferite surse de finanțare²⁵.

La nivelul relației cu celelalte comune, comuna Cornereva se integrează echilibrat cu vecinii săi, chiar cooperând cu aceștia. Din Cornereva spre comunele învecinate sunt distanțe apreciabile: cea mai apropiată localitate este Globurău, la o distanță de 12 km, Mehadia se află la o distanță de 32 km, Plugova la o distanță de 16 km, Teregova la 24 km, Cănicea la 34 km, Cornea la 28 km, Domașnea 33 km, iar cea mai îndepărtată localitate fiind Rusca – Teregova la o distanță de 48 km.

Față de principalele centre urbane, Cornereva se situează la 121 km de Municipiul Reșița, reședința de județ, la 76,5 km de Caransebeș, la 45 km de orașul Orșova, la 97 km față de Oțelul Roșu, la 129 km de orașul Bocșa, 95 km față de orașul Anina, 117 km față de orașul Oravița și la 30 km față de stațiunea Băile Herculane. De principalele căi de comunicație, Cornereva este legată prin drumul județean Teregova - Cornereva – Plugova, cu racord la ambele capete în E70. Teritoriul comunei este deservit de căi de circulație rutieră, respectiv DJ 608 care asigură accesul din DN 6, prin satul Plugova și are ieșire la Rusca Teregova. În comuna sunt 20 km de drumuri comunale, iar suprafața totală a drumurilor de pe teritoriul comunei este de 55 ha. Distanța între reședință și sate sunt următoarele:

- Cornereva – Bogâltin – 5 km;
- Cornereva – Camena – 8 km;
- Cornereva – Obița – 9 km.

Din punct de vedere al infrastructurii rutiere, comuna Cornereva este străbătută de următoarele drumuri publice:

- drumul județean DJ 608 – asigură legătura comunei cu drumul național DN 6, aceasta realizându-se în două puncte: în proximitatea localității Teregova și în localitatea Plugova;
- drumul comunal DC 35 - asigură legătura satelor aparținătoare comunei Cornereva situate de-a lungul traseului (Sub Plai, Lunca Zaicii, Zănogi, Zmogotin, Sub Crâng și Camena) cu drumul județean DJ 608.

Județul Caras-Severin are în implementare prin POR – Componenta 1 Creșterea gradului de accesibilitate a zonelor rurale și urbane situate în proximitatea rețelei TEN-T prin modernizarea drumurilor județene, proiectul **“Modernizare DJ 608 Plugova (DN6)-Globurau-Costis-Borugi-Cornereva-Obita-Rusca (DN6)”**.

²⁵ Actualizare Master Plan și Programul de investiții prioritare (2014-2020) – varianta finală, Capitolul 2 – Analiza situației curente, AquaCaras S.A.



Obiectivul general al proiectului vizează creșterea competitivității economice și îmbunătățirea condițiilor de viață a comunităților din localitățile Teregova, **Cornereva** și Mehadia prin creșterea conectivității și mobilității zonelor rurale din vecinătatea coridorului rutier TEN-T. Proiectul vizează reducerea disparităților de dezvoltare și a decalajelor rural-urban prin îmbunătățirea accesului locuitorilor din mediul rural către orașe și municipiul de reședință de județ. Accesul rutier facil oferă locuitorilor din mediul rural oportunități crescute în domeniul învățământului (scoli-licee), în domeniul sănătății (spitale), dar și a oportunităților economice (locuri de muncă). Investițiile în infrastructura rutieră, mai ales cele din vecinătatea rețelelor trans-europene importante, aduc un plus de valoare în nivelul de trai al comunităților beneficiare în mod direct (locuitorii traseului DJ 608), cât și beneficiarilor indirecti (traficul de tranzit ce utilizează DJ 608).

Obiectivele specifice ale proiectului constau în:

- Modernizarea DJ 608 în conformitate cu standardele actuale și asigurarea conectivității directe la rețeaua de transport rutier TEN-T (prin intermediul DN6);
- Creșterea gradului de accesibilitate a comunelor Teregova, **Cornereva** și Mehadia la rețeaua TEN-T reprezentată de drumul național DN6, respectiv la rețeaua economică primară recomandată de Master Planul General de Transport al României;
- Creșterea gradului de asigurare cu servicii de transport sigur și sustenabil a locuitorilor din comunele Teregova, **Cornereva** și Mehadia;
- Îmbunătățirea transportului public de călători prin modernizarea de stații și alveole pentru mijloacele de transport în comun;
- Creșterea siguranței rutiere pentru pietoni prin realizarea de trotuare și marcaje treceri pietonale în comuna Teregova, **Cornereva** și Mehadia;
- Creșterea siguranței rutiere prin prevederea unor categorii suplimentare de marcaje și semnalizare;
- Îmbunătățirea standardelor de viață ale populației din zonă;
- Îmbunătățirea calității factorilor de mediu prin creșterea eficienței infrastructurii rutiere modernizate.

Ținând cont de faptul că obiectivul general al proiectului este de creștere a competitivității economice și îmbunătățirea condițiilor de viață a comunităților din localitățile Teregova, **Cornereva** și Mehadia prin creșterea conectivității și mobilității zonelor rurale din vecinătatea coridorului rutier TEN-T, prin proiect se prevede:

- lungime drum modernizat – 41.377 km;
- latime parte carosabilă 5,50 m; latime acostamente 2x0,75 m;
- latime platformă în aliniament 7,00 m;
- protecție taluze – plasa 13.500 mp; protecție taluze – beton torcretat 9.000 mp;
- santuri nepereche 21.180 ml; santuri pereche 7.500 ml;



- rigole de acostament 15.000 ml; rigole carosabile tip Trafor 20.910 ml;
- podete tubulare Dn400mm la drumuri laterale 107 buc; podete tubulare Dn600mm de subtraversare 25 buc; podete tubulare Dn800mm de subtraversare 60 buc; podete tip P2 – elemente prefabricate 7 buc; podete tip D5 – elemente prefabricate 3 buc; reparatii poduri 19 buc.

Comuna Cornereva a inițiat următoarele proiecte de modernizare și reabilitare drumuri, rețeaua rutieră fiind extrem de importantă în zonă datorită reliefului acesteia:

Prin proiectul integrat, „Modernizare drum comunal DC 28 Cornereva - Camena, Înființare centru de zi în sistem after school, Promovarea specificului local și a moștenirii culturale, conservarea patrimoniului material și imaterial și achiziția de utilaje și echipamente pentru asigurarea serviciilor de bază în localitatea Cornereva, comuna Cornereva, județul Caraș-Severin” finanțat prin Programul FEADR, Axa III: „Îmbunătățirea calitatii vieții în zonele rurale și diversificarea economiei rurale”, Măsura 3.2.2. „Renovarea, dezvoltarea satelor, îmbunătățirea serviciilor de bază pentru economia și populația rurală și punerea în valoare a moștenirii rurale”, s-a modernizat Drumul comunal DC 28 care asigură legătura între localitatea Cornereva din drumul județean DJ 608 și localitatea Camena. Tronsonul din drumul comunal DC 28 care s-a modernizat este cuprins între cele două localități, între pozițiile kilometrice: km 0 + 032,00 și 8 + 740,00 m, având o lungime de 8 708,00 m.





Drum Comunal DC 28 Cornereva – Camena, înainte de modernizare

Tot prin proiectul integrat Comuna Cornereva a achiziționat un utilaj multifuncțional, mai exact un tractor, ce deservește pentru dezapezirea și întreținerea infrastructurii locale precum și asigurarea serviciilor publice de bază.





Proiectul „Modernizare Drum Comunal „Dolina Topla” L~0,70 km în comuna Cornereva, județul Caraș-Severin”, în valoare de 630.548,00 lei, proiect finanțat de către Guvernul României prin Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice, măsura de ajutor: Programul național de dezvoltare locală (PNDL) 2015-2019; Subprogramul „Modernizarea satului românesc”, a început în anul 2015 și s-a finalizat în anul 2016. S-a modernizat sectorul de drum comunal „Dolina Topla” pe o lungime L = 0,70 km din totalul de 2,70 km, drum care asigură legătura locuitorilor din satul Topla cu drumul comunal DC 28. Modernizarea sectorului de drum comunal are o importanță semnificativă pentru dezvoltarea comunei din punct de vedere socio-economic. S-au ameliorat prin implementarea acestui proiect condițiile de mediu prin reducerea noxelor eliminate în atmosferă, reducerea zgomotului produs de circulația autovehiculelor, precum și a cheltuielilor de exploatare suportate de participanții la trafic.

Tot în același an s-a început și „Modernizare Drum Comunal „Dolina Topla” L~2,00 km în comuna Cornereva, județul Caraș-Severin”, în valoare de 1.835.923,00 lei, proiect finanțat prin același program, dar finalizat în anul 2019. Prin proiect s-a modernizat sectorul de drum comunal „Dolina Topla” pe o lungime de 1.814,00 m, drum care asigură legătura locuitorilor din satul Topla cu drumul comunal DC 28.

Prin proiectul „Modernizare drumuri comunale în lungime de ~19,0 Km, în comuna Cornereva, județul Caraș-Severin”, în valoare de 24.628.582,00 lei, demarat în anul 2018 și care se află în desfășurare, Comuna Cornereva își propune să modernizeze un număr de 18 drumuri comunale, în lungime totală de 19.100,00 m, din care:

1. Drum Comunal „Bogâltin - Ineț” - Sector I – 1.250,00 m;
2. Drum Comunal „Bogâltin - Ineț” - Sector II – 2.150,00 m;
3. Drum Comunal „Bogâltin - Ineț” – Sector III - 475,00 m;
4. Drum Comunal „Bogâltin - Ineț” - Sector IV - 588,00 m;
5. Drum Comunal „Cornereva - Tachia” - 720,00 m;
6. Drum Comunal „Zoina” - 950,00 m;
7. Drum Comunal „Dolina - Topla” - 500,00 m;
8. Drum Comunal „Sub Crâng” - 600,00 m;
9. Drum Comunal „Gruni - Sub Plai” – 2.000,00 m;
10. Drum Comunal „Studena” - 950,00 m;
11. Drum Comunal „Izvor - Grădini”- 950,00 m;
12. Drum Comunal „Goruni - Pogara de Sus - Polfa” – 2.859,00 m;
13. Drum Comunal „Ogașul Bandei - Zbeg” - 520,00 m;
14. Drum Comunal „Ciucioară - Murlăvești - Poiana Ceicovei” – 1.830,00 m;
15. Drum Comunal „Bojia - Rustin” - 960,00 m;
16. Drum Comunal „Boroș” - 180,00 m;
17. Drum Comunal „Hora Mică - Gruni” - 780,00 m;
18. Drum Comunal „Arsuri” - 838,00 m.

Necesitatea realizării lucrărilor de investiții este dată de starea tehnică a drumurilor comunale, care împiedică desfășurarea circulației în condiții normale de siguranță și confort,



respectiv aduc costuri sporite atât utilizatorilor acestor drumuri – costuri cu reparația și întreținerea autovehiculelor / utilajelor; cât și administrației locale, datorită lucrărilor de întreținere ce trebuie realizate pentru menținerea unui nivel minim de confort. Proiectul este finanțat de Guvernul României prin Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice, măsura de ajutor: Programul național de dezvoltare locală (PNDL) 2017-2020; Subprogramul „Modernizarea satului românesc”.



Modernizare drumuri comunale în lungime de ~19,0 km

Un alt proiect semnificativ pentru dezvoltarea infrastructurii rutiere este „*Modernizare drumuri comunale în comuna Cornereva, județul Caraș-Severin*”, în valoare de 4.297.434,41 lei, contract semnat în anul 2017 și finanțat prin Programul Național de Dezvoltare Rurală 2014 - 2020, Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală, submăsura 7.2 - „Investiții în crearea și modernizarea infrastructurii de bază la scară mică”.

Prin proiect se dorește modernizarea a 7 drumuri comunale de pe raza comunei Cornereva, în lungime totală de 6,536 km, ce asigură accesul locuitorilor la principalele căi rutiere de comunicație din comună, respectiv la principalele obiective de interes public, după cum urmează:

- Drum Comunal „Hora Mare” - 1,451 km, drum care asigură legătura localității Hora Mare cu drumul județean DJ 608;
- Drum Comunal „Cozia” - 1,18 km, drum care asigură legătura localității Cozia cu drumul județean DJ 608;
- Drum Comunal „Bojia” - 1,46 km, drum care asigură legătura localității Bojia cu drumul județean DJ 608;
- Drum Comunal „Gruni – Sub Plai” - 0,50 km, drum care asigură accesul auto al riveranilor către drumul comunal „Dolina - Topla”, respectiv prin acesta către drumul comunal DC 35;



- Drum Comunal „Cornereva - Tachia” - 0,375 km, drum care asigură accesul auto al riveranilor către drumul județean DJ 608, respectiv asigură accesul auto al riveranilor către Biserica Ortodoxă Cornereva;
- Drum Comunal „Zănogi” - 0,47 km, drum care asigură legătura directă a riveranilor din localitatea Zănogi cu drumul comunal DC 35, respectiv asigură accesul direct al locuitorilor la Școala cu clasele I-IV Zănogi;
- Drum Comunal „Bogâltin - Ineț” - 1,10 km, drum care asigură legătura directă a riveranilor din localitatea Bogâltin cu drumul județean DJ 608, respectiv asigură accesul direct al locuitorilor la Școala cu clasele I-IV Bogâltin, la Biserica ortodoxă Bogâltin și la Căminul Cultural Bogâltin.





Comuna Cornereva a întreprins toate măsurile necesare pentru obținerea finanțării a noi proiecte de modernizare a infrastructurii rutiere, respectiv:

- proiectul „*Modernizare drumuri comunale etapa II, în comuna Cornereva, județul Caraș-Severin*”, prin care se propune modernizarea unui număr de 4 drumuri comunale de pe raza comunei Cornereva, în lungime totală de 8.000,00 m, din care:
 - DRUM COMUNAL „LUNCA FLORII - STRUGASCA” – L = 1.300,00 m, asigură legătura rutieră a riveranilor către drumul comunal DC 28, respectiv accesul rutier al proprietarilor persoane fizice/juridice către curțile riveranilor din intravilanul satului Strugasca, respectiv sălașele și suprafețele de teren productive amplasate adiacent;
 - DRUM COMUNAL „PRISLOP” - SECTOR I – L = 1.975,00 m, asigură legătura rutieră a riveranilor către drumul județean DJ 608, respectiv accesul rutier al proprietarilor persoane fizice/juridice către curțile riveranilor din intravilanul satului Prislop și suprafețele de teren productive amplasate adiacent;
 - DRUM COMUNAL „PRISLOP” - SECTOR II – L = 525,00 m, asigură legătura rutieră a riveranilor către drumul comunal „PRISLOP” - SECTOR I, respectiv accesul rutier al proprietarilor persoane fizice/juridice către curțile riveranilor din intravilanul satului Prislop și suprafețele de teren productive amplasate adiacent;
 - DRUM COMUNAL „CORNEREVA-NEGUIDIN-PIATRA ILIȘOVEI” – L = 2.370,00 m, asigură legătura rutieră a riveranilor către drumul județean DJ 608, respectiv accesul rutier al proprietarilor persoane fizice/juridice către curțile riveranilor din intravilanul satului Neguidin și suprafețele de teren productive amplasate adiacent;
 - DRUM COMUNAL „BORUGI” – L = 1.830,00 m, asigură legătura rutieră a riveranilor către drumul comunal „CORNEREVA-NEGUIDIN-PIATRA ILIȘOVEI”, respectiv accesul rutier al proprietarilor persoane fizice/juridice către curțile riveranilor din intravilanul satului Borugi și suprafețele de teren productive amplasate adiacent.
- proiectul „*Modernizare infrastructura rutiera*”, prin care se propune modernizarea a aproximativ 34 km.
- proiectul „*Modernizare drum comunal Bogâltin - Inelet, l = 8 km, în comuna Cornereva, județul Caraș-Severin*”, prin care se propune modernizarea unui sector din drumul comunal „BOGÂLTIN-INELET” de pe raza comunei Cornereva, în lungime totală de 8.000,00 m, care asigură accesul proprietarilor (persoane fizice sau juridice) în condiții normale de siguranță și confort în toate cele 4 anotimpuri la proprietățile private și sălașele din extravilanul comunei, pe sectorul cuprins între satele Cracu Teiului și Dobraia.

Comuna Cornereva a depus un proiect pentru reabilitarea drumurilor forestiere în cadrul Programului Național de Dezvoltare Rurală 2007 - 2013, Fondul European Agricol pentru



Dezvoltare Rurală, submăsura 125 b "*Îmbunătățirea și dezvoltarea infrastructurii legate de dezvoltarea și adaptarea silviculturii*", însă nu a reușit să obțină finanțare pentru amenajarea unei lungimi de aproximativ ~ 8,04 km din traseul drumului forestier FN002 (conform denumirii din amenajamentul silvic) care asigură accesul la principalul fond forestier productiv amplasat în partea nord-vestică a comunei Cornereva, respectiv în stânga drumului județean DJ 608 (direcția Cornereva – Rusca).

3.2.2 Alimentarea cu apă și canalizare menajeră

La nivelul județului, toate cele 8 orașe și 47 din cele 69 de comune au sisteme existente de alimentare cu apă. După anii 1990, județul a beneficiat de o serie de programe care au avut ca rezultat extinderi și modernizări de rețele. În județul Caraș-Severin, din totalul surselor de apă disponibile, apa de suprafață reprezintă 96%, iar cea subterană numai 4%.

Resursele de apă brută identificate pot fi considerate strategice, dat fiind faptul că aprovizionează 46% din populația județului și toate sunt gestionate de S.C. AQUACARAȘ S.A., operatorul regional care asigură alimentarea cu apă potabilă, colectarea și epurarea apelor uzate din județ. S.C. AQUACARAȘ S.A. nu deține însă în proprietate aceste resurse²⁶.

Astfel, identificând nevoile cetățenilor, autoritatea publică a demarat în anul 2012 proiectul „*Canalizare menajeră și stație de epurare a apelor uzate menajere în localitatea Cornereva, comuna Cornereva, județul Caraș - Severin*”, în valoare de 4.357.581,27 lei, finanțat de Administrația Fondului pentru Mediu, care se află încă în derulare. Prin măsura de ajutor care vizează protecția resurselor de apă, sisteme integrate de alimentare cu apă, stații de tratare, canalizare și stații de epurare, Proiectul își propune îmbunătățirea nivelului calitativ al vieții locuitorilor din localitatea Cornereva, prin furnizarea către aceștia a unui serviciu indispensabil unei localități dintr-o țară membră a Uniunii Europene, dar neexistent momentan, respectiv sistemul de canalizare menajeră, care va influența în mod direct dezvoltarea activităților sociale, culturale, educaționale și economice. De asemenea, se va reduce impactul negativ asupra mediului cauzat de evacuările de ape uzate provenite din activitățile menajere.

Rezultate:

- realizarea unei stații de epurare;
- realizarea rețelei de canalizare menajeră:
 - colector Dn 200 × 4,5 mm, în lungime de 1.660 ml;
 - colector Dn 315 x 11,2 mm, în lungime de 34 ml;
 - cămine de vizitare: 45 buc;
 - realizarea unui număr de 96 cămine de vizitare, schimbare de direcție, din beton armat, cu Dn 1000.

²⁶ Actualizare Master Plan și Programul de investiții prioritare (2014-2020) – varianta finală, Capitolul 2 – Analiza situației curente, AquaCaraș S.A.



În anul 2018 a început implementarea proiectului „*Rețea de alimentare cu apă în comuna Cornereva, județul Caraș-Severin*”, în valoare de 14.849.926,00 lei, care se află încă în derulare, a cărui entitate finanțatoare este Guvernul României prin Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice, prin măsura de ajutor: Programul național de dezvoltare locală (PNDL) 2017-2020; Subprogramul „Modernizarea satului românesc”. Comuna Cornereva, prin prisma situației geografice nu dispune de rețea de alimentare cu apă potabilă, populația alimentându-se cu apă din fântânile din propriile gospodării și din fântânile publice, dispuse în comună. Astfel, necesarul de apă din fântânile localnicilor este asigurat cu greutate din cauza dificultăților de exploatare a acestor fântâni.

Sistemul de alimentare cu apă, presupune implementarea unui sistem de distribuție radial, realizat cu conducte de polietilenă, unde se vor monta cămine de vane de reglaj, precum și cămine de golire. Localitatea va fi deservită de un număr de 3 stații de tratare apă containerizate și 3 aducțiuni de apă din surse de suprafață sau de mică adâncime. Gospodăriile de apă au fost amplasate astfel încât dimensionarea acestora să se facă având în vedere necesarul de apă al comunei. Prin urmare se vor realiza:

- 31,655 km lungime rețea alimentare cu apă;
- 500 bransamente;
- 3.190 beneficiari direcți.

Administrația locală a Comunei Cornereva a început și implementarea proiectului „*Rețea de canalizare și stație de epurare localitatea Bogîltin, Rețea de canalizare și stație de epurare localitățile Pogara de Sus Gruni și Arsuri, Rețea de canalizare localitatea Izvor*” în anul 2018, proiect ce se află în curs de finalizare, având o valoare de 12.728.071,00 lei, a cărui entitate finanțatoare este Guvernul României prin Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice. Investiția prezentată mai sus își propune să îmbunătățească nivelul vieții locuitorilor din comuna Cornereva, județul Caraș-Severin, prin furnizarea către aceștia a unui serviciu indispensabil unei localități dintr-o țară membră a Uniunii Europene, și anume: rețeaua de canalizare. Din punct de vedere al rețelei de canalizare a apelor uzate menajere, rezultate din funcționarea agenților economici și din activitățile de zi cu zi ale locuitorilor comunei Cornereva, aceasta nu există, deversarea acestor ape uzate realizându-se în fose septice și bazine vidanjabile, sau direcționate spre pâraurile și cursurile de apă permanente și periodice din zonă.

Lipsa acestor utilități de bază, într-o societate modernă, conduce la un nivel de trai scăzut al populației comunei, pe de-o parte. Pe de altă parte lipsa acestor sisteme centralizate de colectare a apelor uzate menajere, conduc la un impact negativ asupra mediului. Pentru epurarea apelor uzate menajere colectate se propune realizarea unor stații de epurare performante care să asigure evacuarea în receptor a unei ape epurate ai cărei parametri să se încadreze în limitele impuse de NTPA 001/2005.

Ca rezultat al implementării proiectului vor rezulta următoarele beneficii:



- Realizarea a 9,9 km lungime rețea de canalizare;
- Realizarea a 2 stații de epurare;
- Protejarea și îmbunătățirea calității mediului înconjurător;
- Realizarea a 320 de cămine de racord individual;
- 3.190 beneficiari direcți.

3.2.3 Alimentarea cu energie electrică

Abordarea dezvoltării sectorului energetic are ca și țel să creeze acele structuri și condiții care să corespundă și să facă față pieței energetice europene aflată într-un continuu proces de integrare. În ceea ce privește locuințele dotate cu instalații de energie electrică, Regiunea de Vest se situează peste media națională, cu un procent de peste 90%, care reprezintă un grad foarte mare de conectivitate la rețeaua de distribuție a energiei.

Comuna Cornereva nu este în întregime electrificată. Cătunele izolate din Munții Cernei, aparținând comunei Cornereva, nu dispun de energie electrică în gospodării, cu excepția unor școli, unde energia electrică este asigurată cu ajutorul panourilor solare. Satele încă neelectrificate sunt: Poiana Lungă, Dobraia, Cracu Teiului, Țațu, Scărișoara, Ineleț, Cracu Mare, Prisacina, un total de 160 gospodării, reprezentând un procent de 12% din suprafața comunei.

Comuna Cornereva în decursul anului trecut a depus documentele necesare în vederea cuprinderii în Programul derulat de Agenția Fondului pentru Mediu, respectiv *instalarea de sisteme fotovoltaice pentru gospodăriile izolate neracordate la rețeaua de distribuție a energiei electrice* a unui număr de 63 de gospodării. Contractul a fost semnat, iar implementarea proiectului, în valoare de 1.575.000 lei, sumă 100% rambursabilă, va începe în cursul anului 202

Scopul programului îl reprezintă creșterea eficienței energetice, îmbunătățirea calității aerului și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră prin producerea de energie electrică din surse regenerabile la locuințele situate la cel puțin 2 km față de rețeaua națională de distribuție a energiei electrice și prin reducerea utilizării combustibililor convenționali.

În trecut, Comuna Cornereva a mai încercat realizarea unui sistem alternativ pentru generarea energiei electrice prin proiectul denumit „*Centrală electrică eoliană și utilități*”, pentru care s-a întocmit Planul Urbanistic Zonal. Planul a fost inițiat cu scopul implementării unui proiect de construcție a unui parc eolian în comuna Cornereva, care presupunea transformarea unor suprafețe de teren din teritoriu extravilan cu funcțiuni agricole, pășune, într-o zonă cu infrastructură de valorificare a potențialului eolian. În acest sens a fost întocmit un Raport de Mediu pentru Evaluarea Strategică de Mediu pentru Planul Urbanistic Zonal „*Centrală electrică eoliană și utilități*”, amplasat pe teritoriul comunei Cornereva, promovat de către S.C. WIND



ENERGY POWER DRIFT S.R.L., pe baza Certificatului de Urbanism Nr. 43 din 30.03.2010, emis de Consiliul Județean Caraș Severin.

Raportul de mediu a fost elaborat în conformitate cu recomandările și materialele documentare de informare elaborate în cadrul proiectului PHARE, „Întărirea capacității instituționale de implementare și aplicare a Directivelor privind evaluarea mediului pentru planuri și programe”, implementat de Ministerul Mediului și Dezvoltării Durabile. Pentru zona vizată de plan au fost stabiliți factorii și aspectele de mediu relevante asupra cărora producerea energiei electrice din sursă eoliană poate determina diferite forme de impact. Acestea sunt, în ordinea descrescătoare a importanței: populația, managementul deșeurilor, apa, aerul, zgomotul și vibrațiile, biodiversitatea, flora și fauna, patrimoniul cultural, arhitectonic și arheologic, sănătatea umană, infrastructura rutieră/transporturile, peisajul, solul/utilizarea terenului, valorile materiale, factorii climatici. Din păcate proiectul nu a mai fost implementat, iar menținerea situației actuale prin neimplementarea proiectului privind construcția parcului eolian, nu reprezintă o soluție pentru dezvoltarea zonei și cu atât mai puțin pentru dezvoltarea durabilă²⁷.

3.2.4 Infrastructura de telecomunicații

Uniunea Europeană promovează utilizarea tehnologiei informației și comunicațiilor pentru a depăși excluziunea digitală și a îmbunătăți performanțele economice, oportunitățile de angajare, calitatea vieții, participarea și coeziunea socială.

Tehnologia informației și comunicațiilor a pătruns, în prezent în toate zonele vieții economice și sociale. Domeniul TIC duce la o creștere semnificativă a productivității și a PIB-ului și transformă societățile în mod profund și fără precedent. Accesul la internet face posibilă participarea la societatea informațională și totodată reprezintă posibilitatea gospodăriilor de a utiliza internetul de acasă.

Calitatea conexiunii la internet este foarte importantă, accesul la bandă largă (broadband) oferind viteze superioare ale transferului de date la încărcarea și descărcarea datelor. În Regiunea de Vest, din procentul de 86% al gospodăriilor cu acces la internet, 85% reprezintă gospodării cu acces la bandă largă.

Serviciul de telefonie în Cornereva este modernizat și satisface cerințele de comunicație modernă având un număr însemnat de abonați casnici și două posturi publice de telefon, iar telefonie mobilă – Vodafone, Orange, Telekom, R.D.S. asigură acoperirea în mare parte a zonei.

²⁷ Raport de Mediu - *Plan Urbanistic Zonal - Centrală Electrică Eoliană și Utilități – Cornereva*, Otoi Eugén Ovidiu



Oficiul poștal din Cornereva satisface cerințele pieței, privind serviciile poștale. Rețeaua de internet nu există, internetul fiind asigurat de către furnizorii de telefonie mobilă.

La nivelul comunei Cornereva nu există televiziune prin cablu, serviciile fiind prestate la fel ca și în cazul internetului de aceeași furnizori privați.

3.2.5 Alimentarea cu gaze

Pe teritoriul administrativ al comunei nu există sistem centralizat de alimentare cu gaze naturale. Prepararea hranei se realizează prin sobe de tip aragaz cu butelii de gaz lichefiat sau sobe cu lemne.

3.2.6 Alimentarea cu energie termică

Alimentarea cu energie termică se realizează prin sobe cu lemne și centrale termice. Centralele termice se regăsesc în instituții precum: unitățile de învățământ cu un număr mai mare de copii, precum cele din localitatea Cornereva și Bogâltin, celelalte având sobe pe lemne. Unitățile de cult mai însemnate, precum Biserica Ortodoxă din Cornereva și Bogâltin au și ele centrale termice, iar restul bisericilor din cătune se încălzesc cu ajutorul sobelor pe lemne. Toate funcționează pe lemne. Aceeași situație o întâlnim și în cazul căminelor culturale, astfel o parte dispun de o centrală termică proprie, pe lemne, însă este necesar a se introduce alimentarea cu energie termică.

3.2.7 Mediul

În județul Caraș-Severin există 62 de arii naturale protejate, ocupând o suprafață totală de 180.020,50 ha dispuse astfel:

- 4 parcuri naționale pe o suprafață totală de 101.018 ha din teritoriul județului: (Semenic-Cheile Carasului și Cheile Nerei-Beușnița, Domogled-Valea Cernei, Retezat). Parcurile Semenik-Cheile Carasului și Cheile Nerei-Beușnița se află în întregime pe teritoriul județului Caraș-Severin, parcul Domogled-Valea Cernei are suprafețe și în județele Mehedinți și Gorj, iar parcul Retezat are suprafețe și în județul Hunedoara;
- 1 parc natural (Porțile de Fier, cu suprafața de 115.655 ha, din care în Caraș-Severin 74.774 ha, restul în județul Mehedinți);
- 27 de rezervații naturale în cadrul parcurilor naționale și naturale, având în total 30.925,90 ha;
- 1 rezervație științifică în parcul național având o suprafață de 1,10 ha;
- 3 arii de protecție specială avifaunistică în parcul natural având o suprafață de 2.149 ha;
- 19 rezervații naturale în afara parcurilor naționale și naturale având o suprafață de 876,90 ha;



- 7 rezervații naturale în custodie având o suprafață de 3.351,60 ha.

Ariile naturale protejate din județul Caraș-Severin cuprind zone naturale delimitate geografic și topografic destinate realizării unor obiective specifice privind conservarea diversității biologice a elementelor și fenomenelor peisagistice, geologice, paleontologice, speologice sau de altă natură, prin instituirea unui regim special de ocrotire, conservare și utilizare durabilă²⁸.

Schimbările climatice și degradarea mediului constituie din ce în ce mai mult una dintre cele mai mari amenințări la adresa păcii și securității la nivel mondial și, fără o acțiune decisivă, acestea vor deveni o sursă și mai importantă de riscuri globale, inclusiv în ceea ce privește strămutarea forțată și migrația. Uniunea Europeană trebuie să joace rolul principal, inclusiv în punerea în aplicare riguroasă a Acordului de la Paris privind schimbările climatice și în continuarea eforturilor depuse la nivel internațional pentru decarbonizarea sectorului transporturilor. De asemenea, Uniunea Europeană ar putea să inițieze acorduri globale obligatorii în domenii legate de economia circulară, utilizarea resurselor și de biodiversitate.

Problema dezvoltării rurale este una din cele mai complexe teme ale contemporaneității, datorită faptului că presupune realizarea unui echilibru între cerința de conservare a spațiului rural economic, ecologic și socio-cultural al țării, pe de o parte și tendința de modernizare a vieții rurale, pe de altă parte. Nu de puține ori, această tendință de modernizare și dezvoltare în viteză a spațiului rural duce la degradarea mediului.

În primul rând practicarea defrișărilor de păduri transformă dramatic mediul natural din punct de vedere peisagistic cât și din punct de vedere al echilibrului bio - pedo – climatic, fondul forestier având un rol important în păstrarea acestui echilibru.

În al doilea rând depozitarea gunoaielor în locuri neamenajate dă un aspect dezolant adăugându-se toxicitatea unora din materialele aruncate. Intervenția omului are efecte negative prin faptul că se accelerează procesul de eroziune, surpări, prăbușiri, prin defrișarea vegetației subarboricole și erbacee, cât și prin săpăturile facute pentru a folosi material în construcții.

Starea de sănătate a unei localități este indisolubil legată de prezența biodiversității – floră și faună. Factorii poluatori de pe teritoriul comunei Cornereva sunt îngrășămintele chimice administrate pentru fertilizarea solului, ierbicide, insecto-fungicide pentru combaterea bolilor și dăunătorilor, care conduc atât la poluarea solului, cât și a pânzei de apă freatică. Apele menajere, dejecțiile de la animale – împrăștierea necontrolată pe sol a dejecțiilor sau reziduurilor menajere, care se infiltrează în pânza freatică poluează apele subterane. Iarna, datorită faptului că locuințele

²⁸ Actualizare Master Plan și Programul de investiții prioritare (2014-2020) – varianta finală, Capitolul 2 – Analiza situației curente, AquaCaraș S.A.



se încălzesc cu combustibil solid (lemn+cărbuni), se produc considerabil mai multe deșeuri decât în locuințele cu încălzire centrală și o poluare a aerului cu monoxid de carbon.

Deșeurile menajere sunt colectate de la populație, în saci de plastic și pubele. Fiecare gospodărie are alocată o pubelă de plastic de 120 litri sau 200 litri și un sac de plastic pentru colectarea deșeurilor reciclabile. Gestionarea deșeurilor cuprinde toate activitățile de colectare, transport, tratare, valorificare și eliminare a deșeurilor, inclusiv monitorizarea acestor operații. Deșeurile reprezintă ultima etapă din ciclul de viață al unui produs (intervalul de timp între data de fabricație a produsului și data când acesta devine deșeu).

Comuna Cornereva dorește să dezvolte activități specifice în vederea îmbunătățirii calității mediului, astfel plănuiește amenajarea peisagistică a aliniamentului stradal. Gestionarea deșeurilor este delegată, printr-un contract de concesiune încă din anul 2011, către o firmă specializată S.C. ECOLOGICA BĂILE HERCULANE S.R.L. din orașul Băile Herculane.

3.3 Economic

Dezvoltarea economică a unei regiuni depinde foarte mult de mediul în care aceasta activează. Pe parcursul ultimilor ani, evoluția economică a României a fost pe un trend ascendent, creșterea economică a rămas puternică în 2019. Creșterea economică din 2019, are la bază în principal sectorul construcțiilor, aflat în plină expansiune, dar și consumul care a stimulat importurile la valori semnificative.

Din punct de vedere al domeniilor de activitate, în Regiunea de Vest cele mai multe întreprinderi își desfășoară activitatea în comerț 29% (31,1% național), urmând pe loc secund „Activități profesionale, științifice și tehnice” 11,2% (11,4% național), pe locul trei aflându-se domeniul de construcții 9,6% (9% național), urmând apoi domeniul de „Transport și depozitare” 8,3% (8,7% național). Odată cu trecerea timpului, economia regiunii a devenit mai complexă, înglobând sectoare noi de afaceri și dezvoltându-se în moduri care în urmă cu câțiva zeci de ani nu se considerau posibile²⁹.

Regiunea Vest se poate împărți în două subregiuni, confruntate cu probleme structurale distincte și grad diferit de dezvoltare, după cum urmează:

- Prima include teritoriul județelor Caraș-Severin și Hunedoara. Aici s-au dezvoltat încă din secolul al 19-lea, ramuri ale industriei extractive, siderurgice, metalurgice și ale industriei conexe, cum este industria constructoare de mașini. Această mare subzona a regiunii a intrat într-un puternic declin după 1990, iar procesul de restructurare care s-a desfășurat lent și cu mari dificultăți, a generat un șomaj foarte ridicat. Județul Caraș-Severin are un

²⁹ Planul pentru dezvoltarea regională al Regiunii de Vest 2021 – 2027 – ADR Vest



potențial turistic semnificativ, însă care este, din nefericire, insuficient exploatat, deși turismul poate juca un rol economic important în județ;

- Cea de a doua subregiune cuprinde teritoriul județelor Timiș și Arad. Această subregiune cu dezvoltare industrială complexă și diversificată (industrie ușoară, constructoare de mașini, electrotehnică etc.) este în prezent arealul favorit al investițiilor străine productive în România. Pe fondul creării a numeroase locuri de muncă ce necesită populație cu o calificare înaltă, și a exodului masiv al populației din ultimii ani, subzona se confruntă cu o lipsă tot mai accentuată de forță de muncă corespunzătoare. Noile investiții în acest areal se lovesc de lipsa infrastructurilor corespunzătoare pentru dezvoltare (alimentare cu apă și căi de comunicații).³⁰

Structura pe ramură a agenților economici privați este determinată de activitățile comerciale. În regiune există posibilitatea ca activitățile acestea să se îndrepte mai mult spre producție și servicii. Pe lângă unitățile de producție agricolă, în localități s-au dezvoltat și unele activități profilate pe realizarea de servicii pentru producătorii agricoli, privind mecanizarea lucrărilor agricole etc.

În ansamblu, ocupațiile din sectorul agricol au reprezentat esența mijloacelor de trai. În prezent, activitățile agricole de subsistență joacă un rol de „plasă de siguranță” pentru cei mai săraci din comunitate care nu practică frecvent tranzacții în numerar. Agricultură reprezintă sursa principală ocupațională. Producția agricolă este în special de subsistență, foarte puțin pentru vânzare. Principalele culturi sunt cartoful, fasolea, porumbul, nutrețurile pentru animale și pomicultura. Un sector agricol destul de bine reprezentat, deși mult sub potențialul zonei îl reprezintă domeniul apicol care se desfășoară în zonele cu livezi, poieni și păduri pe întreg teritoriul comunei. În gospodăriile populației muncile agricole se fac în mare parte manual, iar transportul încă se mai face și cu căruțe cu cai. În sectorul neagricol principala ocupație a populației este exploatarea și prelucrarea primară a lemnului cu mijloace mecanizate, dar cu eficiență scăzută.

Astfel, condițiile de trai actuale rămân modeste. Populația prezintă un oarecare nivel de sărăcie și lipsă a capacității financiare necesare începerii unor afaceri. În consecință și capacitatea financiară a administrației publice locale este redusă. Există o tendință de depopulare a localităților, tendință observată și la nivel regional.³¹

Zona comercială este reprezentată firav, fiind alcatuită din spații comerciale și de alimentație publică cu caracter privat, dar care nu se constituie într-un adevărat centru comercial.

³⁰ Actualizare Master Plan și Programul de investiții prioritare (2014-2020) – varianta finală, Capitolul 2 – Analiza situației curente, AquaCaras S.A.

³¹ Raport de Mediu - Plan Urbanistic Zonal - Centrală Electrică Eoliană și Utilități – Cornereva, Otoi Eugeniu Ovidiu



Celelalte tipuri de servicii (administrație, poștă, cultură) sunt corespunzător deservite de capacitățile existente.

Lista principalilor agenți economici de pe raza comunei sunt:

- S.C. ANAFARM MEDIPLUS S.R.L.;
- Cabinet medical SIMED S.R.L.;
- S.C. FINEANTU VETERINARY SERVICES S.R.L.;
- S.C. SPARK OIL S.R.L.;
- S.C.TERRAN 92 S.R.L.;
- S.C. ALIN PETRIȘOR ȘI NUȚA S.R.L.;
- SFETCU A. ION ÎNTREPRINDERE INDIVIDUALĂ;
- CERNESCU N. MARILENA ÎNTREPRINDERE INDIVIDUALĂ;
- CRISTESCU IOANA KIM ÎNTREPRINDERE INDIVIDUALĂ;
- MARTALOGU IONEL ÎNTREPRINDERE FAMILIALĂ;
- BELCOTĂ SIMION ÎNTREPRINDERE INDIVIDUALĂ;
- DUICU GHEORGHE – MAGAZIN MIXT ÎNTREPRINDERE FAMILIALĂ;
- MARTALOGU PETRU ÎNTREPRINDERE FAMILIALĂ;
- STROIȚA MARIA ÎNTREPRINDERE FAMILIALĂ;
- ASOCIAȚIA SOCIO-CULTURALĂ CORNEREVA.

Facilități oferite investitorilor:

Autoritatea locală este dispusă să pună la dispoziția posibililor investitori, pentru activități industriale și de producție, forță de muncă pe plan local în condiții avantajoase, terenuri în limita posibilităților existente la nivel de comună, precum și facilități din punct de vedere a impozitelor și taxelor locale. Vor fi luate hotărâri în acest sens la momentul potrivit, de către Consiliul Local, cu respectarea legislației în vigoare.

3.4 Turism și obiective turistice

Turismul reprezintă o activitate economică importantă în Uniunea Europeană, având un impact major asupra creșterii economice, ocupării forței de muncă și dezvoltării sociale. Acest sector economic poate fi un instrument puternic în combaterea declinului economic și a șomajului. În momentul de față, Regiunea de Vest nu reprezintă una dintre regiunile românești cele mai vizitate de turiști, deși în zonă există o multitudine de tipuri de activități turistice cu potențial de dezvoltare.

Potrivit „Strategiei pentru cultură și patrimoniu național 2016-2020”, corelat cu ultima variantă publicată a „Listei Monumentelor Istorice din România”, în anul 2015, în Regiunea de Vest au fost înregistrate 2.107 monumente istorice, reprezentând 7% din totalul de la nivel național. La nivel județean, cea mai mare pondere a monumentelor istorice se găsește în județul Caraș-Severin, respectiv 832 monumente (39,5%).



În Regiunea de Vest, 44,7% (număr: 942) dintre monumente sunt localizate în mediul urban, iar 55,3% (număr: 1.165) sunt localizate în mediul rural. Împărțirea tipurilor de turism a pornit de la condițiile oferite de unicitatea și diversitatea cadrului natural al Regiunii de Vest, care alături de specificațiile climatice, hidrologice și biogeografice au contribuit, la întregirea peisajului și ambientului dezvoltării activităților turistice în regiune.

Deocamdată această ramură economică este slab practică pe teritoriul comunei Cornereva, deși există condiții favorabile dezvoltării agroturismului. Comuna Cornereva a devenit un important reper turistic din Munții Cernei, tot mai mulți turiști vizitând cătunele izolate din această zonă. Pasionații de pescuit au posibilitatea de a practica această activitate pe râurile de pe raza comunei, unde se pot pescui păstrăvul și mreana, de asemenea există și posibilitatea de practicare a vânătorii, deoarece comuna Cornereva are o suprafață de 27.454 ha de pădure unde își găsesc adăpostul numeroase specii de animale ca: vulpea, căprioara, mistrețul, ursul etc. Aici se pot organiza drumeții pe cărări de munte încântătoare, plimbări cu căruța trasă de cai, cicloturismul sau cursele enduro cu motociclete pe drumurile de munte. Se practică și zborul cu parapanta, poate cea mai frumoasă și mai palpitantă modalitate de a descoperi peisajul mirific al Munților Cernei.³²



Zbor cu parapanta peste Munții Cernei

Prin proiectul integrat, „*INFIIINTARE CENTRU LOCAL DE INFORMARE TURISTICA SI MARKETINGUL SERVICIILOR LEGATE DE TURISMUL RURAL IN COMUNA*

³² Sursa: <http://primaria-cornereva.ro/ce-poti-face-aici>



CORNEREVA, JUDEȚUL CARAȘ-SEVERIN” finanțat prin Programul FEADR, Axa III: „Îmbunătățirea calitatii vieții în zonele rurale și diversificarea economiei rurale”, Măsura 313 „INCURAJAREA ACTIVITĂȚILOR TURISTICE”, s-a înființat un centru local de informare turistică. Astfel Comuna Cornereva a reabilitat, modernizat și dotat o porțiune dintr-o clădire existentă, clădirea fostei primării, amplasată în zona centrală a reședinței de comună.

CENTRUL LOCAL DE INFORMARE TURISTICĂ se adresează turistilor care vizitează zona Comunei Cornereva cât și celelalte zone învecinate, Comuna Cornereva fiind situată în apropierea unor zone de atracție turistică: lacul de la Poiana Rusca Teregova, Stațiunea Baile Herculane, Munții Cernei și Munții Tarcului.

Bogăția și raritatea fenomenelor naturale: geomorfologice, speologice, floristice, faunistice au atras atenția naturalistilor și a cauzat existența rezervațiilor naturale care sunt prevăzute în legea nr. 5/2000:

- Rezervația Iauna – Craiova din Comunele Cornereva și Mehadia (1.545,1 ha)
- Rezervația Belareca din comunele Cornereva și Mehadia (1.665,7 ha)
- Pestera lui Ion Barzoni din comuna Cornereva (0,1 ha).

Pe lângă obiectivele turistice enumerate mai sus pe care turiștii le pot vizita, aceștia mai pot lua de asemenea parte și la festivalurile tradiționale culturale, la datinile și obiceiurile specifice locului.

Activitățile CENTRULUI LOCAL DE INFORMARE TURISTICĂ sunt:

- organizarea de excursii, vizite, activități distractive, dansuri și jocuri de societate;
- organizarea de activități culturale - artistice cu ocazia diferitelor sărbători naționale sau religioase;
- oferirea de asistență imediată în caz de îmbolnăvire prin anunțarea centrului medical cel mai apropiat;
- colaborarea cu diferite organizații nonguvernamentale, sanitare, de cultură, de educație cu scopul oferirii de informații și soluționarea unor probleme specifice acestui centru, organizarea de conferințe pe teme de interes general;
- activități practice (asistență în cadrul vizitelor pentru persoane care nu cunosc locurile);
- spectacole organizate în colaborare cu Organizații artistice și nonguvernamentale, persoane fizice;
- terapie ocupațională, creații: epigrame, poezii;
- acces la materiale de informare turistică în ceea ce privește zona obținute prin activitățile de marketing incluse în proiect.

Serviciul de asistență în domeniul turismului se adresează turistilor care vizitează zona:



- turiști ocazionali, în trecere prin comuna;
- turiști permanenți pe o perioadă determinată.

Din punct de vedere al punctelor de atracție turistică, pe teritoriul administrativ al comunei, se regăsesc următoarele obiective:

Complexul de mori pe apă de la Cornereva a fost construit la începutul secolului XX pe văile apelor Belareca, Camena, Ramna, Zmogotin și Obița. Morile de apă de la Cornereva sunt asunse de trecători, drumul fiind greu accesibil. De peste un secol ele macină, fiind la fel de impresionante și spectaculoase, păstrând atmosfera din timpurile de mult apuse și fiind împrăștiate prin satele comunei, situându-se pe cinci pârâuri diferite. Morile sunt în stare de funcționare foarte bună, fiind indispensabile pentru locuitorii zonei, oferind baza principală de hrană. Aceste mori reprezintă, de asemenea, și elementele speciale ale artei populare românești, realizate numai din lemn. Acestea sunt pe lista monumentelor istorice.

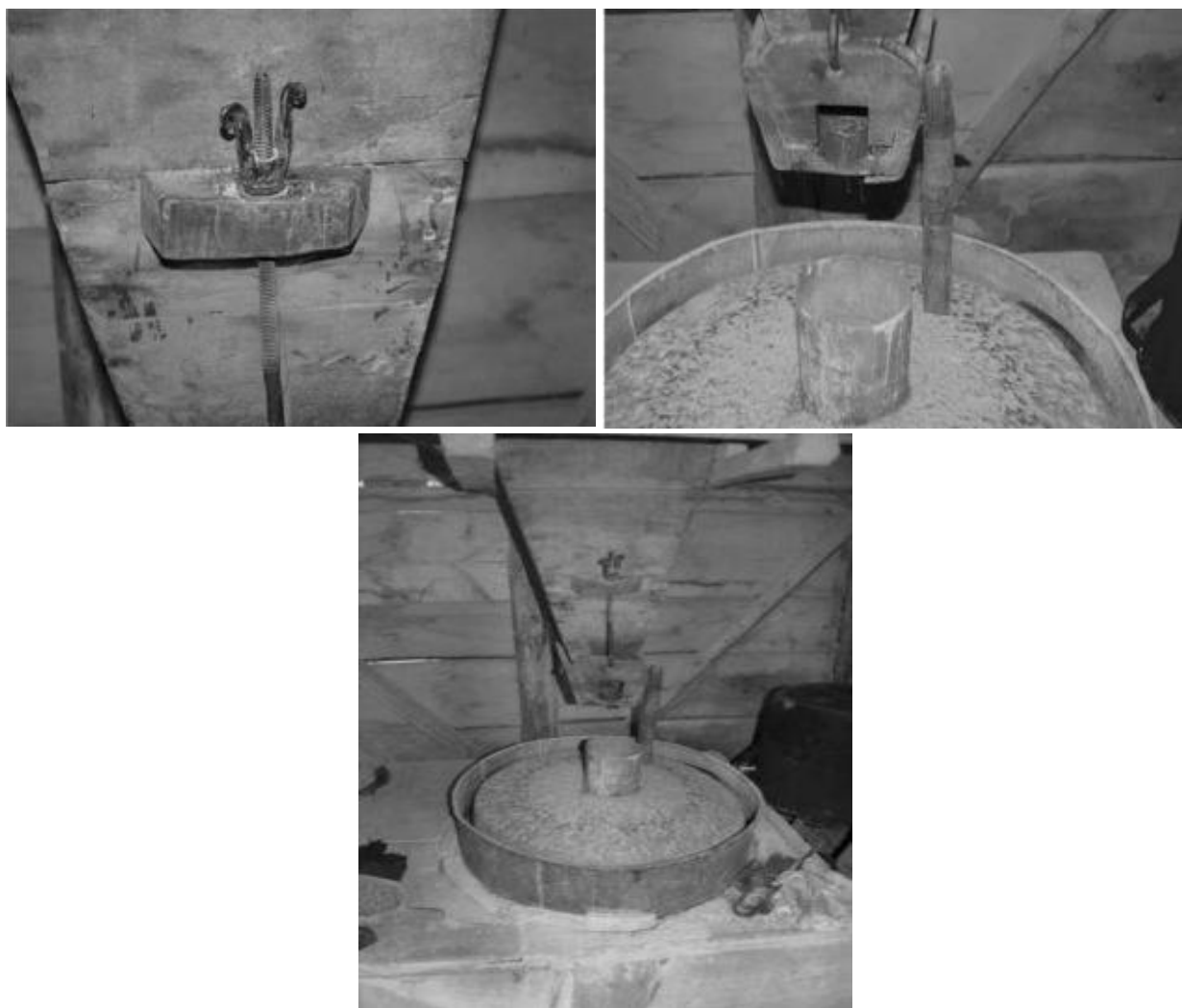
1. Moara lui Lazăr Boasca – valea râului Belareca (Cod monument Istoric: CS-II-a-B-11101)





2. Moara lui Dărăban – valea râului Belareca

Ea se află pe malul drept al râului Belareca, lângă gospodăria familiei Dărăban. Văiala aflată lângă moară, alimentată din aceeași acumulare cu apă este printre puținele instalații de acest fel care au supraviețuit. Planimetria morii are o structură simplă, cu plan patrulater ce măsoară 3,29/3,40 m. Moara și văiala au structură identică cu cea întâlnită la Moara Popeștilor. Construcția morii se sprijină pe un mal înalt al râului și o pilă de zid ridicat în malul albiei. Spațiul inferior cu instalația hidraulică, amenajat în vecinătatea râului a fost protejat cu zid de piatră fără mortar. Roata și fusul sunt construcții metalice recente, la fel și ridicătorul care au înlocuit vechea instalație din lemn. Modernizări a suferit și acumularea din capătul canalului de aducțiune care alimenta moara și văiala. Un zid din beton prevăzut cu trei guri pentru dirijarea apei, fiecare cu un stăvilă a înlocuit și aici vechile amenajări cu blăni de scânduri. Una din guri deservea conducta ce alimenta instalația morii, cealaltă deservea văiala, iar cea de a treia se afla în fața unui canal de fugă către albia râului Belareca, atunci când nu funcționa nici moara nici văiala.



3. Moara Popeștilor – valea râului Belareca

Râul Belareca izvorăște pe teritoriul comunei Cornereva în zona satului Arsuri, între Cleanțul Preluchii (1.130 m) și Vârful Cozia (1.450 m) din Munții Cernei. El străbate roci cu durități diferite, drept urmare valea sa prezintă largiri și strâmtări. În bazinetul Cornereva, el primește majoritatea afluenților, din care amintim: Hora Mare, Hora Mică, Bojia, Zbegul, Letnicica, pe partea dreaptă, apoi Cozia pe partea stângă, iar în centrul comunei primește cel mai important afluent al său, tot pe partea stângă, Ranica. În aval de centrul comunei și de satul Bogâltin valea râului Belareca devine îngustă și adâncă, aceasta lărgindu-se din nou în Depresiunea Mehadia. Traversează localitatea Mehadia, iar în Băile Herculane (în apropierea zonei gării) se unește cu râul Cerna. Suprafața totală a bazinului său hidrografic însumează 706 km². Lungimea sa totală este de 35 km.





De asemenea se pot vizita fără nicio problemă și:

- ❖ Valtoarea lui Nicolae Nemeș, valea râului Belareca, comuna Cornereva, sec. XX;
- ❖ Moara lui Nicolae Nemeș, valea râului Belareca, comuna Cornereva, sec. XX;
- ❖ Moara de la Pod, valea râului Belareca, comuna Cornereva, sec. XX;
- ❖ Moara lui Nistor Gherescu, valea râului Belareca, comuna Cornereva, sec. XX;
- ❖ Moara lui Nicolae Brânzei, valea râului Belareca, comuna Cornereva, sec. XX;
- ❖ Moara lui Adam Gherescu (CS–II-m-B-11101.08), valea râului Belareca, comuna Cornereva, sec. XX;
- ❖ Moara Poloieștilor, (CS–II-m-B-11101.09), valea râului Belareca, comuna Cornereva, sec. XX;
- ❖ Vâltoarea Poloieștilor, (CS–II-m-B-11101.10) valea râului Belareca, comuna Cornereva, sec. XX.³³



Ansamblul morilor de apă - monumente istorice de la începutul secolului XX

³³ Idem 32



4. Parcul Național Domogled - Valea Cernei

La început a fost Rezervația floristică și peisagistică Muntele Domogled constituită în anul 1932 pe o suprafață de 900 ha (cea mai veche din România). În anul 1990 ia ființă Parcul Național Domogled - Valea Cernei, al doilea ca mărime din țară și singurul care cuprinde un întreg bazin hidrografic și nu doar un masiv muntos. Suprafața parcului este de peste 60.000 ha, din care rezervațiile naturale ocupă cca. 24.000 ha.

Înființat în anul 1990, având administrație proprie începând cu anul 2003, Parcul Național Domogled - Valea Cernei este situat în sud-vestul României și se întinde pe suprafața a 3 județe: Caraș-Severin, Mehedinți și Gorj, fiind o arie protejată de interes național ce corespunde categoriei a II-a IUCN (parc național, zonă specială de conservare). Parcul Național Domogled - Valea Cernei se află situat în estul județului Caraș-Severin, ocupând suprafața de 23.185 ha și în vestul județului Mehedinți ocupând suprafața de 8.220 ha și respectiv în vestul județului Gorj cu o suprafața de 29.806 ha.

Din punct de vedere geografic, Parcul se întinde peste bazinul râului Cerna, de la obârșie până la confluența cu râul Belareca, peste masivul Munților Godeanu și al Munților Cernei pe versantul drept și respectiv peste masivul Munților Vâlcanului și Munților Mehedinți pe versantul stâng.

Suprafața Parcul Național Domogled - Valea Cernei este de 61.211 ha și este cuprinsă între latitudinile nordice de 44° 50' 10" și respectiv 45° 16' 50" și longitudinale estice de 22° 23' 50" și respectiv 22° 51' 35".

Diversitatea tipurilor de peisaje (abrupturi calcaroase cu Pin Negru de Banat, canioane cu pâraie cu debit puternic fluctuant, vârfuri calcaroase cu vegetație submediteraneană, păduri întinse de fag de vârste mari, goluri alpine cu jnepeniș, lacuri de acumulare montane, chei și prapăstii calcaroase, cătune izolate în munte, pajiști subalpine cu lapiezuri), peșteri termale unice în România, izvoare termominerale, endemisme și rarități de floră și faună oferă tuturor iubitorilor de natură experiențe inedite.

Posibilitățile de acces în Parcul Național Domogled - Valea Cernei sunt următoarele:

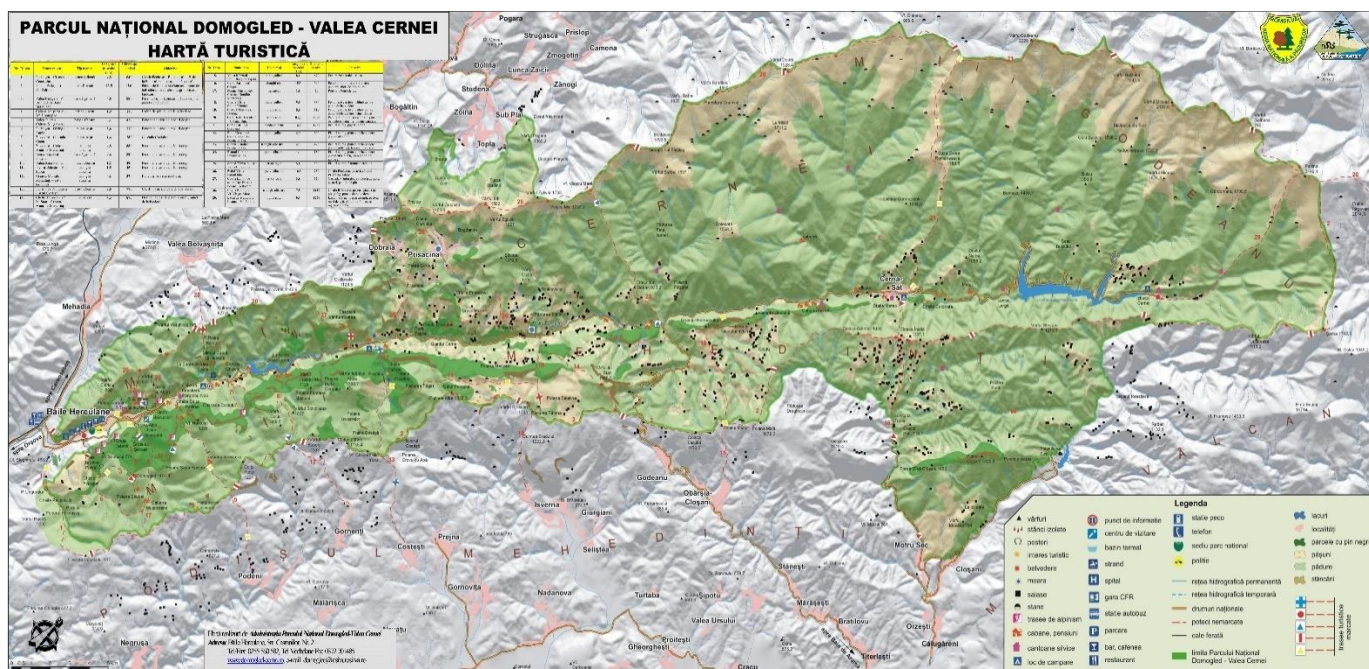
Accesul în parc este în principal posibil dinspre Drobeta Turnu Severin, Orșova, Timișoara, Caransebeș, Târgu Jiu, Baia de Aramă, Petroșani, Lupeni. Dinspre Drobeta Turnu Severin – Orșova - Băile Herculane pe DN 6 (E 70) până la stațiunea Băile Herculane și apoi pe Valea Cernei pe DN 67. Dinspre Timișoara - Caransebeș pe DN 6 (E 70) pe ruta: Caransebeș - Bucoșnița - Armeniș - Domașnea - Plugova - drumul județean DJ608 - Podara - Cornereva - Studena.



Accesul se mai poate face dinspre Drobeta Turnu Severin și Orșova prin DJ Ilovița - Bahna-Podeni, apoi pe drumul forestier Topolova sau prin localitatea Topleț din DN 6 prin drumul forestier Bârza - Balta Cerbului, iar dinspre Caransebeș - Timișoara prin DJ Plugova - Globul Rău - Cornereva³⁴.

Parcul național reprezintă o zonă montană (cu stâncării, abrupturi calcaroase, vârfuri, doline, lapiezuri, peșteri, avene, grohotișuri, chei, cascade, ponoare, pajiști și păduri); în arealul căruia sunt incluse rezervațiile naturale: Coronini - Bedina, Rezervația Domogled, Iardașița, Iauna - Craiova, Peștera Bârzoni, Cheile Corcoaiei, Ciucevele Cernei, Pietra Cloșanilor, Vârful lui Stan și Valea Țesna.

Peste 9.700 de ha de păduri seculare și virgine de fag din Parcul Național Domogled - Valea Cernei au fost incluse în anul 2017 în patrimoniul universal UNESCO. Pe raza Parcului Național „Domogled - Valea Cernei” sunt 34 de trasee turistice, dintre care 20 de trasee sunt omologate și 14 trasee sunt în curs de omologare.



³⁴ <http://www.domogled-cerna.ro/index.htm>



Peisaj Valea Cernei

5. Rezervația Belareca

Este o rezervație forestieră, situată în bazinul râului Belareca, ce corespunde categoriei a I-a IUCN (rezervație naturală forestieră de tip științific), la cumpăna cu bazinul Cernei, accesibilă din satul Bogâltin, urcând spre Vârful Arjana. Suprafața este de 1.665 ha, pe teritoriul administrativ al comunelor Cornereva și Mehadia.

Rezervația naturală a fost declarată arie protejată prin Legea Nr. 5 din 6 martie 2000, publicată în Monitorul Oficial al României, Nr. 152 din 12 aprilie 2000 (privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a III-a - zone protejate) și este inclusă în Parcul Național Domogled - Valea Cernei.

Aria naturală este suprapusă sitului Natura 2000 „Domogled - Valea Cernei” și reprezintă o zonă muntoasă (1.000 m altitudine medie) aflată în bazinul râului Belareca (afluent al Cernei) ce adăpostește floră și faună specifică Carpaților Meridionali. Rezervația a fost creată cu scopul de a proteja mai multe specii de arbori și arbusti prezente în arealul ariei, astfel: fag (*Fagus sylvatica*), ulm de munte (*Ulmus gablra*), frasin (*Fraxinus excelsior*), gorun (*Quercus petraea*), stejar (*Quercus*



robur), paltin de munte (*Acer pseudoplatanus*), molid (*Picea abies*), brad (*Abies*), mojdrean (*Fraxinus ornus*), plop tremurător (*Populus tremula*), alun (*Corylus avellana*) și salbă moale (*Euonymus europaea*)³⁵.



Peisaj Rezervația Belareca

6. Rezervația Iardaștița

Este o rezervație forestieră, situată pe dreapta Cernei, din amonte de gara Herculane până în dreptul localității Topleț. Suprafața este de 501ha.

7. Rezervația Peștera lui Ion Barzoni

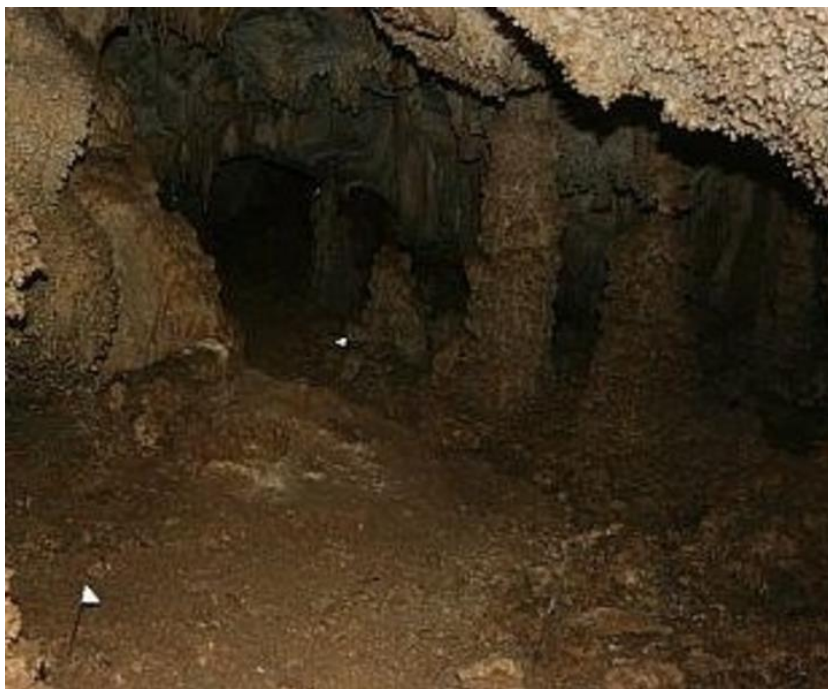
Se află în Munții Cernei, în versantul estic al masivului Geatiul Ineleț, în partea sud-estică a satului Ineleț, reprezintă o cavitate (peșteră de interes speologic) de mărime medie, cu o lungime de 400 m, cu formațiuni de stalactite, stalagmite, cruste parietale, cruste de planșeu, coloane, perle și odontolite. Este o peșteră caldă (11°C în iunie 1962), umedă și lipsită de curenți de aer.

Caracteristica sa este dată de coralitele care acoperă cea mai mare parte a formațiunilor concreționare ce îmbracă pereții și planșeul. Peștera lui Ion Barzoni, cea mai frumoasă peșteră din Bazinul Cernei, este împodobită cu multe coloane masive, valuri, stalactite, stalagmite, dar excelează în coralite, fiind cea mai bogată din țară în aceste concrețiuni, un argument decisiv al includerii ei în sfera turismului organizat, implicat deopotrivă în exploatarea economică a oricărui

³⁵ Natura2000.mmediu.ro - Biodiversitatea în România - Domogled - Valea Cernei



obiectiv, dar și în protecția lui eficientă. Peștera poate fi parcursă cu ușurință deoarece nu necesită un echipament de protecție, ci numai mijloace proprii de iluminare.



Interior peșteră

8. Rezervația Iauna-Craiova

Este o rezervație științifică mixtă, geografică, botanică etc. situată pe dreapta Cernei, între afluenții Iauna și Craiova. Suprafața este de 1.545 ha.

9. Pietra Ilișovei

Fostă așezare eneolitică aparținând culturii Coțofeni este actualul loc de pelerinaj pentru locuitorii comunei Cornereva de Sfinții Constantin și Elena. În vârful pietrei, se află o cruce metalică, iar de acolo se zăresc satele Cornerevei, vf. Cozia, precum și creasta estică a Munților Cernei (vârfurile Biliana, Arjana, Vlașcu, Baba).



Piatra Ilișovei

Traseele din munții Cernei reprezintă locuri unice, poate cel mai cunoscut și spectaculos traseu este cel către „Satele de dincolo de nori”, accesibil pe o porțiune prevăzută cu scări de lemn peste versantul stâncos, în zona numită „La Cârlige”.

Către cătunele izolate din munții Cernei se mai poate ajunge pe o variantă mai lungă, pornind din dreptul motelului Dumbrava (km.12) la ieșirea din Herculan. Traseul marcat cu punct roșu, trece podul peste râul Cerna și se angajează în urcare printre pajiști, păduri de foioase și zone calcaroase, aproximativ 2,5 h, până la primele case izolate și la Biserica din satul Dobraia. Aici oamenii nu dispun de rețea de drumuri, curent electric sau magazine, ocupându-se cu creșterea animalelor și cultivarea legumelor. Cătunul Dobraia înregistra la ultimul recensământ (2011) un număr de 23 locuitori.



Peisaj Dobraia

De asemenea nu putem vorbi despre Cornereva fără să facem referire la cele două cătune, Scărișoara și Ineleț. Acestea au în comun o scară de salcâm, legată de peretele muntelui, care te duce sus, pe platoul unde le găsești pe amândouă. În capul treptelor e Scărișoara, iar la vreo șapte kilometri apare, dintre arbori, și Inelețul.

Satele Scărișoara și Ineleț, de pe Valea Cernei, se află în topul celor mai izolate locuri din țară. Singura cale de acces spre sate este reprezentată de niște scări, construite din lemn de salcâm, cam pe la începutul anilor '70. La construirea scărilor au muncit două echipe. Unii muncitori erau sus și țineau funiile lăsând scările în jos. Ceilalți erau coborați pe „burta” muntelui pentru a prinde scările de stâncă.

Satele Scărișoara și Ineleț se găsesc la peste 1.000 m altitudine. Nu au curent electric, drumuri, mașini sau orice alt lux al modernismului. Viața în aceste sate se desfășoară cu totul diferit, oamenii sunt liniștiți, calzi, răbdători, mai fericiți poate. Grijile sau stresul sunt cuvinte ce nu au existat vreodată pentru ei.



Nici banii nu au valoare pentru săteni. Ei practică în continuare trocul (schimb în natură, fără mijlocirea banilor, constituind forma cea mai simplă a comerțului) atât între ei cât și cu negustorii veniți din Băile Herculane.

Scara este evident, cel mai important lucru din zonă, deoarece este singura cale de acces pentru săteni spre orașe, dar și a turiștilor spre satele izolate. Este formată din patru segmente de scară din lemn și măsoară cam 100 metri. Cel mai greu segment de scară de urcat este ultimul, deoarece se duce într-un unghi de cam 90°. În general, scara este folosită de săteni destul de rar, doar când au nevoie de ceva din „lumea de dincolo”.



Scara către „Cătunele din nori”

Până la construirea acesteia, exista doar o cărare prin pădure pe care se mergea aproape toată ziua. Astfel ajungeai la o șosea, cam la 25 de km distanță față de Băile Herculane. Această scară constituie o legătură mai rapidă dintre cele două sate spre orașele apropiate, aproximativ o oră și jumătate pe drum. În sfârșit, se ajunge la șosea cam la 18 km față de același oraș precizat anterior.

Sunt foarte puțini oameni care locuiesc în satele Scărișoara și Ineț, iar aceștia au păstrat totul așa cum era odată. Tot ce au nevoie produc singuri. Ocupațiile de bază sunt creșterea



animalelor și legumicultura. Neavând curent electric, seara folosesc o lampă cu gaz. „Încălțările” purtate de ei sunt opincile, care le sunt de mare folos mai ales pe timp ploios și pe zăpadă.

La Ineț e ca la Scărișoara. Timpul se scurge tot invers, lăsând mult în urmă secolul XXI, cu monștrii lui. N-ai crede că sus sunt niște copii, mai puțin de zece, pentru care învățtoarea urcă și coboară, în fiecare zi, treptele. Poștașul trece o dată pe lună, șeful de post mai rar, iar preotul la sărbătorile mari.



Cimitirul celor două cătune

Pentru sprijinirea și dezvoltarea turismului, Comuna Cornereva a inițiat proiectul „Înființare centru local de informare turistică și marketingul serviciilor legate de turismul rural în comuna Cornereva, județul Caraș-Severin“, finanțat din Fondul European pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală, Măsura 313 – Încurajarea activităților turistice. Este un proiect integrat cu două componente (centru local de informare turistică și marketingul serviciilor legate de turismul rural). Centrul de informare turistică a fost dat în folosință începând cu anul 2015, pentru toți turiștii români și străini care vizitează zona.

Obiectivele principale sunt promovarea și punerea în valoare a patrimoniului turistic aflat pe raza comunei, cât și informarea vizitatorilor și reprezentanților din sectorul turistic asupra ofertei turistice din zonă: atracții turistice, structuri turistice de cazare, agrement, evenimente,



activități ce se pot practica în zonă, hărți și trasee turistice din zonă, acestea fiind renumite atrăgând anual foarte mulți turiști.

3.5 Educație și cultură

3.5.1. Învățământ

Educația, formarea profesională, precum și învățarea continuă joacă un rol vital în contextul economic și social. Calitatea învățământului influențează nu doar dezvoltarea personală dar și poziția în societate și oportunitățile viitoare de angajare ale fiecărui individ. Calitatea educației este direct legată de calitatea proceselor de învățare precum și a infrastructurii educaționale.

În anul 2017, populația școlară a Regiunii Vest era de 313.854 persoane, reprezentând 8,8% din totalul populației școlare de la nivel național. Prin corelare cu populația totală, Regiunea Vest deține cea mai mică populație școlară din toate regiunile României, aceasta fiind influențată de sporul natural negativ și de natalitatea scăzută.

Părăsirea timpurie a școlii este una din cele mai grave probleme cu care se confruntă învățământul din România³⁶. Dintre cauzele cel mai des întâlnite care determină elevii să părăsească sistemul de educație amintim: situația economică precară, mediul familial dezorganizat și munca părinților în străinătate. Un fenomen la fel de grav este neșcolarizarea. Abandonul școlar este puternic diferențiat pe medii. În mediul rural abandonul este mult mai pronunțat în comparație cu mediul urban.

Raportul intitulat *Monitorul Educației și instruirii din România (2019)*³⁷, a subliniat câteva probleme de fond ale educației din România, probleme care contribuie la determinarea gradului de calitate a actului educațional. Una dintre acestea ar fi investițiile în educație, care sunt reduse, comparativ cu media europeană, țara noastră având cea mai mică alocare din Uniunea Europeană, iar finanțarea de bază a educației este insuficientă pentru a acoperi nevoile școlilor.

Școlile din zonele rurale tind să aibă mai puțini elevi și clase mai mici, neputând să atragă profesori bine calificați, chiar dacă primesc o finanțare mai mare per elev. Atractivitatea școlilor din mediul rural și zonele dezavantajate pentru profesorii bine calificați este limitată, iar sistemul finanțării complementare de către autoritățile locale tinde să favorizeze școlile din orașele mai dezvoltate, acest lucru mărinț și mai mult inegalitățile din sistem.

În ceea ce privește învățământul școlar, succesiunea de înființări ale unor unități militare de graniță de către autoritățile imperiale habsburgice a avut consecințe sociale importante pentru

³⁶ Planul pentru dezvoltarea regională a Regiunii Vest 2021-2027, ADR Vest

³⁷ Sursa: https://ec.europa.eu/education/sites/education/files/document-library-docs/et-monitor-report-2019-romania_en.pdf



populația românească din Banatul montan. Astfel, documentele atestă faptul că prima școală din Cornereva a fost fondată în anul 1774, în timp ce la Bogâltin prima școală a fost inaugurată în 1781. Din acel moment, tradiția învățământului școlar a fost neîntreruptă în cadrul comunei Cornereva, cunoscând fluctuațiile vremii și ale evoluției demografice a localităților din componența ei.³⁸

În prima școală lecțiile erau organizate atât în „Casa ofițerească grănicerească”, numită „Cazarmă”, cât și în incinta bisericii din centrul comunei. Învățător a fost Vasile Lepădat, iar lecțiile erau ținute în limba germană. Mai târziu, în anul 1778 se înființează în Cornereva „Școala Trivial Grănicerească Germană” având drept scop formarea de ofițeri de grăniceri, școală ce-și încetează activitatea, conform documentelor, după 9 ani (1787).

Prima clădire destinată învățământului se construiește în anul 1854, în centrul comunei Cornereva. Clădirea avea două săli mari de clasă, locuință pentru învățător și anexe gospodărești. La această școală veneau copii din toate satele de pe raza comunei Cornereva – se specifică în Monografia comunei Cornereva, scrisă de către prof. Sorescu Petru.

În anul 1948 se înființează ciclul gimnazial. Ca urmare a numărului tot mai mare de copii, care încep să frecventeze școala, se construiesc școli și în alte sate, astfel:

- În satul Dolina a fost construită pentru prima dată școala în anul 1918, iar în anul 1937 se construiește o școală nouă;
- În satul Gruni în anul 1938;
- În centrul comunei se construiește o altă clădire destinată învățământului, în anul 1961, odată cu înființarea învățământului de 10 clase;
- În satele Bogâltin și Zănologi în anul 1962;
- În satul Dobraia în anul 1964;
- În satul Inelet în anul 1966.
- În anul 1973 se construiește încă o clădire cu două săli pentru școala din centrul comunei, în care se vor amenaja un laborator de fizică-chimie și un atelier de lăcătușărie³⁹.

Treptat în comuna Cornereva s-a ajuns la un număr de 12 unități de învățământ cu personalitate juridică:

- 5 grădinițe (Cornereva, Gruni, Dolina, Zănologi, Bogâltin);
- 4 școli primare (Dolina, Zănologi, Dobraia, Inelet);
- 3 școli gimnaziale (Cornereva, Gruni, Bogâltin).

În anul 1982 în comuna Cornereva erau 567 de elevi și 130 de preșcolari.

³⁸ Vasile Mircea Zaberca, *Itinerar monografic Cornereva*, Ed. TIM, Reșița, 2012, 207 p.

³⁹ Petru Talpeș - *Amintiri*, text îngrijit de Vasile Dudaș și Vali Corduneanu, Editura Mirton, Timișoara, 2008



Începând cu anul școlar 2007-2008 toate unitățile de învățământ de pe raza comunei devin structuri ale Școlii cu Clasele I-VIII Cornereva, aceasta rămânând singura unitate cu personalitate juridică. Din același an școlar, gimnaziul școlii din Bogîltin va fi comasat cu gimnaziul Școlii cu Clasele I-VIII Cornereva, din cauza efectivelor reduse de elevi. Transportul copiilor din satele aparținătoare comunei către școala din localitatea Cornereva este realizată de către administrația publică a comunei, punând la dispoziția micuților învățăcei două microbuze pentru transport școlar.

Din anul școlar 2011-2012, Școala cu Clasele I-IV Ineț nu va mai funcționa din cauza lipsei elevilor. Astfel, la nivelul comunei Cornereva, învață în prezent 233 de elevi, fiind coordonați de 28 de cadre didactice, în următoarele unități de învățământ:

1. Școala Profesională Agricolă Cornereva cu învățământ primar, gimnazial și profesional



Școala Profesională Agricolă Cornereva este o școală centrată pe promovarea valorilor și principiilor democratice, pe implicarea mai largă a comunității în viața școlii și extinderea serviciilor școlii pentru comunitate. Climatul educațional al școlii este bazat pe performanță, competiție transparentă și onestă, pe cooperarea și încurajarea inițiativei individuale și a inovației didactice menite să susțină dezvoltarea individuală a fiecărui elev și egalitatea de șanse prin educație. Aici funcționează și Grădinița cu Program Normal Cornereva. În cadrul școlii învață elevi din clasa I până în clasa a XI – a, aceștia fiind repartizați pe clase, astfel:

- Clasele I + a III-a: 9 elevi;
- Clasele a II -a - a IV-a: 12 elevi;
- Clasa a V-a: 19 elevi;
- Clasa a VI-a: 22 elevi;
- Clasa a VII-a + a VIII-a: 16 elevi;
- Clasa a IX-a: 12 elevi;
- Clasa a X-a: 15 elevi;



- Clasa a XI-a: 15 elevi.

2. Școala Gimnazială Gruni cu învățământ primar, gimnazial

În cadrul școlii învață elevi din clasa I până în clasa a VII – a, aceștia fiind repartizați pe clase, astfel:

- Clasa I + a III-a: 12 elevi;
- Clasa a II-a: 13 elevi;
- Clasa a IV-a: 11 elevi;
- Clasa a V-a: 9 elevi;
- Clasa a VI-a: 12 elevi;
- Clasa a VII-a: 12 elevi.

3. Școala Primară Zănologi cu învățământ primar



În anul 2018, școala din localitatea Zănologi a obținut finanțare prin proiectul „Reabilitare, modernizare și dotare școală primară cu clasele I-IV și grădiniță în localitatea Zănologi, comuna Cornereva, județul Caraș-Severin”, în valoare de 1.105.278,83 lei, finanțat de Guvernul României prin Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice, Măsura de ajutor: Programul național de dezvoltare locală (PNDL) 2017-2020; Subprogramul „Modernizarea satului românesc”, investiție care se preconizează a se finaliza în cursul anului 2022.



Obiectul investiției constă în îmbunătățirea calității infrastructurii de educație, prin reabilitarea, modernizarea și dotarea școlii și a grădiniței din localitatea Zănoși, pentru asigurarea unui proces educațional la standarde europene, participând astfel la atingerea obiectivelor în domeniul egalității de șanse și a dezvoltării durabile. Starea imobilului ce deservește ca unitate de învățământ este total necorespunzătoare pentru desfășurarea activităților în condiții normale, fiind astfel necesară o intervenție de reabilitare.

Rezultatele ce vor fi obținute la final, vor fi:

- izolare termică a anvelopei construcției (planșee, pereți exteriori, pod, tâmplărie exterioară);
- consolidarea pereților prin cămășuire cu beton armat;
- reabilitarea sistemului de încălzire, alimentare cu apă caldă, iluminare, ventilare și climatizare;
- instalarea unor instalații de producție alternativă de energie;
- reparații și consolidări locale.

În cadrul școlii învață elevi din clasa I până în clasa a IV – a, aceștia fiind repartizați într-o clasă cu program simultan: pregătitoare + I + a II-a + a III - a + a IV- a: 13 elevi.

4. Școala Primară Dolina cu învățământ primar



În cadrul școlii învață elevi din clasa I până în clasa a IV – a, aceștia fiind repartizați într-o clasă cu program simultan: I + a II - a: 8 elevi.



5. Școala Primară Bogâltin cu învățământ primar



Pentru această unitate de învățământ, autoritatea locală a demarat lucrările de modernizare începând cu anul 2017, iar finalizarea acesteia este prevăzută în cadrul anului 2022. Proiectul „Reabilitarea, modernizarea, extinderea și dotarea școlii profesionale agricole din localitatea Bogâltin, comuna Cornereva, județul Caraș-Severin”, în valoare de 1.462.498,00 lei, este finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European Agricol pentru Dezvoltare, Măsura de ajutor: Programul Național de Dezvoltare Rurală 2014-2020, submasura 7.2 - „Investiții în crearea și modernizarea infrastructurii de bază la scară mică”.

Prin proiect se dorește reabilitarea clădirii prin realizarea unor modificări interioare și exterioare, respectiv refacerea finisajelor și a instalațiilor. Se vor aduce numeroase îmbunătățiri școlii existente, cum ar fi: reparația capitală a acoperișului prin înlocuirea tuturor straturilor existente cu altele noi; modernizări interioare și exterioare.

Se vor aplica următoarele măsuri de consolidare:

- Învelitoare: înlocuirea în totalitate a învelitorii existente cu o învelitoare nouă din țiglă ceramica profilată; înlocuirea structurii de lemn a acoperișului; adăugarea tuturor straturilor specifice acoperișului de tip șarpantă (fără termoizolație); înlocuirea planșeului



- de lemn de peste parter; adăugarea tuturor straturilor specifice planșelului de lemn (cu termoizolație); montarea jgheburilor noi din tablă metalică;
- Pereți: desfacerea finisajelor exterioare și interioare ale pereților; montarea unor buiandrugii noi deasupra tuturor golurilor; înlocuirea tâmplăriei exterioare (ferestre și uși) cu tâmplărie din lemn cu geam termopan, cu aceleași caracteristici de detaliu cu ale tâmplăriei originale; înlocuirea tâmplăriei interioare (uși) cu tâmplărie din lemn; înlocuirea instalațiilor electrice; tencuirea pereților în mod mecanizat; montarea unor tavane false casetate în toate spațiile interioare de la parter; finisarea pereților interiori și exteriori;
 - Planșeu: desfacerea planșelului de lemn existent de sub nivelul parterului; înlocuirea instalațiilor de încălzire și canalizare; turnarea unei plăci din beton armat; montarea finisajului specific fiecărui spațiu interior;
 - Finisaje exterioare: termoizolarea întregii clădiri cu termosistem complet; montarea burlanelor noi din tablă metalică;

Astfel, rezultatele așteptate vor fi următoarele: se va reface soclul pe tot conturul clădirii prin cămășuire cu beton armat cu grosimea de 15 cm armat cu o plasa din bare legate cu diametrul de 10 mm; desfacerea învelitorii și a șarpantei de lemn existente; desfacerea tencuielilor interioare și exterioare (pereți și tavane); desfacerea planșelului de lemn de peste parter; desfacerea pardoselilor existente; realizarea unei centuri din beton armat peste zidurile existente (interioare și exterioare) și a unei plăci de beton armat; dispunerea de buiandrugii la golurile de uși realizate; refacerea pardoselilor interioare care se vor termoizola cu un strat de polistiren extrudat peste care se va turna șapa de beton ca suport al finisajelor; refacerea tencuielilor interioare și exterioare; anveloparea clădirii la exterior și la nivelul planșelului cu termosistem și cu tencuială decorativă; protejarea termosistemului peste placa de beton armat care se va realiza cu o șapa de beton; realizarea unui trotuar perimetral pentru eliminarea igrasiei și îndepărtarea apei pluviale.

Rezultatul final va consta în asigurarea minimului de dotări și a spațiilor adecvate desfășurării activităților educaționale.

Pentru ca elevii școlii să fie în pas cu școlile urbane și cât mai bine pregătiți, aceștia iau parte la diferite activități extracurriculare, precum:

- MIHAI EMINESCU „Luceafărul la ceas aniversar” – activitate care se desfășoară în data de 15 ianuarie a fiecărui an spre omagierea marelui poet național, având loc un recital de versuri scrise de marele poet. Activitatea este organizată de doamna profesor de Limba și literatura română.



Recital de poezii

- 1 Decembrie, Ziua Națională a României – în fiecare an școlar, se celebrează în mod deosebit ziua de 1 Decembrie deoarece participă elevii de la toate structurile Școlii Profesionale Agricole Cornereva. Activitatea se desfășoară de obicei la Sala de festivități a Primăriei.



Celebrare 1 Decembrie

- 8 Martie – Ziua de 8 Martie a devenit mai specială și prin activitatea desfășurată la Școala Gimnazială nr. 2 Gruni. D-na profesoară Cernescu Ana Alina împreună cu doamnele



învățătoare Vulpeș Brândușa, Martalogu Duicu Magdalena și Cernescu Andreea organizează activitatea, ocazie cu care are loc expoziția de felicitări a elevilor, prezentare power-point, recitări de poezii și compuneri închinare mamei.



Serbare cu ocazia zilei de 8 Martie

- Balul Izmenelor la Cornereva – Balul izmenelor este organizat de Primărie și Consiliul Local, de obicei la începutul primăverii. Evenimentul nu are o dată fixă și este un bun prilej de păstrare a tradiției privind portul popular, dar și de sărbătoare. Balul a debutat cu un scurt program realizat de elevii școlii Cornereva: montaj artistic realizat sub îndrumarea doamnelor învățătoare ale tuturor școlilor din comună; poezii în grai bănățean; suită de dansuri populare organizate de d-l profesor Cernescu Ion; suită de dansuri populare bătrânești organizate de d-na învățătoare Martalogu Duicu Magdalena și d-l profesor Martalogu Duicu Radu. Programul este filmat de televiziuni locale sau de folclor și sunt luate interviuri de către Radio Reșița. De fiecare dată se dovedește a fi o acțiune reușită, iar implicarea școlii denotă faptul că se dorește păstrarea tradițiilor strămoșești.





Dans tradițional

- Sa învățăm în mod plăcut limba engleză – Un prilej de a învăța în mod plăcut limba engleză este activitatea „Sărbătoare de Halloween” realizată de elevii claselor V-VIII, coordonați de d-na profesoară de Limba engleză. Pe lângă faptul că sunt purtate discuții tematice, se cântă cântece în limba engleză, iar sălile de clasă implicate sunt împodobite cu decoruri specifice realizate de elevi.



Halloween

- Șah-ul un sport fără vârstă – concursul este o activitate recent dezvoltată în comună, autoritățile sperând să devină o tradiție. La concurs au participat un număr de 9 seniori, printre care și domnul primar Novăcescu Nicolae și 16 juniori. La concursul de Șah



organizat în anul 2017- etapa județeană, dintre 12 echipe, cea a școlii Gruni s-a clasat pe locul 2. Echipa a fost îndrumată de d-l profesor Vulpeș Ioan.



Concurs de șah

- Serbările școlare – Serbarea de iarnă, respectiv Serbarea de sfârșit de an școlar. Aceste evenimente, organizare de profesori se desfășoară de obicei în sălile claselor. Astfel în luna decembrie au loc spectacole de colinde prezentate de elevi pentru părinți și alți participanți ascultători de colinde și iubitori de tradiție, iar în luna iunie, are loc serbarea de vară în care elevii celebrează festivitatea de premiere.



Serbări

- Pinul negru de banat – Administrația Parcului Național Domogled – Valea Cernei în parteneriat cu Primăria Băile-Herculane organizează la Băile-Herculane Festivalul „Pinul negru Bănățean”. Festivalul este o acțiune inițiată în cadrul Proiectului LIFENAT04/RO/000225 Pădurile de Pin Negru de Banat – Parte a rețelei NATURA 2000, implementat în perioada 2004-2007. Obiectivul proiectului a fost: „*Conservarea pe termen lung a pădurilor sub-Mediterraneene de Pinus Nigra Banatica, incluse în Parcul Național Domogled-Valea Cernei*”. Festivalul „Pinul negru Bănățean” este o bună oportunitate de



diseminare și promovare a informațiilor de interes local, regional și național, în ceea ce privește importanța de protecție și menținere a acestor păduri pe plan European. Festivalul este organizat, de obicei, de Ziua Parcului Național Domogled - Valea Cernei. În cadrul festivalului, comunitățile limitrofe Parcului Național Domogled - Valea Cernei se implică direct prin participarea în cadrul spectacolelor în aer liber. Acestea vor oglindi identitatea culturală și tradițiile zonei. Școala Gimnazială Nr. 1 Cornereva a participat la Concursul Pinul Negru de Banat, la secțiunile de poezie – eseuri, desen-pictură, dansuri populare, unde elevii au fost premiați.



Festivalul „Pinul Negru de Banat”

Pe teritoriul comunei sunt 5 grădinițe cu program normal, copiii fiind repartizați astfel:

- Grădinița din localitatea Gruni: 14 copii;
- Grădinița din localitatea Cornereva: 12 copii;
- Grădinița din localitatea Dolina: 10 copii;
- Grădinița din localitatea Zănoși: 10 copii;
- Grădinița din localitatea Bogîltin: 10 copii.

Totodată elevii școlilor din comună practică diverse sporturi, iar coordonați de profesori, au participat la diferite competiții și concursuri, precum:



- Cross - faza județeană



- Handbal





- Lupte – o secție nou înființată la Cornereva. Copiii de secția de lupte din Cornereva se pregătesc sub supravegherea antrenorului Gore Iliescu.



Pentru stimularea copiilor spre a practica sport și diverse activități de această natură, autoritatea locală, a considerat oportună demararea unui proiect pentru amenajarea unui teren de sport. Astfel, în primăvara anului 2018, Comuna Cornereva a obținut finanțare pentru proiectul „Amenajarea unui teren de sport aferent scolii profesionale agricole din comuna Cornereva, județul Cara-Severin”, prin Programul Național de Dezvoltare Rurală 2014 - 2020, program finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală, Submăsura 19.20/7.2 „Investiții în crearea și modernizarea infrastructurii de bază la scară mică”, în valoare de 466.064,29 lei. Proiectul se află în derulare și se preconizează a se finaliza în luna aprilie a anului 2021.

Prin proiect se va amenaja un teren de sport cu covor cauciuc tartan și amplasarea unui vestiar de tip container, pentru deservirea școlii profesionale agricole din Comuna Cornereva.

Containerul modular va cuprinde grupuri sanitare și vestiare pe sexe. Acesta are o formă rectangulară în plan și regimul de înălțime parter. Din punct de vedere constructiv, containerul modular este realizat dintr-o structură metalică, cu închideri la nivelul pereților din panouri sandwich, acoperire și planșeu din tablă zincată dublu rălțuită. Din punct de vedere funcțional, containerul este structurat într-o zonă de vestiar cu dușuri și o zonă de grupuri sanitare. Acestea



vor fi conformate pe sexe și dotate cu instalațiile necesare. Împrejmuirea terenului se va face cu un gard de plasă de sârmă, cu stâlpi din metal.

Vestiarele propuse sunt în container metalic, împărțit pe sexe, complet echipat, dotate cu grupuri sanitare (wc, dus, lavoar). Rezultate vor fi următoarele:

- Realizarea unui teren de sport cu covor cauciuc tartan;
- Realizarea unui vestiar de tip container.

Prin proiectul integrat, „Modernizare drum comunal DC 28 Cornereva - Camena, Înființare centru de zi în sistem after school, Promovarea specificului local și a moștenirii culturale, conservarea patrimoniului material și imaterial și achiziția de utilaje și echipamente pentru asigurarea serviciilor de bază în localitatea Cornereva, comuna Cornereva, județul Caraș-Severin” finanțat prin Programul FEADR, Axa III: „Îmbunătățirea calitatii vieții în zonele rurale și diversificarea economiei rurale”, Măsura 3.2.2. „Renovarea, dezvoltarea satelor, îmbunătățirea serviciilor de bază pentru economia și populația rurală și punerea în valoare a moștenirii rurale”, s-a realizat un centru de zi pentru copii în regim afterschool, cu regimul de înălțime Parter.

În scopul asigurării funcțiilor necesare centrului de zi în regim afterschool, clădirea se compune din următoarele încăperi:

- hol acces S = 3,88 mp;
- bucătărie S = 6,81 mp;
- centrală termică S = 7,00 mp;
- hol S = 4,97 mp;
- WC băieți S = 4,22 mp;
- WC fete S = 4,22 mp;
- sală multifuncțională S = 41,25 mp.

Centrul de zi are funcțiile și dotările conexe necesare pentru un număr de maxim 20 de copii cu vârsta cuprinsă între 7 și 12 ani. Accesul principal în incintă se face de la stradă.

Copiii își vor desfășura activitatea în sala multifuncțională cu posibilitatea ca orele de recreere în zilele călduroase să le desfășoare în curtea din spatele clădirii. În acest scop s-a realizat un acces direct spre curte.

Accesul personalului administrativ se face printr-un acces separat tot din stradă. În partea dreaptă a holului de acces se află o mică bucătărie unde vor fi depozitate alimentele gata preparate de o firmă de catering pentru prânzul copiilor. În partea stângă a holului se află încăperea centralei termice. Holul de acces este despărțit printr-o ușă de holul care face legătura cu sala multifuncțională și toaletele.



Bucătăria este dotată cu un mic reșou, cuptor cu microunde, un frigider, un lavoar, o chiuvetă pentru vase și dulapuri pentru depozitare.

Sala multifuncțională este dotată cu:

- masă - buc. 4;
- birou - buc. 2;
- scaune - buc. 20;
- scaun rotativ - buc. 2;
- dulap cu 6 compartimente - buc. 4;
- dulap cu 3 compartimente - buc. 2;
- DVD player - buc. 1;
- retroproiector - buc. 1;
- televizor LCD - buc. 1;
- antenă satelit - buc. 1;
- instalație climă - buc. 1.





3.5.2. *Cultura și activitățile recreative*

Viața culturală a comunei Cornereva se constituie ca parte a satului bănățean tradițional, în care tradițiile, obiceiurile laice, religioase, folclorul și portul popular reprezintă averea spriritului satului, în reafirmarea identității și unicității comunității locale.

Suprapunerea Regiunii de Vest pe teritoriul a trei vechi regiuni istorice (provincia Banatului, Crișanei și Transilvaniei) indică faptul că s-au format anumite obiceiuri, tradiții, credințe, moduri de viață diferite și diverse între locuitorii regiunii, astfel încât există o diversitate de moșteniri culturale adunate în secole de existență. Patrimoniul material este constituit din monumente, ansambluri, situri, muzee, case memoriale, iar patrimoniul imaterial este reprezentat de obiceiuri, tradiții și credințe⁴⁰.

Etnografia și folclorul reprezintă o importantă ramură a patrimoniului imaterial, fiind compusă din arhitectura populară țărănească, tehnică și instalații populare, costume populare, ceramică populară, muzee etnografice sătești, manifestări populare tradiționale, festivaluri, manifestări artistice etc. În mediul rural turismul cultural are un potențial deosebit de valorificare, iar aceasta decurge din perpetuarea ocupațiilor, meșteșugurilor, datinilor și obiceiurilor tradiționale românești, încă practicate cu ocazia unor manifestări folclorice de mare autenticitate și originalitate, concretizate în festivaluri artistice și nedei.

Tradițiile, etnografia, folclorul și ocupațiile ce au însoțit de-a lungul timpului viața cotidiană a locuitorilor comunei Cornereva, au fost prezente mereu în sfera de interes, precum și tipologia așezărilor rurale din această zonă montană, arhitectura locuințelor (specifică peisajului montan bănățean), ocupațiile tradiționale, portul și cântul popular, sărbătorile și obiceiurile adânc înrădăcinate în datina și tradiția comunei. De referință s-a constituit în timp Festivalul național concurs „Mariana Drăghicescu”, organizat în memoria uneia din vocile de aur ale cântului popular bănățean, festival ce a debutat în anul 1998 și continuă până astăzi⁴¹.

Festivalurile tradiționale și evenimentele culturale organizate de către autoritățile locale reprezintă o altă formă de manifestare și păstrare a culturii locale. Tradițiile și obiceiurile zonei s-au păstrat de-a lungul timpului, dansuri specifice zonei fiind: hora, ardeleana, sârba, jocul de doi etc. Aceasta reprezintă de fapt rezultatul acțiunilor specifice și concrete care sunt luate în considerare pentru conservarea și valorificarea patrimoniului cultural și spiritual. Cu ocazia acestor evenimente se organizează:

- spectacole de dans popular;
- cercuri de creație artistică;
- simpozioane și expoziții de artă și literatură tradițională;

⁴⁰ Sursa: www.intercultural.ro

⁴¹ Vasile Mircea Zaberca, *Itinerar monografic Cornereva*, Ed. TIM, Reșița, 2012, 207 p.



- evenimente specifice: nunți, botezuri, etc.

Dintre sărbătorile și tradițiile cu specific local, amintim în special următoarele:

1. Ruga satului sau nigeea, în data de 15 - 16 august în satul Cornereva

Este un eveniment tradițional, specific satului bănățean, de o mare încărcătură simbolică. Ruga/nigeea este sărbătoarea întregii comunități rurale. În fiecare gospodărie se întind mese fastuoase, la care, alături de membrii familiei, sunt invitați rudele și prietenii acestora din alte localități, sau „goșcii”, cum li se spune. Fiecare membru al comunității se pregătește acasă la el cu tot ce e mai bun pentru rugă, iar „fala” este de a avea cât mai mulți musafiri. Prilej de reuniune a celor apropiați, mai mult decât atât, de afirmare ritualizată a identității, masa de rugă întreține și țese o rețea complicată de relații, mergând de la cele intens irizate cu stramoșii (cărora le sunt dedicate simbolic bucatele) și până la cele sociale, trecând prin relațiile de bună rudenie și vecinătate și văzând, în limita posibilităților, cele de inserție ale familiei în ierarhiile sociale și economice, ierarhii interpretate sub aspect simbolic și ca sisteme de putere.

Ruga nu este numai un prilej de întâlnire a întregii comunități locale și de a petrece ascultând muzică populară tradițională și jucând alături de formațiile populare, este și un prilej pentru împărtășirea faptelor fiecăruia, supuse neamului spre autentificare. Astfel fiecare comunitate își are tradițiile proprii legate de desfășurarea rugii. Dar niciunde în țară ea nu este sărbătorită cu fastul și amploarea întâlnită în Banat. Toate aceste evenimente tradiționale bănățene sunt create de comunitate, de-a lungul timpului pentru comunitate și impun întoarcerea tuturor acasă sau spre ideea de casă, familie și neam. Altfel spus, aceste obiceiuri tradiționale evocă ideea de unitate a comunității locale.

Evenimentul are loc la Căminul Cultural din Comună. De asemenea, fiind o sărbătoare ce pune în relație hramul bisericii ortodoxe dintr-o localitate cu viața cotidiană a localității, cu familiile din interiorul comunității, fiecare sat ce aparține comunei are rugă sa. De exemplu în data de 20-21 iulie, este Hramul Bisericii și Rugă în satul Bogâltin.

Din acest considerent, dr. Dan Octavian Paul, șeful Centrului Zonal pentru Conservarea, Restaurarea și Cercetarea Patrimoniului Cultural Timișoara, din cadrul Muzeului de Istorie al Banatului, a declarat faptul că *„ruga bănățeană ar trebui să devină un obiectiv în patrimoniul spiritual UNESCO, întrucât Banatul are un patrimoniu cultural material și imaterial extrem de valoros, dar, din păcate, nu are niciun obiectiv pe lista UNESCO. Ruga este specifică zonei banatului, întrucât nu am auzit de ruga moldoveană sau ardeleană. Probabil că sunt similitudini cu serbări de acest tip, dar este o îngemănare foarte frumoasă între viața civilă și viața religioasă*



în această rugă și are destule elemente care ar putea duce spre o prezență bănățeană pe lista UNESCO.”⁴²



Copii în straie populare

2. „Măsuratul oilor” – în zonele montane ale Banatului și nu numai, odată cu venirea primăverii, începe și sezonul pastoral, a primii mulșori a turmei de oi. Având ca ocupație primordială creșterea animalelor, locuitorii Comunei Cornereva au păstrat și transmis multe datini și obiceiuri legate de această ocupație a lor. Este un obicei vechi, vine din timp și din fericire, merge mai departe fiindcă are cine să îl ducă. Sătenii din Comuna Cornereva duc această tradiție în funcție de timp și vreme. La „Măsuratul oilor” se măsoară laptele de la oile fiecărui deținător de oi, după care se calculează cantitatea de brânză convenită fiecăruia. Ceremonialul nu începe fără un „Tatăl nostru”, tămâierea și stropirea cu apă sfințită a turmelor și a celor prezenți. La Cornereva, totul se petrece ca acum 200 de ani, iar gospodarii încă mai cântă și joacă la stână.

Oile sunt trecute prin strungă și fiecare proprietar își mulge mioarele. Totul este trecut pe răboj ca să nu se încurce socotelile. După ce toate oile au fost mulșe, se trece la „măsurat”, adică la cântăritul laptelui, cu instrumente speciale, folosite de săteni de sute de ani. Aici se folosește kila, un cântar cu riglă. După cântăritul laptelui, se stabilește numărul de „găleți” (1 găleată =10

⁴² Sursa: Cotidianul Agerpres, Februarie 2016



kg. lapte) ce revin fiecărui stăpân. Cel care are laptele cel mai mult la măsurat este desemnat „baci”. La masa câmpenească, ce se organizează după măsuratul laptelui, baciul are cinstea să stea în capul mesei și să împartă ciorba de miel fiecărui stăpân, care se așează la masă în ordinea cantității de lapte măsurat. Petrecerea câmpenească se termină târziu, stăpânii prinzându-se, după servirea mesei la joc, deoarece toate acestea se fac cu acompaniament muzical pentru ca munca să pară mai ușoară.



3. Areți – este un obicei tot legat tot de păstorit, care are loc toamna, în octombrie, moment în care se predau oile de către „păcurari” (ciobani) stăpânilor. Prilejul este, de asemenea, sărbătorit. Acum se fac ultimele socoteli, ultimele plăți ciobanilor, iar aceștia dau socoteală în cazul oilor pierdute. Bineînțeles că evenimentul se sărbătorește la casa baciului cu masă și muzică și se petrece până noaptea târziu.

4. Rascucuit – un alt obicei legat de creșterea animalelor care se obișnuia în trecut, și foarte puțin acum, cu prilejul mulsului vacilor în ziua de Sf. Gheorghe. Evenimentul consta în ruperea unui colac împletit în forma de cerc, în care se găsea un ban. Ruperea colacului se făcea de către două persoane care se așezau de o parte și de alta a animalului, trăgând de colac pe sub ugerul vacii pentru ca aceasta să țină laptele mult și să fie în cantitate mare. Una dintre persoane spunea „cu-cu”, iar cealaltă răspundea „răs-cu-cu”.



5. Mătcălăul – este una dintre cele mai interesante și mai frumoase credințe populare. Potrivit tradiției bănățene, *Mătcălăul* este o ființă, un fel de semizeu din mitologia greco-romană, jumătate om, jumătate esență divină, foarte frumos și deopotrivă nemuritor și care se plimbă pe Pământ între Sântoader și Rusalii, dar pe care nimeni nu îl poate vedea. Cu prilejul acestei sărbători are loc una dintre cele mai interesante manifestări rituale și anume: „mătcuțitul”, sau „însurățitul”. Astfel că în ziua de Mătcălău, este datină de a se aduna mai multe fete la un loc și a se „mătcuța”, adică de a se prinde măcuțe, văruice, surori, a se însurăți, după cum se înfățășesc feciorii, iar aceștia se prind fărtați sau frați de cruce⁴³. Tinerele fete se „învăruichească” pe sub o ramură de pom înflorit. Fetele respective, două sau trei, se leagă printr-un jurământ să se unească pentru întreaga viață într-o prietenie sinceră. Din acest moment ele își spun „văruică” una alteia până la adânci bătrâneți.



6. Sânzienele – Sărbătoarea este în aceeași zi cu cea a nașterii Sfântului Ioan Botezătorul. Cele două s-au contopit într-una singură. Odată cu sosirea zilei de 24 iunie, scade lungimea zilei și se mărește noaptea. I se mi zice și „marea răscruce în drumul soarelui”. Începând cu ziua respectivă se usucă rădăcina grâului odată cu coacerea spicului. Țăranii mai spun că, cucul încetează să mai cânte și apare licuriciul. Ziua Sânzienelor este un moment al solstițiului de vară, marcat de numeroase credințe și practici magice. Florile galbene de sânziene purtate la brâu sau sub forma

⁴³ Simion Florea Marian, *Sărbătorile la români*, București, Editura Fundației Culturale Române, 1994, p. 248



de cunună, asigură căsătoria cu o fată frumoasă și bogată. Păstrate în casă la icoană, dacă nu se ofilesc până dimineața, acestea vor aduce noroc. O credință destul de răspândită este aceea a ursitului: fetele ce vor să-și viseze ursitul nu au decât să dea fuga în grădină, să adune câteva flori de drăgaică și să le pună sub pernă în noaptea de Sânziene, visându-și astfel ursitul. Băieții și fetele se scoală dis-de-dimineață și se tăvălesc prin iarba și flori pline de roua pentru a fi frumoși, sănătoși și drăgăstoși. Florile care se culeg, printre care și sânziene, trebuie să fie păstrate peste an.

7. Balul izmenelor: în ajunul sărbătorii, locuitorii Comunei Cornereva scot din lada de zestre ceea ce fiecare bănățean, fie fată sau băiat primește în moștenire de la părinți și bunici, și anume costumul popular. Acesta este păstrat cu sfințenie din generație în generație și la ceas de sărbătoare este prezentat în cadrul evenimentului ce se desfășoară la Sala de festivități, unde se strâng numeroși locuitori ai comunei, dar și invitați din alte zone care au dorit să participe la această sărbătoare, făcând ca sala să fie neîncăpătoare pentru cei prezenți. Mândri de costumele populare pe care le-au îmbrăcat, unele având peste un secol vechime, tinerii urcă pe scenă, iar la final invită și spectatorii la dans.

Portul popular - Costumul popular tradițional este asamblat dintr-o multitudine de piese, după reguli moștenite din vechime de colectivitatea care îl poartă. De aici decurge specificitatea națională, provincială, regională, zonală sau chiar comunală a costumului popular. Costumul popular ce se mai păstrează are o cromatică bazându-se în special pe asocierea albului cu negrul.

Bărbații purtau cămași lungi până la genunchi, din pânză de bumbac sau de fuior, țesută în război de gospodine. „Chimeșile” erau cusute în jurul gulerului și pe piept cu mătase albă. Pe sub cămașă, bărbații purtau izmene largi din pânză ca și cămașa. Peste cămașă se purta „laibăr” (un fel de vestă) din „cioareci” (postav țesut de femei în război). Tot din acest postav era confecționat „căputul” (un fel de palton), ornamentat cu motive populare ca și laibărul.

Femeile purtau „ciupag” (ie), cusut de asemenea cu motive populare cu ață de diferite culori și nuanțe sau cu mătase albă. De asemenea, purtau poale tot din pânză de bumbac sau fuior, aranjate în cute pe șolduri și împodobite cu motive florale sau „mustre” cusute cu mătase albă. Peste ciupag purtau un laibăr din material negru subțire împodobit cu motive florale cu mătase de diferite culori. Din același material ca și laibărul, și împodobită la fel ca și acesta, era catrința (cotreanța) care se lega peste poale în față. În spate, femeile își legau „opregul”, și acesta frumos ornamentat.

Pe cap, vara bărbații purtau pălărie, iar în timpul iernii căciulă. Femeile purtau pe cap batic, iar în vechime își aranjau părul într-un fel de coc, pe care îl strângeau cu ajutorul „cofratelor” (un fel de clemă sau ceapsă).

Atât bărbații cât și femeile purtau în picioare opinci și obiele, iar împrejurul mijlocului se încingeau cu brâuri sau „bracuri”, țesute sau lucrate cu mâna de gospodine și care aveau o



cromatică diversă: roșu, galben, verde, albastru, negru. În timpul dominației austro-ungare, bărbații purtau uneori bracuri (brâuri) tricolore (roșu, galben, albastru), cu toată opoziția autorităților străine și cu riscul pedepselor corporale.

În timpul iernii bărbații purtau „pieptare” din blana de miel sau de oaie și cojoace. De asemenea se îmbrăcau în pantaloni confecționați din cioareci (postav țesut în casă din fire de lână mai aspre). În timpul iernii și femeile se îmbrăcau cu șube frumos împodobite.

Dacă portul s-a schimbat mult, jocurile populare s-au schimbat mai puțin. Jocuri ca: brâul, ardeleana, hora boierească, sârba, ardeleana bătută, iedera, doi, cârligul, cătana, tandara, bordeiul, perina, rasatul și altele se joacă și astăzi, unele într-o măsură mai mare, altele într-o măsură mai mică la petrecerile organizate cu prilejul sărbătorilor, nunțurilor, nedeilor. Se observă că unele dansuri și chiar cântece populare suferă influențe de dincolo de Dunăre, uneori din Serbia, ceea ce dovedește că ne aflăm într-o zonă de interferență. Se mai păstrează și se mai folosesc, uneori, instrumente muzicale tradiționale ca: frunza, fluierul mic, cimpoiul cu carabă dublă.



Dans popular la Cornereva

8. Târgul de produse tradiționale românești – Se organizează anual, toamna, cu participarea unor agenți economici importanți din Comună, județ și din județele învecinate, agenți economici care expun și comercializează semințe, ierbicide, mașini și utilaje agricole. Sunt prezentate produse agro-alimentare tradiționale și are loc un spectacol de muzică populară. Comuna Cornereva este comuna din Caraș-Severin cu cei mai mulți fermieri care au produse atestate cu eticheta „montan”, dintre care: răchie din prune, sucuri de mere, brânză, mălai, pâine, cârnați, miere sau prăjituri de casă sunt doar câteva dintre produsele prezentate la Târgul produselor tradiționale de la Cornereva,



toate preparate în propriile gospodării. Participanții la târg au parte și de un spectacol folcloric susținut de interpreți de muzică populară din zona de munte a Banatului.

Fermierii din comuna Cornereva organizează și *balului fermierilor*, un eveniment mai nou, la care participa gospodari din satele aparținând comunei de pe Valea Cernei. Manifestarea are loc la Căminul Cultural din Cornereva.

9. Festivalul național anual „Mariana Drăghicescu” – Festival omagial pentru îndrăgita interpretă de muzică populară. Cântăreața Mariana Drăghicescu născută la data de 18 septembrie 1952, în cătunul Prisăcina, satul Bogâltin, comuna Cornereva, era numită de către interpretul Tiberiu Ceia „Privighetoarea Banatului”. Aceasta a decedat în data de 3 aprilie 1997, la Toronto, Canada. Numele ei îl poartă asociația culturală care organizează festivalul - concurs național de interpretare vocală omonim. Concursul se adresează soliștilor cu vârste între 16 și 30 de ani. Preselecția și concursul propriu-zis au loc în județul Timiș, iar laureații susțin un spectacol omagial la Bogâltin - Cornereva. Prima ediție a festivalului a avut loc în anul 1998. Probele de concurs constau de obicei din interpretarea unei doine sau balade fără acompaniament și a unei piese sau joc cu acompaniament muzical din zona pe care o reprezintă concurentul. La a VIII-a ediție, din 2010, juriul a fost format din Mărioara Murărescu, Gelu Stan, Tiberiu Ceia, Gheorghe Țunea, Gelu Furdui și Nicoleta Voica. Au participat interpreți inclusiv din Cluj-Napoca și Târgu-Mureș. Spre omagierea artistei, administrația publică locală i-a dedicat o piatră comemorativă, și de altfel Căminul Cultural din satul Bogâltin îi poartă numele.

ASOCIAȚIA MARIANA DRĂGHICESCU

C.J. Timiș C.J. Caraș Severin TVR

FESTIVALUL CONCURS NAȚIONAL DE INTERPRETARE VOCALĂ

Mariana Drăghicescu

ediția a XVIII-a, 18-20 septembrie 2020

Vineri 18 septembrie, ora 19.30
Parcul Rozelor- Timișoara
Concursul Finaliștilor

Pe urmele Marianeii cu:
Carmen Popovici Dumbravă
Maria Butilă, Stana Stepanescu
Doriana Talpeș, Iasmina Iova
Ciprian Pop, Dan Necșa, Ioan Surdu

Soliști instrumentiști:
Adrian Scorobete, Daniel Iova, Bujor Polhac
Ștefan Constantin Moacă, Adrian Safta
Patrică Vița, Adrian Marinescu
Trăilă Domilescu, Tudor Toma, Costel Pîljișoi

Acompaniază orchestra Ansamblului Profesional BANATUL din Timișoara Dirijor: SEBASTIAN ROȘCA

Duminică 20 septembrie, ora 13.00
Bogâltin - Cornereva, Caraș-Severin

Gala Laureaților
Liliana Laichici, Vasile Conea
Dana Gruescu, Luciana Ene, Ioan Surdu
Ana Maria Ion Oprișan, Daniel Pop

Acompaniază formația Ansamblului Profesional BANATUL din Timișoara Dirijor: MADALIN LUCA Prezintă FELICIA STOIAN

Proiect co-finanțat de Consiliul Județean Timiș și Consiliul Județean Caraș-Severin
Invitațiile cu titlu gratuit se găsesc la Casa de Cultură a Municipiului Timișoara - Strada Miron Costin, nr. 2, disponibile din 14 septembrie

Afiș Festival 2020



Având în vedere faptul că majoritatea evenimentelor se desfășoară în incinta Căminului Cultural, sunt necesare investiții în vederea renovării și dotării acestuia, deoarece nu corespunde necesităților și nevoilor acestei perioade. Astfel, autoritatea locală a inițiat începând cu anul 2018 proiectul „*Reabilitare, modernizare și dotare cămin cultural din localitatea Cornereva, comuna Cornereva, județul Caraș-Severin*”. Entitatea finanțatoare este Programul Național de Dezvoltare Rurală 2014 - 2020 finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală, Submasura 7.6 - Investiții asociate cu protejarea patrimoniului cultural.

Proiectul tratează soluții de reabilitare și dotare a clădirii existente pentru a putea fi utilizată în condiții optime pentru funcțiunea de cămin cultural. Prin proiect se preconizează a fi atinse următoarele rezultate:

- refacerea finisajelor interioare și exterioare, precum și a instalațiilor edilitare;
- înlocuirea și modernizarea instalației electrice, înlocuirea conductorilor, a aparatajului și a traseelor de cablu; deasemenea, înlocuirea tâmplăriei vechi cu una termoizolatoare;
- amenajarea unui spațiu tehnic care să adăpostească centrala termică, amenajarea unor grupuri sanitare, pe sexe, și unul pentru persoane cu dizabilități astfel încât căminul cultural să respecte normele de igienă în vigoare;
- turnarea unei plăci de beton peste parterul existent și reconstruirea șarpantei și a învelitorilor;
- instalarea unor unități de climatizare a spațiilor, instalarea unui sistem profesional de sonorizare, precum și instalarea unui sistem profesional de proiecție.

Valoarea totală este de 2.063.314,86 lei, iar data de finalizare este prevăzută în cursul anului 2022.





Prin proiectul integrat, „Modernizare drum comunal DC 28 Cornereva - Camena, Înființare centru de zi în sistem after school, Promovarea specificului local și a moștenirii culturale, conservarea patrimoniului material și imaterial și achiziția de utilaje și echipamente pentru asigurarea serviciilor de bază în localitatea Cornereva, comuna Cornereva, județul Caraș-Severin” finanțat prin Programul FEADR, Axa III: „Îmbunătățirea calitatii vieții în zonele rurale și diversificarea economiei rurale”, Măsura 3.2.2. „Renovarea, dezvoltarea satelor, îmbunătățirea serviciilor de bază pentru economia și populația rurală și punerea în valoare a moștenirii rurale”, s-au achiziționat 5 perechi de costume populare fete (Ie, Poale, Cotranta, Opreg, Cingatoare, Pieptari, Cioareci, Opinci, batic) și 5 perechi de costume populare baieti (Camasa, Brau, Izmene, Obele, Opinci, Caciuli).





Comuna Cornereva a solicitat includerea in Programul Național de Construcții de Interes Public sau Social, Subprogramul ”AȘEZĂMINTE CULTURALE”, pentru obiectivul de investiții **“REABILITARE, MODERNIZARE SI DOTARE CAMIN CULTURAL DIN LOCALITATEA BOGALTIN, COMUNA CORNEREVA, JUDEȚUL CARAȘ-SEVERIN”**.

Prin proiect se dorește a se executa următoarele lucrări:

- Refacerea finisajelor exterioare;
- Refacerea finisajelor interioare;
- Inlocuirea structurii acoperisului;
- Inlocuirea invelitorii;
- Inlocuirea elementelor de tamplarie interioara;
- Inlocuirea elementelor de tamplarie interioara;
- Dotarea obiectivului;

➤ Refacerea finisajelor exterioare:

O Se propune decaparea tencuielii exterioare, aplicarea unui prim strat de tencuiala, strat ce va deservi ca si strat suport pentru stratul de termoizolatie din polistiren expandat cu grosime de 5 cm si aplicarea unui strat final de tencuiala decorativa.

O La nivelul soclului se va aplica un strat de tencuiala decorativa mozaicata, strat de se va aplica peste termoizolatia din polistiren extrudat cu grosimea de 3cm.

O Se va executa o hidroizolatie exterioara pana la adancime fundatiei. Hidroizolatia se va executa in 2 straturi, primul fiind o pelicula de hidroizolatie bituminoasa si a doua o folie hidroizolatoare cu crampoane.

O Pe o latime de 60cm se va executa un trotuar perimetral in jurul cladirii care va impiedica patrunderea apelor meteorice la nivelul fundatiei.

➤ Refacerea finisajelor interioare:

O Se propune decaparea tencuielii interioare si refacerea acesteia. Suparafata finala va deservi ca si strat suport pentru o pelicula de zugraveala lavabila.

O Se va inlocui parchetul.

O Se va inclocui gresia.

O Se vor reface instalatiile electrice, sanitare si termice.

➤ Inlocuirea structurii acoperisului:

O Se propune inlocuirea completa a elementelor de sarpanta.



➤ Inlocuirea invelitorii:

O Se propune inlocuirea completa a invelitorii si a elementelor de tinichigerie.

➤ Inlocuirea tamplariei exterioare:

O Se propune inlocuirea completa a elementelor de tamplarie exterioara.

➤ Inlocuirea tamplariei interioare:

O Se propune inlocuirea completa a elementelor de tamplarie interioara.

➤ Dotarea obiectivului:

O Se propune dotarea obiectivului cu piese de mobilier noi.

In localitatea Bogaltin, comuna Cornereva se desfasoara diferite evenimente si activitati atat in randul tinerilor cat si in randul persoanelor varstnice, avand astfel o activitate culturala sporita prin participarea ansamblului amator de dansuri si jocuri populare precum si a solistilor vocali si grupurilor folclorice la urmatoarele evenimente: Concert de colinde, Festivalul-Concurs National „Mariana Draghicescu”, Balul Portului Popular, Intalnirea anuala cu fii satului.





Comuna Cornereva a solicitat de asemenea includerea in Programul Național de Construcții de Interes Public sau Social, Subprogramul ” SĂLI DE SPORT”, pentru obiectivul de investiții

Investiția este reprezentată prin construirea și dotarea unei săli de sport modernă, care să corespundă standardelor europene, cuprinzând toate dotările necesare, să fie un spațiu plăcut de



desfășurare a activităților sportive și care, în același timp, să asigure durabilitate, siguranță și calitate de-a lungul timpului.

Suprafața terenului destinat construcției sălii de sport măsoară 1.927,00 mp, iar aria desfășurată este de 1.113,84 mp, și va cuprinde un corp A pentru vestiare și corpul B destinat sălii de sport. Construcția va fi proiectată la sol, fără tribună. Pentru circulații auto sunt prevăzute 7 locuri de parcare, dintre care 1 loc destinat persoanelor cu dizabilități, fiind alocați în acest sens 204,10 mp.

3.5.3 Biserici

În planul vieții spirituale tradiția ortodoxă se dovedește a fi adânc înrădăcinată în sufletul oamenilor zonei. Cea mai mare parte a comunei se găsește la o altitudine de aproximativ 700 m. Comuna se întinde pe o suprafață de 26 ha. Dovezi de viață umană materială există pe teritoriul Comunei Cornereva încă din epoca pietrei, mai exact din paleolitic. Astfel, s-au găsit schelete umane în peștera Gogâltan și vestigii preistorice la vârful lui Gogâltan, unde era o așezare de tip Coțofeni. Pe actuala rază a Cornerevei a existat o așezare dispărută astăzi, care a făcut parte din stăpânirea familiei Temeșel.

În sat a existat o biserică de lemn cu hramul „Înălțarea Domnului”, ridicată în 1740, incendiată de turci în 1788. Biserica actuală, cu hramul „Adormirea Maicii Domnului”, a fost construită între anii 1799-1803. Casa parohială s-a ridicat în anii 1906-1907, din piatră și cărămidă, fiind acoperită cu țiglă, compusă din 3 camere și dependințe. Parohia deține 54 ha teren agricol (din care 24 teren arabil, restul fânețe și pășune).

Biserica este construită în stilul baroc, având dimensiunile: 22 x 6,8 m. Este din piatră și cărămidă, acoperită cu țiglă, boltă semicilindrică din cărămidă, pardoseala din scânduri, iconostasul de zid, peste care a fost aplicat unul de lemn; turnul e din cărămidă acoperit cu tablă de cupru. Biserica a fost reparată în anii 1821-1836, 1888, 1935, 1975 și 1982. Ultimele reparații capitale au fost efectuate în 2011.

Biserica a fost pictată în anul 1855 de Liubomir Alexandrovici, apoi de Gheorghe Baba în 1936-1937, după care pictura acestuia a fost rasă și pictată din nou de Victor Jurca din Lugoj în anul 1966. În 2011 pictura a fost curățată de pictorița Rita Aldea. Biserica a fost sfințită - ab initio - de către episcopul sârb Iosif Ioanovici Șacabent. Lăcașul de cult deține 4 icoane împărătești pe ulei pe pânză (secolul XIX), pictate de un pictor necunoscut: „Iisus Pantocrator”, „Fecioara Maria cu Pruncul”, „Sf. Ioan Botezătorul”, „Sf. Nicolae”, 22 icoane prăznice pe ulei pe tablă, un chivot de argint, o lespede funerară (zmanena), cărți vechi: Cazanie (Râmnic, 1748), Penticostar (Râmnic, 1767), Evanghelie (București, 1775) și altele.



În sat sunt 2 troițe: una din marmură albă ridicată de preoții Ioan Grozăvescu și Gheorghe Belcotă și cealaltă ridicată în anul 2007. Un cor este menționat în comuna Cornereva întâia dată, în anul 1903.

Parohia Cornereva are în prezent un Centru de Tineret ce desfășoară activități culturale, catehetice și filantropice, care s-a format odată cu implementarea Proiectului Patriarhiei Române și al Organizației World Vision - România „HRISTOS ÎMPĂRTĂȘIT COPIILOR”. Tinerii din parohia Cornereva au mai participat și la una dintre etapele proiectului „Tinerii în Biserică”, ce s-a desfășurat în cadrul Episcopiei Caransebeșului, dar și la una dintre taberele ortodoxe de creație „Credință și artă pentru toți”, organizată tot de către Centrul Eparhial⁴⁴.



Biserica din Cornereva

Parohia Bogâltin cu hramul „Sfântul Prooroc Ilie Tesviteanul” este așezată din punct de vedere geografic în sudul județului Caraș-Severin și străbătută de râul Ciumerna afluent al râului

⁴⁴ Sursa: <https://www.protopopiatulbaileherculane.ro/a11-parohia-cornereva-cu-filiile-ohaba-si-ramna>



Belareca. Înaintea bisericii actuale în Parohia Bogâltin a existat o biserică de lemn din anul 1775. În anul 1854 a fost dărâmată iar în următorii doi ani, până în 1856, pe același loc a fost construită o biserică de zid. Piatra de temelie a fost pusă de preotul Petru Popoviciu, iar la construcția bisericii fiecare credincios a participat prin aducerea a cinci lespezi mari de piatră din muntele Arjana. Piatra de var a fost extrasă din muntele Ciumerna, din apropierea satului, varnița fiind situată în grădina lui Valușescu Petru, astăzi decedat. Varul gata stins a fost dus cu traista până la biserică, lucru care nu se mai obișnuiește de o bună perioadă de timp.

Este de admirat străduința preotului paroh Petru Popoviciu și a credincioșilor din parohie de a construi și împodobi biserica în doar doi ani. Datorită vremurilor vitrege, biserica Sfântul Proroc Ilie din Bogâltin, nu și-a primit târnosirea până în 27 iunie 2010, prin lucrarea mâinilor P.S. Lucian, episcopul Caransebeșului. La târnosirea bisericii a fost prezentă foarte multă lume, precum și preoții, fii ai satului Bogâltin, biserica primindu-și deplinătatea după o așteptare de 154 ani.

Biserica parohială este construită în stil navă cu un singur turn, zidurile fiind din piatră și cărămidă, iar iconostasul doar din cărămidă. În anul 1913 a fost acoperită cu tablă. Zidarii au fost aduși de departe și au fost plătiți de Compania ce își avea reședința în Cornereva. Planul arhitectural a fost întocmit de arhitectul Karl Koscho în 1853. Curând după terminarea construirii sfântului locaș, turnul s-a dărâmat. După acest eveniment neplăcut turnul bisericii s-a zidit din nou după planurile bisericii din Buchin. Pentru efectuarea acestor lucrări au fost aduse 20 de care de grinzi din pădurile de la Dubova. Dimensiunile bisericii sunt: L-32m, l-12m și h-30m (până la vârful crucii de pe turn). În jurul bisericii se află un zid de piatră.

În anul 1876 pictorul Nicolae Hașca din Topleț a pictat iconostasul. Pe peretele interior din naos au fost picturi de Gheorghe Baba și Corneliu Baba din 1926. Din păcate în 1983 când s-a pictat biserica în întregime, acestea nu s-au mai putut salva din cauza degradării avansate. În anul 1983 Biserica a fost împodobită cu pictură executată de Elvira Dăscălescu, iar în anul 1984 lucrările au fost sfințite, de către P.S. Timotei Seviciu, episcop vicar.

În patrimoniul bisericii se găsesc 36 icoane din anii 1899-1902. Unele sunt semnate de pictorul Nicolae Hașca din Topleț, celelalte, cel mai probabil pictate tot de el, nu au nici o semnătură, precum și cărți vechi: Evangheliar (Râmnic, 1784), Cazanie (Viena, 1793) etc. De asemenea, biserica mai deține 12 mineie din anul 1901.



Biserica din Bogăltin

Schitul Bogăltin a luat ființă din dorința credincioșilor de a avea un locaș monahal în preajma munților Cornerevei, unde călugării să se roage neîncetat pentru lume. Piatra de temelie a bisericii s-a pus în anul 1949, construcția schitului fiind dirijată și executată de ctitorul Ioan Rădulescu cu sprijinul credincioșilor din Bogăltin, Cornereva și de pe Valea Almăjului. Târnosirea bisericii s-a făcut în ziua de 8 iulie 1959 de către Mitropolitul Banatului Vasile Lăzărescu.

Viața monahală a început prin venirea părintelui Alexie Udrea, dar nu a durat prea mult întrucât prin decretul 410 din 1959 schitul a fost desființat și a trecut în administrarea parohiei Bogăltin, rămânând mai mulți ani închis, ajungând astfel într-o stare de degradare. Reparații s-au mai făcut în anul 1978 prin purtarea de grijă a protopopului Dimitrie Grama. Viața monahală s-a reînnoțit începând cu slujirea călugărească a părintelui ieromonah Teodosie Șerban, care a viețuit câțiva ani aici. Odată cu reînființarea Episcopiei Caransebeșului în anul 1994, cu binecuvântarea



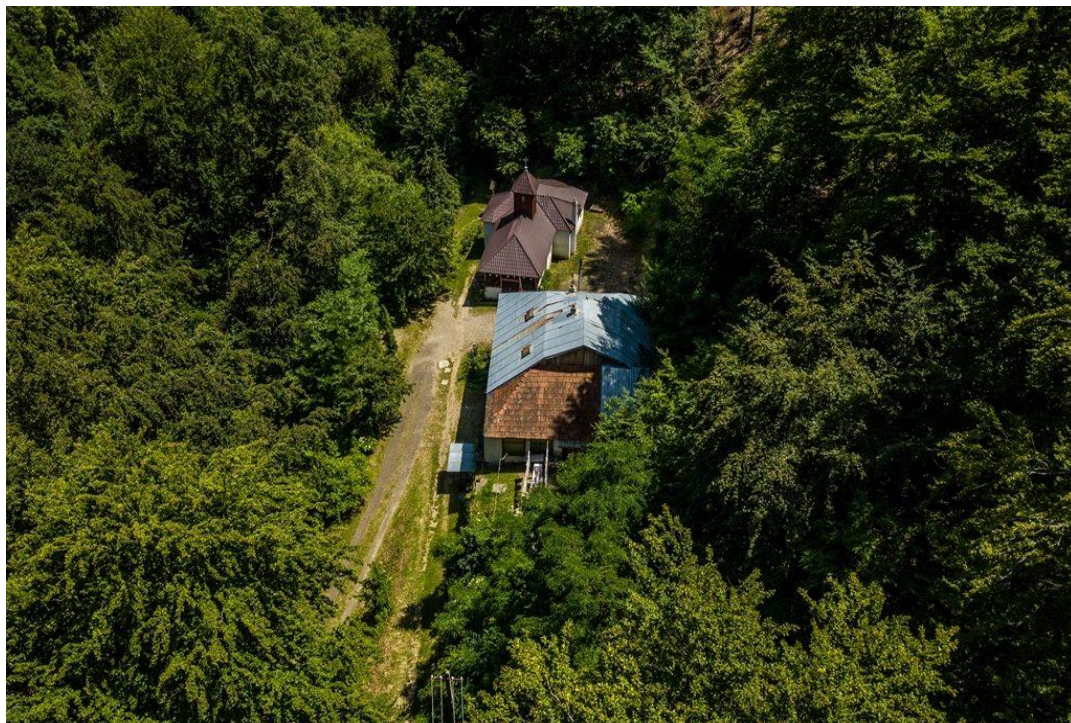
Episcopilor Emilian Birdaș și Laurențiu Streza, s-au succedat la Bogâltin mai mulți părinți, dintre care îi amintim pe ieromonahii Nectarie Câșlariu și Teodor Popa, care au adus îmbinătățiri corpului de chilii și bisericii schitului.

În anul 2008 Consiliul Eparhial al Episcopiei Caransebeșului a schimbat destinația mănăstirii transformând-o în mănăstire de călugărițe, care au ținut aprinsă candela rugăciunii în acest loc binecuvântat timp de aproape 12 ani, sub îndrumarea și purtarea de grijă a mănăstirii Călugăra și a părintelui arhimandrit Casian Onița, stareță fiind maica Anastasia Pah.

De la data de 1 noiembrie, odată cu plecarea maicilor la alte mănăstiri, s-a reluat firul viețuirii monahale, prin venirea aici a părintelui ieromonah Filotei Gherman, care a fost numit stareț și a părintelui Ciprian Miclea, schitul redevenind schit de călugări, așa cum a fost încă de la întemeierea lui, în anul 1949. În prezent se derulează mai multe lucrări de renovare și înfrumusețare a acestui sfânt locaș⁴⁵.



⁴⁵ Sursa: <https://www.protopopiatulbaileherculane.ro/schitul-bogaltin>



Schitul Bogîltin

Biserica din Dobraia poartă hramul „Nașterea Sfântului Ioan Botezătorul”, fiind construită de credincioșii din satele izolate în anul 2004.

Cătunul Dobraia apare în documente târziu, în 1954. Biserica de la Dobraia nu are o istorie prea lungă, construcția terminându-se în anul 2004, iar târnosirea bisericii a avut loc în 24 iunie 2005. Până la construirea acestei Biserici, în locul unde s-a zidit, era doar o Sfântă Cruce unde se slujea în fiecare an pe data de 24 iunie. Biserica este mică, cât o capelă, fiind reprezentativă pentru cătunele aparținătoare. Este pictată parțial, iar pardoseala este din gresie. Zidurile sunt de lemn, acoperite cu tablă pentru a rezista mai mult. Acoperișul este din tablă. Biserica este dotată cu două clopote: unul donat de Petru Oprescu din Orșova, fiu al satului, iar celălalt donat de mănăstirea Nașterea Maicii Domnului din Băile Herculane.

Cu ocazia sărbătoririi hramului, la această biserică vin foarte mulți credincioși din cătunele aparținătoare, dar și din localitățile învecinate, peisajul fiind unul mirific. De specificat că din 70 de credincioși cât aparțin de această biserică, atunci când se săvârșește Sfânta Liturghie cel puțin 40 sunt prezenți de fiecare dată.



Biserica din Dobraia

Cătunul Ineleț apare în documente din 1956. La 30 km de centrul satului Bogâltin se află capela de la Ineleț. Fundația este din piatră, iar zidurile din lemn acoperite cu tablă ca și acoperișul.



În cătunele din jurul bisericii, oamenii nu au energie electrică și nici acces rutier. La această biserică se poate ajunge pe la km 22 pe Valea Cernei după un drum anevoios, cu urcuș greu și scări de lemn prinse pe stâncă. Este un adevărat Athos românesc. Suprafața de teren pe care se află biserica și cimitirul au fost donate de Drăghicescu Pavel (Curtu) de la numărul 317. Ridicarea bisericii s-a terminat în 1973, iar sfințirea s-a făcut în 1975 de P.S. Timotei Seviciu.

În anul 2012 la această biserică s-au efectuat lucrări de reparație începute de preotul paroh Cristian Rădulescu și terminate de ieromonahul Nectarie Cășlariu. În 7 septembrie al același an, prin P.S. Lucian al Caransebeșului s-au sfințit lucrările de renovare. Această capelă a aparținut parohiei Bogăltin până la 1 februarie 2013. La această dată a fost transformată în schit, fiind dată în administrare ieromonahului Nectarie Cășlariu care ulterior s-a îngrijit și de pictarea ei⁴⁶.



Biserica Ineleț

⁴⁶ Sursa: <https://www.protopopiatulbailheerculane.ro/a05-parohia-bogaltin-cu-filiile-dobraia-si-inelet>



3.6 Sănătate și asistență socială

3.6.1. Servicii sanitare

Clădirea în care funcționează dispensarul, este proprietatea Consiliului Local Cornereva și se află în curs de reabilitare și dotare cu echipamente medicale și mobilier în valoare de 2.079.512,00 de lei. Entitate finanțatoare este Guvernul României prin Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice, Subprogramul „Modernizarea satului românesc”, proiectul fiind demarat în anul 2018.

Prin proiect se dorește reabilitarea dispensarului uman din comuna Cornereva. Modificările și lucrările propuse au la bază cerințele privind exploatarea corespunzătoare a construcției și creșterea eficienței energetice prin: izolarea termică a anvelopei construcției (planșee, pereți exteriori, pod, tâmplărie exterioară); reabilitarea sistemului de încălzire, alimentare cu apă caldă, iluminare, ventilare și climatizare; reparații și consolidări locale. Regimul de înălțime al construcției este subsol + parter + etaj.

Clădirea este prevăzută cu un acces care se află pe latura sud-estică a clădirii și nu are prevăzută rampă pentru persoanele cu dizabilități. Accesul se ridică de la cota terenului cu 1,41 m prin intermediul unor trepte care nu mai îndeplinesc normele pentru exploatarea în siguranță. Astfel, rezultate așteptate ar fi: dotarea cu aparatură de specialitate a dispensarului; izolarea termică a anvelopei construcției; realizarea unui sistem local de producere a agentului termic și a apei calde menajere; montare sistem de distribuție agent termic și corpuri radiante din oțel; grupuri sanitare reabilite; instalații electrice înlocuite; montarea unui sistem de producere energie electrică utilizând un generator electric fotovoltaic.

În comună funcționează deja un centru de permanență cu 7 medici de familie și 8 asistenți, din data de 01.12.2020, ce dispune de dotările necesare. Acesta este locul unde medicii de familie fac gărzile pentru pacienții lor, gratuit, zilnic între ora 15 și 8 dimineața a doua zi, plus întreg weekendul – de sâmbătă ora 8 până luni la ora 8, precum și în zilele libere naționale. Aceste centre au rolul de a ușura sarcinile serviciului 112, dar și ale spitalelor. Consultațiile și tratamentele în Centru sunt gratuite și se aplică oricărui cetățean, indiferent dacă este asigurat sau nu. Casa de Asigurări de Sănătate achită gărzile profesioniștilor – medici de familie și asistente, astfel încât să existe o prelungire a activității medicului de familie și în afara orarului, pentru chestiuni care nu recesită o urgență reală. Dispensarul funcționează în fostul spital. Aici se găsește și farmacia din comună, care este deschisă de luni până vineri între orele 9 – 17.



Dispensarul din comună

3.6.2. Servicii sanitar-veterinare

În ceea ce privește medicina veterinară, în comună există un cabinet veterinar particular deservit de către doi medici.

3.7 Administrația publică

Administrația publică locală a Comunei Cornereva este organizată și funcționează conform principiului autonomiei locale, legalității, eligibilității și descentralizării serviciilor publice. În aceste condiții, persoanele care lucrează aici sunt independente față de cele centrale, rezolvând treburile publice în ordinea și după principiile pe care le-a stabilit comunitatea. Funcționarii publici au urmat cursuri de perfecționare organizate de Centrele de Formare pentru Administrația Publică Locală.



Administrația publică locală are sarcina de a monitoriza în permanență oportunitățile de finanțare și în funcție de caracteristicile fiecărei surse în parte poate aborda printr-o cerere de finanțare una sau mai multe măsuri. Primăria Comunei Cornereva are un număr de 31 angajați, iar programul Primăriei cu publicul este: de luni până vineri de la ora 8 la ora 16.

Comuna Cornereva este administrată de un primar și un consiliu local compus din 11 consilieri. Primarul, Nicolae Novăcescu de la Partidul PRO România, este în funcție din anul 2012. Începând cu alegerile locale din 2020, consiliul local are următoarea componență pe partide politice⁴⁷:

| | Partid | Consilieri | Componența Consiliului | | | | | | | |
|--|----------------------------|------------|------------------------|--|--|--|--|--|--|--|
| | Partidul PRO România | 2 | | | | | | | | |
| | Partidul Național Liberal | 2 | | | | | | | | |
| | Partidul Mișcarea Populară | 1 | | | | | | | | |
| | Partidul Social Democrat | 6 | | | | | | | | |

Reprezentanții departamentelor Unității administrativ teritoriale Cornereva, vor face toate demersurile necesare atingerii obiectivelor Strategiei de Dezvoltare Locală a Comunei pentru perioada 2021 – 2027. Aceștia sunt:

| | |
|------------------------------|------------------------|
| <i>Conducere</i> | |
| Primar | Novăcescu Nicolae |
| Viceprimar | Brânzei Nicolae |
| <i>Secretariat</i> | |
| Secretar | Buță Dragoș Cătălin |
| <i>Contabilitate</i> | |
| Contabil | Oprescu Icoana |
| | Truică Elena |
| <i>Agricol</i> | |
| Referent specialitate | Urdăreanu Ionela Maria |
| Referent specialitate | Stanciu Ștefan |
| Referent specialitate | Balaci Ioan Valeriu |

⁴⁷ „Rezultatele finale ale alegerilor locale din 2020” (Json). Autoritatea Electorală Permanentă.



Asistență socială

Referent specialitate Valușescu Lidia Daciana

Servicii Voluntare și Private pentru Situații de Urgență

Inspector de specialitate Vulpeș Nicolae

Cultură

Referent Novăcescu Maria

Urbanism

Responsabil Lozici Ștefan Ioan

Evidența populației

Referent specialitate Măran Strezaru Alimpe

Referent specialitate Lozici Stana

Referent specialitate Vulpeș Stroița Nicoleta

Taxe și impozite

Responsabil Belcotă Antoneta

Paznic Obiective

Responsabil Cernescu Ion

Șoferi

Cernescu Brânzei Gheorghe

Boșneag Petru

Muncitor

Novăcescu Ion

Consiliul Local

Funcția ***Numele și prenumele***

Consilier Milu Ion

Consilier Martalogu Duicu Radu



| | |
|------------------|-----------------------|
| <i>Consilier</i> | Balaci Gheorghe Petru |
| <i>Consilier</i> | Brânzei Nicolae |
| <i>Consilier</i> | Sîngu Petru |
| <i>Consilier</i> | Urdăreanu Stana |
| <i>Consilier</i> | Cernescu Nistor |
| <i>Consilier</i> | Stroița Petru |
| <i>Consilier</i> | Milu Petru |
| <i>Consilier</i> | Drăghicesu Ion Marius |
| <i>Consilier</i> | Nemeș Ion |



Primăria și Consiliul Local al Comunei Cornereva



COMUNA CORNEREVA
JUDEȚUL CARAȘ-SEVERIN

Strategia de dezvoltare pentru perioada
2021 – 2027

La nivelul comunei Cornereva există un post de poliție și un oficiu poștal.

Organul desemnat de stat pentru a menține ordinea publică, Poliția, este o instituție foarte importantă în comună chemată să apere legalitatea, să asigure respectarea principiilor și normelor de conviețuire în societate. O analiză recentă a infracționalității din comună relevă faptul că s-au înregistrat progrese în ultimii ani, datorită faptului că tot mai mulți cetățeni își aduc contribuția, prin exemplul personal, la respectarea normelor pentru menținerea unui climat sănătos.



4. Strategia de dezvoltare



Strategia de dezvoltare este un instrument de planificare pe termen scurt, mediu și lung presupunând o viziune de dezvoltare realistă și realizabilă prin atingerea obiectivelor și măsurilor stabilite în urma analizei situației existente. Strategia implică principiile dezvoltării durabile a unei comunități/regiuni finalizând cerințele actuale și oferind generațiilor viitoare posibilitatea realizării propriilor obiective de dezvoltare.



Strategia de dezvoltare a Comunei Cornereva este un document de planificare strategică pentru perioada 2021 - 2027, conceput în corelație cu principiile dezvoltării durabile și reprezintă documentul fundamental al planului de dezvoltare a comunei cu rol în orientarea dezvoltării economico - sociale și în accesarea fondurilor structurale și de coeziune ale Uniunii Europene. Prin obiectivele propuse, strategia respectă direcțiile de dezvoltare ale comunei încadrându-se în documentele programatice naționale.

Documentul dorește să furnizeze toate informațiile necesare în vederea luării unor decizii locale corecte și coerente, să reprezinte un ghid de regenerare și dezvoltare a comunei în deplin acord cu voința cetățenilor. Misiunea strategiei este de a mobiliza toate resursele umane, materiale și financiare dobândite la nivel local, atrase din alte surse, pentru a implementa măsurile și proiectele propuse, astfel încât afirmațiile anterioare să poată deveni realitate.

Un aspect crucial al strategiei îl constituie asigurarea bazelor pentru o relație nouă cu localitățile din jur. Coeziunea teritorială a proceselor de dezvoltare presupune construirea alianțelor rurale pentru a consolida poziția polului de dezvoltare pe care îl alcătuiesc Cornereva și comunele din jur în regiune și la nivel național.

În elaborarea planului strategic s-au avut în vedere următoarele documente cu caracter strategic elaborate la nivel local sau regional:

- Planul de Dezvoltare Regională 2021-2027;
- Planul Urbanistic General al localității Cornereva;
- Strategia Europa 2020;
- Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României Orizonturi 2013-2020-2030.



O evaluare a strategiei de dezvoltare locală aplicată de Comuna Cornereva în perioada 2014 – 2020 este necesară pentru identificarea și analiza rezultatelor, efectelor, mecanismelor implementării și formularea de recomandări și lecții învățate. Evaluarea rezultatelor strategiei este utilă pentru furnizarea dovezilor și informațiilor cu caracter strategic referitor la ceea ce s-a obținut și cum s-a obținut, prin implementarea strategiei, în vederea îmbunătățirii strategiei pentru perioada 2021 – 2027.

În ceea ce privește relevanța strategiei anterioare, aceasta poate fi apreciată din punctul de vedere al relevanței față de nevoile socio-economice identificate în analiza contextului anterior. Legătura dintre nevoile inițiale la momentul elaborării Strategiei de Dezvoltare Locală și măsurile propuse, menite să răspundă acelor nevoi, este evidentă, astfel încât se poate aprecia că logică de intervenție a strategiei la nivelul Comunei Cornereva a fost foarte relevantă.

Astfel, analiza situației existente și condiționările altor cadre strategice, generează direcții de dezvoltare prioritară în raport cu așteptările comunității, considerate ca fiind principalele modalități de realizare a scopului de creștere generală a nivelului de dezvoltare al acesteia. Fiecare dintre aceste direcții presupune parcurgerea unui set de obiective strategice care pot fi realizate, prin acțiuni grupate în axe prioritare specializate, care conțin proiecte, intervenții și măsuri specifice, de a căror prioritizare, planificare și mod de concretizare, depinde implementarea în condiții optime a strategiei și atingerea obiectivelor propuse.

O strategie nu doar reacționează la schimbări, prin faptul că ia în considerare influențele diferiților factori interni și/sau externi ai regiunii țintă, dar conține și elemente proactive, acestea construind posibile planuri și programe ce urmează a fi aplicate pentru diferite situații ce ar putea să apară pe parcurs. Principiul acțiunii care stă la baza unei strategii de dezvoltare se datorează faptului că ea este compusă din programe, a căror aplicare presupune o acțiune concretă direcționată spre îmbunătățirea situației regiunii țintă.

Orientarea spre schimbare reiese din faptul că strategiile urmăresc elaborarea unui pachet de programe care, odată implementate, să ducă la schimbare pe plan social, la o mai bună valorificare a potențialului local, precum și orientarea activităților de dezvoltare în concordanță cu procesele înregistrate pe plan local.

Relația dintre administrația publică și cetățeni a fost întotdeauna una destul de controversată, fiecare parte având așteptări care nu au fost întotdeauna satisfăcute de cealaltă parte. Dacă așteptările cetățenilor sunt legate de transparență și eficiența serviciilor publice, așteptările aparatului administrativ sunt legate de implicare activă a cetățenilor în viața comunității.



4.1 Obiectiv general

Dezvoltarea durabilă armonioasă a comunei Cornereva se poate realiza prin valorificarea resurselor naturale și umane disponibile pentru îmbunătățirea calității vieții populației. Dezvoltarea durabilă presupune dezvoltarea durabilă în plan economic, în plan ecologic și în plan social.

Strategia de Dezvoltare Durabilă urmărește să dezvolte o comunitate cu un grad crescut de prosperitate, cu o populație activă economic, ale cărei nevoi cu privire la mediul de muncă și locuit sunt satisfăcute. Un grad crescut de prosperitate va fi atins prin crearea de oportunități pentru mediul de afaceri și prin o valorificare mai bună a resurselor existente.

Atingerea obiectivului general și a obiectivelor specifice va fi posibilă prin completarea intervențiilor regionale și locale cu cele național sectoriale, în vederea sprijinirii și promovării creșterii socio-economice durabile. Printr-o bună coordonare, la nivel administrativ, se va putea realiza complementaritatea intervențiilor locale cu cele regionale și cu cele sectoriale, obținându-se efecte sinergice corespunzătoare.

Realizarea obiectivelor de dezvoltare economico - socială durabilă va lua în considerare următoarele criterii:

- coeziunea și solidaritatea cetățenilor;
- puterea comunei;
- dezvoltarea durabilă;
- obiective de calitate globale locale – integrare.

4.2 Obiective specifice

În cele ce urmează, se prezintă detaliat construcția și structura Strategiei de Dezvoltare locale a comunei Cornereva, care va a fi pusă de acord și cu partenerii strategici, economici și sociali, din județul Caraș-Severin, pe domenii și sectoare de dezvoltare, în baza unor parteneriate instituționale.

Obiectivele axelor strategice, care urmează a fi îndeplinite gradual până în anul 2027, sunt:

- *Axa prioritară I - Infrastructură;*
- *Axa prioritară II - Mediu;*
- *Axa prioritară III - Turism și cultură;*
- *Axa prioritară IV - Dezvoltarea economică și a mediului de afaceri;*
- *Axa prioritară V - Educație și resurse umane;*
- *Axa prioritară VI - Social și sănătate;*
- *Axa prioritară VII - Capacitatea administrativă.*



În contextul Strategiei de Dezvoltare a comunei Cornereva pentru perioada 2021-2027, realizarea obiectivelor strategice se va face prin:

- ◆ Elaborarea unor planuri de acțiune prin care obiectivele Planului de Dezvoltare Locală se vor realiza și aprobarea acestor planuri în cadrul Unității Administrativ Teritoriale;
- ◆ Identificarea, selectarea și dezvoltarea proiectelor strategice de la nivelul comunei în vederea identificării celor mai bune soluții pentru atingerea obiectivelor și priorităților locale propuse;
- ◆ Urmărirea calendarului de implementare a proiectelor strategice;
- ◆ Monitorizarea progreselor realizate.

În cele ce urmează, se prezintă detaliat construcția și structura Strategiei de Dezvoltare a comunei Cornereva, ce va a fi pusă de acord și cu partenerii strategici, economici și sociali, pe domenii și sectoare de dezvoltare. Totodată, se vor menționa Instituțiile responsabile ca propunere, urmând a se conveni cu fiecare modul concret de implicare.

Sunt prezentate cele 7 axe strategice de dezvoltare considerate ca necesare. Fiecărei priorități identificate i-au fost atașate mai multe măsuri prin intermediul cărora să se realizeze prioritățile stabilite. Mai jos, prezentăm principalele elemente ale strategiei:

- **Axa prioritară I - Infrastructură:** Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii de transport și edilitare prin îmbunătățirea accesului populației la serviciile publice și creșterea gradului de siguranță și confort al locuitorilor

✓ *Infrastructura de transport:*

| Plan de acțiune/proiecte propuse | Termen/Sursa de finanțare | Instituție responsabilă ⁴⁸ |
|---|---|--|
| <ul style="list-style-type: none">• Modernizare/reabilitare drumuri publice;• Inițierea drumuri publice pentru satele Dobraia, Inelet, Scarisoara;• Construcție infrastructură pentru trafic pietonal;• Inițierea/Reabilitare drumuri agricole/vicinale și podețe aferente;• Reabilitare și inițierea drumuri forestiere;• Crearea de locuri de parcare; | 2021 - termen final; Buget local, fonduri europene, fonduri guvernamentale, alte surse de finanțare. | UAT Comuna Cornereva; Direcția Regională / Județeană de Drumuri și Poduri Caraș-Severin; |

⁴⁸ Instituțiile sunt menționate ca propunere, urmând a se conveni cu fiecare modul concret de implicare



| | | |
|---|--|--------------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none">• Reabilitări de poduri și podețe;• Modernizare drum județean DJ 608;• Realizarea de alei pietonale și trotuare;• Înființarea pistelor de bicicliști în comună;• Realizarea de investiții pentru asigurarea condițiilor de siguranță rutieră;• Amenajare peisagistica a aliniamentului stradal;• Promovarea tipurilor de transport ecologice prin oferirea de anumite facilități;• Alte măsuri/activități/proiecte în domeniu. | | Consiliul Județean Caraș-Severin. |
|---|--|--------------------------------------|

✓ *Infrastructura de utilități și de telecomunicații:*

| Plan de acțiune/proiecte propuse | Termen/Sursa de finanțare | Instituție responsabilă |
|--|---|--|
| <ul style="list-style-type: none">• Infiintare rețea de alimentare cu apă;• Infiintare rețea de canalizare si statii de epurare;• Înființare sistem de distribuție gaze naturale în vederea realizării a unui sistem centralizat pentru alimentarea și distribuția cu gaze naturale;• Înființare sistem de încălzire cu energie termică;• Infiintare sistem energie electrica in satele: Poiana Lungă, Dobraia, Cracu Teiului, Țațu, Scărișoara, Ineț, Cracu Mare, Prisacina;• Instalarea de sisteme fotovoltaice pentru gospodăriile izolate neracordate la rețeaua de distribuție a energiei electrice a unui număr de 63 de gospodării;• Înlocuirea lămpilor la sistemul de iluminat public și sectorizarea iluminatului public prin comandă digitală din sediul primăriei;• Modernizarea iluminatului stradal prin înlocuirea tuturor lămpilor din comună generând un sistem digital performant, automatizat;• Valorificare potențialului eolian/fotovoltaic prin investiții în parcuri eoliene/panouri fotovoltaice generatoare de energie verde; | 2021 - termen final; Buget local, fonduri europene, fonduri guvernamentale, alte surse de finanțare. | UAT Comuna Cornereva; Consiliul Județean Caraș-Severin. |



| | | |
|---|--|--|
| <ul style="list-style-type: none">• Extinderea rețelei de internet și acces la bandă largă (broadband);• Extinderea rețelei de telefonie;• Alte măsuri/activități/proiecte din domeniu. | | |
|---|--|--|

➤ **Axa prioritară II Mediu:** Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii de mediu prin asigurarea gestionării durabile a deșeurilor și protecția valorilor de patrimoniu natural

✓ *Gestionarea durabilă a deșeurilor:*

| Plan de acțiune/proiecte propuse | Termen/Sursa de finanțare | Instituție responsabilă |
|---|---|---|
| <ul style="list-style-type: none">• Amenajare de platforme betonate pentru depozitarea containerelor în scopul colectării selective a deșeurilor locale și achiziționare de pubele în scopul colectării selective;• Organizarea unor acțiuni periodice sau la nevoie privind salubritatea căilor de comunicații, cursurilor de apă, etc.;• Toaletarea arborilor;• Încurajarea măsurilor de prevenire, reutilizare, reciclare, compostare;• Conștientizarea populației privind gestiunea deșeurilor (colectarea selectivă, reducerea generării de deșeurii, compostarea la sursă, valorificarea deșeurilor etc.);• Gestionarea deșeurilor conform cerințelor de mediu;• Alte măsuri/activități/proiecte din domeniu. | 2021 - termen final; Buget local, fonduri europene, fonduri guvernamentale, alte surse de finanțare. | UAT Comuna Cornereva; Agenția pentru Protecția Mediului Caraș-Severin; Consiliul Județean Caraș-Severin; Sectorul privat - S.C. ECOLOGICA S.A. BĂILE HERCULANE. |

✓ *Dezvoltarea spațiilor verzi:*

| Plan de acțiune/proiecte propuse | Termen/Sursa de finanțare | Instituție responsabilă |
|--|--|--------------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none">• Protejarea parcurilor și a zonelor verzi;• Reabilitarea și extinderea zonelor verzi;• Construirea/amenajarea unor noi spații verzi /parcuri; | 2021 - termen final; Buget local, fonduri europene, fonduri | UAT Comuna Cornereva; |



| | | |
|---|---|--|
| <ul style="list-style-type: none"> • Realizare campanii de creștere a nivelului de informare precum și de conștientizare a populației cu privire la problematica mediului; • Stimularea folosirii controlate a colectării plantelor medicinale și cu valoare terapeutică prin industriile locale; <p>Alte măsuri/activități/proiecte din domeniu.</p> | <p>guvernamentale, alte surse de finanțare.</p> | <p>Agenția pentru Protecția Mediului Caraș-Severin;</p> <p>Consiliul Județean Caraș-Severin.</p> |
|---|---|--|

- **Axa prioritară III - Turism și cultură: Dezvoltarea turismului cu specific local și de agrement prin valorificarea resurselor de patrimoniu natural, material și cultural și atragerea turiștilor prin acțiuni și măsuri de promovare atât a localității cât și a împrejurimilor**

✓ *Turism și cultură:*

| Plan de acțiune/proiecte propuse | Termen/Sursa de finanțare | Instituție responsabilă |
|--|--|--|
| <ul style="list-style-type: none"> • Diversificarea și modernizarea posibilităților de cazare în vederea dezvoltării turismului de afaceri; • Păstrarea și valorificarea potențialului natural și cultural; • Promovarea localității și a turismului cultural - istoric; • Realizarea unei infrastructuri media de promovare; • Măsuri pentru promovarea evenimentelor culturale tradiționale; • Măsuri pentru menținerea tradițiilor și obiceiurilor locale; • Amenajarea zonelor de agrement (terenuri de sport, piste pentru role, skateboard, piste de biciclete și karting, etc); • Realizarea de alei pietonale; • Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii cicloturistice de piste și trasee integrate; • Dezvoltare trasee cicloturistice/obiective turistice de interes local, minim 2 trasee de cicloturism, unul tip Family asfaltat sau macadam (circuit, în jurul lacului de la Poiana Rusca – aproximativ 24 km) și altul tip Adventure (Cornereva – Bogaltin – Dobraia – Prisacina | <p>2021 – termen final;</p> <p>Buget local, fonduri europene, fonduri guvernamentale, alte surse de finanțare.</p> | <p>UAT Comuna Cornereva;</p> <p>Consiliul Județean Caraș-Severin;</p> <p>Ministerul Turismului;</p> <p>Sectorul privat.</p> |



| | | |
|--|--|--|
| <p>– Valea Bolvasnita (varianta Inelet – Valea Cernei) – aproximativ 50 km) tip mountain bike, drum de pamant;</p> <ul style="list-style-type: none">• Infiintare puncte de parking/ inchiriere echipament E-bike tip drop&ride: suporturi/parcaje pentru biciclete, mobilier pentru odihna/popas, toalete publice, adaposturi pentru ploaie;• Dotarea locatiilor cu echipament specific: echipament E-Bike si Mountain Bike, parking biciclete si statii de incarcare baterii/E- Bike;• Infiintare si dotare centre de inchiriere biciclete 100 E - MTB si biciclete mountain bike normale;• Infiintare centre facilități, atelier de reparații/interventie rapida: echipamente/ instrumentar de reparatie, interventie;• Dezvoltarea semnalizării direcționale și a infrastructurii de sprijinire a traseelor, prin sistem smart digital;• Îmbunătățirea furnizării de informații cu privire la oportunitățile existente, prin sistem digital;• Dotare cu echipamente digitale, echipamente pentru aplicații informatice de semnalizare, soft-uri/ programe de tracking/ urmarire harti interactive, sistem integrat de informare,• Infiintare centru virtual de informare turistica, sisteme de inchiriere digitalizate, parcarri cu panouri de afisare digitalizate, privind rutele disponibile, distantele aproximative, obiective;• Consituirea unui brand transfrontalier de turism de nisa “Banat Greenway” – coridor liniar verde de mare intindere, constituit din rute turistice tematice, destinate turismului ecologic, nemotorizat, conexiune intre utilizatori, natura si tezaurul cultural regional;• Asigurarea tranzitiei de la resurse turistice locale la produs turistic prin dezvoltarea unei retele transfrontaliere de infrastructura si comunicare si a brandului “Banat Greenway”;• Dezvoltarea unei retele turistice transfrontaliere, sub forma rutelor ecologice si a unui produs turistic regional distinctiv; | | |
|--|--|--|



| | | |
|---|--|--|
| <ul style="list-style-type: none">• Creșterea fluxului de turiști (domestic și internațional), care vizitează Banatul prin infrastructura Greenway, promovându-se sustenabilitatea, turismul activ și înalt calitativ, și utilizarea de noi tehnologii;• Dezvoltarea de infrastructură turistică transfrontalieră pentru servicii inovatoare integrate și informație;• Construire parte ski în zona Pietrele Albe (altitudine 1.404 m), instalație de transport pe cablu, instalație de iluminat nocturn, instalație de zăpadă artificială;• Achiziționare utilaj de bătut zăpada;• Construire clădire administrativă, parcare și utilități aferente proiectului de construire pârtie/pistă sănius;• Dezvoltarea structurilor de cazare și de agrement specifice turismului eco și agro;• Dotarea și reabilitarea căminelor culturale din comună;• Implementarea unor proiecte pentru sensibilizarea cetățenilor privind importanța păstrării patrimoniului cultural;• Organizarea de dezbateri publice, conferințe, mese rotunde și cursuri vizând educația culturală;• Alte măsuri/activități din domeniu. | | |
|---|--|--|

- **Axa prioritară IV - Dezvoltarea economică și a mediului de afaceri: Sprijinirea creșterii economice și a afacerilor cu resurse locale prin îmbunătățirea competitivității IMM-urilor, dezvoltarea serviciilor suport pentru afaceri și consolidarea rolului activităților de agricultură și silvicultură în contextul dezvoltării spațiului rural**

✓ *Mediul de afaceri:*

| Plan de acțiune/proiecte propuse | Termen/Sursa de finanțare | Instituție responsabilă |
|--|---|--|
| <ul style="list-style-type: none">• Dezvoltarea și diversificarea oportunităților economice;• Sprijin pentru dezvoltarea competitivității IMM-urilor locale: implementarea standardelor, accesul pe noi piețe etc.; | 2021 - termen final; Buget local, fonduri europene, fonduri guvernamentale, alte surse de finanțare. | UAT Comuna Cornereva; Consiliul Județean Caraș-Severin; |



| | | |
|--|--|--|
| <ul style="list-style-type: none"> • Promovarea și atragerea de investiții străine directe (ISD) prin acordarea de facilități logistice (terenuri, spații, acces la utilități, infrastructură de telecomunicații, dotări diverse, etc), facilități fiscale, forță de muncă calificată, alte servicii, etc; • Oferirea unor stimulente (facilități fiscale, concesionare terenuri) pentru localizarea firmelor; • Dezvoltarea de noi infrastructuri de afaceri specializate (centre de afaceri, etc); • Dezvoltarea unei oferte integrate de structuri suport și servicii pentru afaceri; • Construirea unei centre de colectare și prelucrare a legumelor și fructelor; • Construirea unor unitati de procesare a produselor agro-zootehnice; • Sprijin pentru stimularea asocierii și alte măsuri specifice care să ducă la creșterea randamentului folosirii terenurilor agricole de bună calitate din comună; • Alte măsuri/activități-proiecte în domeniu. | | <p>Ministerul Întreprinderilor Mici și Mijlocii, Comerțului și Mediului de Afaceri;</p> <p>Ministerul Economiei;</p> <p>Sector privat;</p> <p>Bănci;</p> <p>Agenția de Dezvoltare Economico Socială Caraș-Severin.</p> |
|--|--|--|

✓ *Dezvoltarea și creșterea calității activităților în domeniul agricol:*

| Plan de acțiune/proiecte propuse | Termen/Sursa de finanțare | Instituție responsabilă |
|---|--|---|
| <ul style="list-style-type: none"> • Diversificarea producției agricole și dezvoltarea unei agriculturi alternative/ecologice; • Modernizarea tehnologiei folosite în domeniu agricol și zootehnic; • Realizarea instalațiilor moderne de irigare; • Investiții în agricultura ecologică; • Susținerea micilor agricultori și dezvoltarea de servicii de asistență pentru aceștia; • Informarea privind măsurile de sprijin pentru fermieri și creșterea capacității producătorilor locali de a accesa programe europene; | <p>2021 - termen final;</p> <p>Buget local, fonduri europene, fonduri guvernamentale, alte surse de finanțare.</p> | <p>UAT Comuna Cornereva;</p> <p>Consiliul Județean Caraș-Severin;</p> <p>Ministerul Agriculturii, Pădurilor și Dezvoltării Rurale.</p> |



| | | |
|---|--|--|
| <ul style="list-style-type: none">• Spații cu infrastructură adecvată pentru investiții în agricultură, industria textilă, de cablaje, componente High Tech, etc;• Dezvoltarea unor structuri pentru susținerea activităților agricole și profesionalizarea modului de comercializare a produselor;• Realizarea unui centru local de colectare a produselor agricole;• Dezvoltarea capacității de prelucrare a produselor agro-zootehnice;• Realizarea unui centru local de procesare a produselor agro-zootehnice;• Alte măsuri/activități-proiecte în domeniu. | | |
|---|--|--|

- **Axa prioritară V - Educație și resurse umane: Dezvoltarea și modernizarea învățământului prin crearea unor condiții necesare dezvoltării capitalului uman în re-proiectarea inovativă a produselor, serviciilor și tehnologiilor din toate domeniile vieții economico-sociale, în educația inițială și cea continuă, în strânsă corelare cu cerințele pieței muncii și cu standardele europene**

✓ *Sprijinirea sistemului de învățământ și a formării profesionale continue:*

| Plan de acțiune/proiecte propuse | Termen/Sursa de finanțare | Instituție responsabilă |
|--|---|---|
| <ul style="list-style-type: none">• Modernizarea și perfecționarea infrastructurii educaționale;• Reabilitarea și dotarea unităților de învățământ preșcolar și școlar;• Creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei în unitățile de învățământ;• Asigurarea mijloacelor de transport pentru elevi;• Amenajare locuri de joacă;• Realizare bazin de înot pentru copii/locuitorii comunei;• Amenajarea unei săli de sport în comuna;• Creșterea și facilitarea accesului la educație, în special pentru categoriile dezavantajate (rromi, persoane cu handicap); | 2021 - termen final; Buget local, fonduri europene, fonduri guvernamentale, alte surse de finanțare. | UAT Comuna Cornereva; Unități de învățământ; Inspectoratul Școlar al Județului Caraș-Severin; Consiliul Județean Caraș-Severin. |



| | | |
|---|--|--|
| <ul style="list-style-type: none">• Perfecționarea profesională a cadrelor didactice din învățământul obligatoriu;• Prevenirea abandonului școlar;• Dezvoltarea programelor de alfabetizare și a programelor de tipul „a doua șansă” pentru persoanele care nu au absolvit învățământul obligatoriu;• Promovarea învățării pe tot parcursul vieții;• Asigurarea calității serviciilor educaționale în educația timpurie și în învățământul pentru copiii și elevii cu cerințe educaționale speciale;• Promovarea parteneriatelor în educație (școală – autorități locale, școală – părinți, școală – agenți economici, școală – societate civilă);• Alte măsuri/activități din domeniu. | | |
|---|--|--|

✓ *Creșterea gradului de ocupare a populației din Cornereva:*

| Plan de acțiune/proiecte propuse | Termen/Sursa de finanțare | Instituție responsabilă |
|--|---|--|
| <ul style="list-style-type: none">• Promovarea formării profesionale pe tot parcursul vieții;• Recunoașterea și certificarea învățării non-formale și informale prin realizarea de parteneriate cu instituții competente;• Adaptarea ofertei la cererea de pe piața muncii din Cornereva și din localitățile învecinate;• Valorificare potențialului uman calificat și instruit în diverse domenii de activitate;• Dezvoltarea serviciilor de consiliere, orientare profesională și informare privind cariera;• Facilitarea accesului la cursuri de formare și perfecționare continuă;• Dezvoltarea programelor specifice pentru reintegrarea pe piața muncii a persoanelor din grupuri vulnerabile;• Valorificare potențialului uman calificat și instruit în diverse domenii de activitate;• Alte măsuri/activități din domeniu. | 2021 - termen final; Buget local, fonduri europene, fonduri guvernamentale, alte surse de finanțare. | UAT Comuna Cornereva; Agenția Județeană de Ocupare a Forței de Muncă din Caraș-Severin; Consiliul Județean Caraș-Severin; Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale. |



- **Axa prioritară VI - Social și sănătate: Îmbunătățirea condițiilor sociale și de sănătate prin creșterea performanțelor și a disponibilității serviciilor sociale și îmbunătățirea infrastructurii specifice care să asigure calitatea corespunzătoare serviciilor și informațiilor medicale și creșterea accesului populației la acestea**

✓ *Asistența socială:*

| Plan de acțiune/proiecte propuse | Termen/Sursa de finanțare | Instituție responsabilă |
|---|---|---|
| <ul style="list-style-type: none">• Reabilitarea infrastructurii sociale;• Pregătirea personalului care să lucreze în cadrul serviciilor de asistență socială;• Îmbunătățirea serviciilor pentru persoanele cu dizabilități;• Înființarea unui centru de zi de bătrâni;• Înființarea de centre pentru tineret;• Promovarea ocupării forței de muncă și sprijinirea mobilității forței de muncă;• Promovarea incluziunii sociale și combaterea sărăciei;• Alte măsuri/activități din domeniu. | 2021 - termen final; Buget local, fonduri europene, fonduri guvernamentale, alte surse de finanțare. | UAT Comuna Cornereva; Consiliul Județean Caraș-Severin; Autoritatea de Sănătate Publică a județului Caraș-Severin; Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale. |

✓ *Sistemul sanitar și fitosanitar:*

| Plan de acțiune/proiecte propuse | Termen/Sursa de finanțare | Instituție responsabilă |
|---|---|--|
| <ul style="list-style-type: none">• Reabilitarea/modernizarea infrastructurii, dotarea cu echipamente și, după caz, mărirea capacității centrului de permanenta din localitatea Cornereva;• Reabilitarea, modernizarea și dotarea dispensarului uman;• Înființarea și/ sau reabilitarea unor unități de promovare a sănătății (planificare familială, educație sanitară);• Dezvoltarea sistemului de e-sănătate; | 2021 – termen final; Buget local, fonduri europene, fonduri guvernamentale, alte surse de finanțare. | UAT Comuna Cornereva; Consiliul Județean Caraș-Severin; Ministerul Sănătății. |



| | | |
|--|--|--|
| <ul style="list-style-type: none">• Educarea tineretului în școli și a populației cu privire la principiile vieții sănătoase;• Elaborarea de studii și strategii în domeniul sănătății populației;• Reabilitarea/modernizarea infrastructurii, dotarea cu echipamente și, după caz, mărirea capacității cabinetului veterinar;• Alte măsuri/activități din domeniu. | | |
|--|--|--|

- **Axa prioritară VII - Capacitatea administrativă: Dezvoltarea și modernizarea administrației publice locale prin consolidarea și eficientizarea administrației publice în vederea creșterii calității serviciilor publice furnizate, creșterea productivității pe salariat și reducerea birocrăției prin reproiectarea inovativă a serviciilor publice**

✓ *Administrația locală:*

| Plan de acțiune/proiecte propuse | Termen/Sursa de finanțare | Instituție responsabilă |
|--|---|---|
| <ul style="list-style-type: none">• Reabilitarea și modernizarea inovativă a infrastructurii instituționale;• Dotarea și echiparea structurii administrative, măsurarea creșterii productivității muncii și a reducerii birocrăției;• Achiziționare mașină de pompieri pentru Serviciul situații de urgență;• Achiziționarea unui buldoexcavator;• Identificarea modalităților de implementare a reformei la nivel local;• Elaborarea procedurilor de cooperare între administrația centrală și locală precum și între autoritățile administrației publice locale/regionale și structurile implicate în procesul de descentralizare;• Training pentru funcționarii publici din administrația publică locală în vederea organizării și eficientizării serviciilor descentralizate și reducerea birocrăției; | 2021 - termen final; Buget local, fonduri europene, fonduri guvernamentale, alte surse de finanțare. | UAT Comuna Cornereva; Consiliul Județean Caraș-Severin; Ministerul Administrației. |



| | | |
|---|--|--|
| <ul style="list-style-type: none">• Realizarea documentelor strategice de planificare a activităților specifice administrației publice locale;• Introducerea sistemelor adecvate de management a documentelor;• Planificarea serviciilor destinate cetățenilor;• Simplificarea și reducerea barierelor administrative pentru cetățeni;• Constituirea grupurilor de acțiune locală (G.A.L.);• Alte măsuri/activități din domeniu. | | |
|---|--|--|

✓ *Spațiul public și valorificarea specificului local al comunității locale:*

| Plan de acțiune/proiecte propuse | Termen/Sursa de finanțare | Instituție responsabilă |
|---|---|--|
| <ul style="list-style-type: none">• Elaborarea de documentații P.U.Z. pentru zone de dezvoltare și nu doar pentru o investiție;• Realizare PUG;• Realizarea cadastrului imobiliar/edilitar;• Realizarea intabularii imobiliare/edilitare;• Consultări publice cu cetățenii despre imaginea localității;• Realizarea/actualizarea de studii în domeniu;• Măsuri pentru finalizarea investițiilor mai vechi sau recente nefinalizate;• Alte măsuri/activități-proiecte în domeniu. | 2021 - termen final; Buget local, fonduri europene, fonduri guvernamentale, alte surse de finanțare. | UAT Comuna Cornereva; Consiliul Județean Caraș-Severin. |

Planificarea strategică urmărește să mențină o viziune clară a destinelor comunității și a teritoriului, în termeni cât mai concreți și preciși. „*Planificarea strategică poate fi definită drept un proces care permite unei organizații să se concentreze asupra unei alinieri eficiente a resurselor sale cu misiunea și viziunea sa.*”⁴⁹. Aceasta are ca scop concentrarea activităților și a tuturor celor implicați în viața comunității, în beneficiul și în interesul acesteia. Strategia de Dezvoltare Locală se subscie cerințelor de dezvoltare ale Comunității Europene pe principii de Dezvoltare Durabilă.

⁴⁹ Young Professional Scheme – Alistar Nicolson, Managementul strategic



5. Analiza S.W.O.T.



Prioritățile de dezvoltare ale Comunei Cornereva au fost stabilite pe baza analizei diagnostic, a analizei S.W.O.T. realizate, ca urmare a tuturor activităților desfășurate în procesul de elaborare al prezentei strategii. Analiza S.W.O.T. este o metodă de evaluare calitativă, bazată pe analiza mediului intern (puncte tari și puncte slabe) și a mediului extern al comunei (oportunități și amenințări), care furnizează informații privind poziția ocupată în raport cu mediul concurențial.

Strategia de dezvoltare trebuie fundamentată pe o analiză relevantă a stării existente a comunității. Pentru a putea lua deciziile corecte, trebuie analizate optim cerințele, constrângerile și opțiunile de dezvoltare. Specificul analizei S.W.O.T. este că ea studiază concomitent caracteristicile interne sau endogene și influențele mediului extern sau exogen, ținând cont atât de factorii pozitivi cât și de cei negativi.

Resursele materiale, cât și de natură umană, pe care orice instituție le dedică pentru atingerea unor obiective strategice, vor face obiectul unor evaluări a sistemului asupra căruia își dirijează acțiunile. Prin „*sistem*” înțelegem deopotrivă micro și macrosistemele, atât persoana cât și în relație cu mediul. Analiza va scoate în evidență atuurile dar și carențele sistemului supus spre evaluare. Acestea fiind îmbinate cu o așa numită analiză – inventar a „oportunităților și amenințărilor” din mediul extern, se realizează „Analiza S.W.O.T.”.

În cadrul analizei S.W.O.T. se evaluează mai întâi specificul intern al entității pentru care se elaborează strategia, puncte forte și puncte slabe. Apoi se analizează influențele exterioare, efectele pozitive fiind considerate oportunități, iar cele negative, pericole.

Analiza s-a realizat prin prezentarea comunei din punct de vedere al:

- teritoriului;
- populației;
- activităților economice;
- organizarea instituțională.

Au fost prezentate detaliat aceste capitole folosind surse oficiale și informații din teritoriu. Rezultatul acestei analize s-a concretizat în analiza S.W.O.T. realizată pe cele 4 mari categorii care a scos în evidență punctele tari, slabe, oportunitățile și riscurile existente în microregiune.

Cuvântul S.W.O.T. este format din prima literă a cuvintelor Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats (în engl.). Prin realizarea analizei, se dorește analizarea punctelor tari și a celor slabe, de asemenea amenințările și oportunitățile care determină spațiul geografic și socio-uman al comunei Cornereva. Analiza expune într-o dispunere vizuală și concentrează în formulări cât mai precise și concise următoarele aspecte:

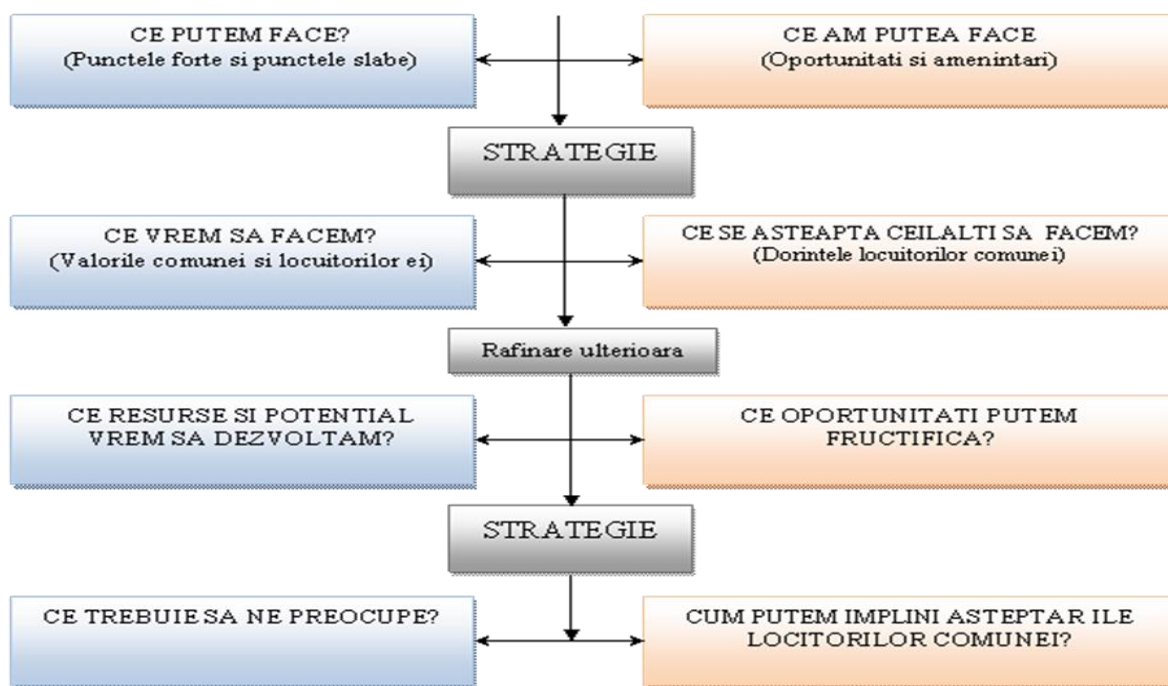


- **punctele forte (S = strengths)** care aparțin organizației / comunității și cuprind de obicei resurse, abilități disponibile; Punctele tari sunt acele valori sau competențe distinctive cu caracteristici legate de localizarea județului, pe care acesta le posedă la un nivel superior în comparație cu alte zone, ceea ce îi asigură un anumit avantaj. Altfel prezentat, punctele forte, reprezintă acei factori care îi dau județului un avantaj competitiv și îi conferă atractivitate;
- **punctele slabe (W = weaknesses)** care aparțin organizației / comunității și cuprind ceea ce – i lipsește acesteia pentru a-și atinge scopul propus; Punctele slabe sunt reprezentate de acei factori sau acele tendințe care creează obstacole în calea dezvoltării economico-sociale și pot lua forme sociale, financiare, de infrastructură sau legislative;
- **oportunitățile (O = opportunities)** care cuprind evenimente sau procese externe care pot ajuta la atingerea scopului (rezolvarea problemei); Oportunitățile reprezintă factori de mediu externi pozitivi pentru procesul de dezvoltare vizat, altfel spus șanse oferite de mediul extern a căror anticipare permite stabilirea strategiei în scopul exploatarei profitabile a oportunităților apărute. Oportunități există, dar acestea trebuie identificate pentru a se stabili la timp strategia necesară fructificării lor;
- **amenințările (T = threats)** evenimente sau procese externe ce pot împiedica atingerea scopului. Amenințările includ factorii din afara sistemului analizat care ar putea să pună strategia de dezvoltare într-o poziție de risc. Aceștia sunt factori externi care nu pot fi controlați dar care pot fi anticipați și permit elaborarea unor planuri de urgență pentru prevenirea și rezolvarea acestor probleme.

Utilitatea analizei S.W.O.T. constă în faptul că procesul decizional bazat pe această analiză trebuie să includă următoarele elemente:

- ❖ construiește pe punctele tari;
- ❖ elimină punctele slabe;
- ❖ exploatează oportunitățile;
- ❖ îndepărtează amenințările.

5.1 Analiza S.W.O.T. – cadru general



| Axa prioritară I - Infrastructura | |
|--|--|
| PUNCTE TARI | PUNCTE SLABE |
| <ul style="list-style-type: none"> - Modernizarea în curs a infrastructurii de transport rutier; - Străzi din comună și drumuri comunale asfaltate recent sau în curs de asfaltare; - Existența unei bune acoperiri a rețelei de telefonie fixă (Romtelecom/RDS) și mobilă (Vodafone, Orange, Telekom, RDS); - Existența televiziunii prin cablu și conectare la Internet; - Existența rețelei de energie electrică; - Existența unor servicii publice locale funcționale; - Existența Primăriei și Postului de Poliție în localitatea Cornereva. | <ul style="list-style-type: none"> - Infrastructură rutieră de acces necesită reabilitare; - Reteaua de alimentare cu apă în sistem centralizat nu există; - Reteaua de canalizare în sistem centralizat nu există; - Lipsa infrastructurii pentru trafic pietonal; - Locuri de parcare insuficiente; - Lipsa reabilitării de poduri și podețe; - Lipsa trotuarelor pentru pietoni; - Lipsa unei piste pentru bicicliști; - Necesitatea digitalizării rețelei de iluminat public; - Lipsa unui sistem de distribuție gaze naturale și a unui sistem de încălzire cu energie termică; |



| | |
|---|---|
| | <ul style="list-style-type: none">- Nu există sisteme de irigații;- Necesitatea extinderii rețelei de telecomunicații și re tehnologizarea acesteia;- Buget local insuficient pentru cheltuielile curente și cofinanțarea tuturor proiectelor europene;- Slaba dotare a Serviciului Voluntar pentru Situatii de Urgenta, inclusiv lipsa unei masini de pompieri;- Implicare insuficientă a cetățenilor în rezolvarea problemelor comunității;- Lipsă surse finanțare pentru întocmire proiecte și studii de fezabilitate. |
| OPORTUNITĂȚI | AMENINȚĂRI |
| <ul style="list-style-type: none">- Posibilitatea modernizării/reabilitării de drumuri publice precum și a altor proiecte care includ reabilitarea infrastructurii de transport;- Măsuri privind promovarea tipurilor de transport ecologice prin oferirea de anumite facilități;- Posibilitatea înființării infrastructurii rețelelor de alimentare cu apă/canalizare în sistem centralizat;- Măsuri privind realizarea unui sistem de distribuție gaze naturale și a unui sistem de încălzire cu energie termică;- Posibilitatea digitalizării sistemului de iluminat public;- Trend pozitiv privind dezvoltarea rurală la nivel de județ;- Existența programelor de finanțare ale Uniunii Europene precum și fonduri guvernamentale pentru investiții;- Programe ale autorităților centrale destinate dezvoltării locale; | <ul style="list-style-type: none">- Migrația populației tinere către orașe și în străinătate;- Lipsa personalului specializat în administrația locală pentru întocmirea de cereri de finanțare;- Insuficiența specialiștilor din zonă în domeniul întocmirii documentațiilor tehnice pentru proiectele de investiții;- Lipsa posibilităților cofinanțării locale;- Creșterea continuă a costului vieții, fără o compensare în veniturile populației;- Incoerența politică a factorilor de decizie (schimbarea conducerii locale care poate determina schimbarea priorităților de dezvoltare locală);- Instabilitate legislativă;- Producerea unor calamități naturale sau decretarea stării de urgență/alerta;- Cunoștințe insuficiente legate de elaborarea și administrarea proiectelor finanțate din Fondurile Europene pentru proiecte de infrastructură; |



| | |
|---|---|
| <ul style="list-style-type: none">- Posibilitatea accesării unor programe de finanțare comunitare ale Uniunii Europene pentru sprijinirea dezvoltării infrastructurii în mediul rural;- Accesarea de fonduri guvernamentale în scopul înființării de noi servicii, modernizări, etc. | <ul style="list-style-type: none">- Lipsa informației în legatură cu programele de finanțare europeană. |
|---|---|

| Axa prioritară II - Mediu | |
|---|---|
| PUNCTE TARI | PUNCTE SLABE |
| <ul style="list-style-type: none">- Mediul natural lipsit de surse mari de poluare;- Eforturi ale autorităților locale de aplicare riguroasă a legislației privind protecția mediului;- Existența unor măsuri de protejare a parcurilor și a zonelor verzi;- Existența sistemului de colectare a deșeurilor, prin contractul încheiat, inclusiv pentru colectarea selectivă a deșeurilor cu S.C. ECOLOGICA S.A. BĂILE HERCULANE;- Calitatea solului și lipsa poluării industriale permit practicarea agriculturii ecologice;- Existența oportunităților de finanțare a acțiunilor din domeniul mediului, prin intermediul programelor specifice;- Mediul natural lipsit de surse mari de poluare. | <ul style="list-style-type: none">- Grad scăzut de conștientizare a populației cu privire la problematica mediului;- Lipsa utilizării unor sisteme de producere a energiei electrice, valorificare potențialului eolian/fotovoltaic prin investiții în parcuri eoliene/panouri fotovoltaice generatoare de energie verde;- Insuficiența spațiilor publice amenajate pentru petrecerea timpului liber;- Implicare insuficientă a cetățenilor în rezolvarea problemelor comunității;- Necolectarea selecționată a deșeurilor în vederea reciclării, refolosirii, recuperării sau valorificării lor;- Educația ecologică este superficială;- Lipsa organizării unor acțiuni privind salubritatea căilor de comunicații, cursurilor de apă, etc.;- Necesitatea unor campanii de creștere a nivelului de informare privind protecția mediului;- Interesul scăzut al agenților economici în protecția mediului; |



| | |
|--|---|
| | - Lipsa fondurilor necesare înființării unor activități economice de reciclare a deșeurilor. |
| OPORTUNITĂȚI | AMENINȚĂRI |
| <ul style="list-style-type: none">- Organizarea sistemului de colectare selectivă, a spațiului de depozitare temporară și transportul deșeurilor;- Consiliere și informarea populației pentru protecția mediului și colectarea selectivă a deșeurilor;- Implementarea unui sistem integrat de colectare selectivă a deșeurilor la nivel de localitate sau în parteneriat cu alte administrații locale învecinate;- Prevenirea/reducerea efectelor riscurilor naturale prin modernizarea sistemului de intervenții în situații de urgență (sistemul de avertizare);- Dezvoltarea activităților de conștientizare a populației asupra necesității conservării mediului înconjurător și de implicare a acesteia în activități de protejare a mediului;- Promovarea unicității cadrului natural din regiune;- Poziția geografică a Comunei Cornereva, benefică pentru amplasare eoline/panouri fotovoltaice. | <ul style="list-style-type: none">- Lipsa informațiilor legate de normele europene de mediu în rândul micilor întreprinzători;- Lipsa resurselor financiare pentru îndeplinirea obiectivelor de investiții propuse;- Cunoștințe insuficiente legate de elaborarea și administrarea proiectelor finanțate din Fondurile Europene pentru proiecte de mediu;- Mentalitatea de indiferență față de protecția mediului;- Un grad de percepție și receptivitate scăzut al populației față de problemele de mediu;- Erodarea terenurilor extravilane și poluarea localităților cu praf. |

| Axa prioritară III - Turism și cultură | |
|--|---|
| PUNCTE TARI | PUNCTE SLABE |
| <ul style="list-style-type: none">- Potențial de dezvoltare turistică, agroturism, cicloturism, trasee turistice;- Prezența obiectivelor turistice; | <ul style="list-style-type: none">- Resurse financiare insuficiente, investiții autohtone și străine insuficiente;- Turismul slab dezvoltat; |



| | |
|---|--|
| <ul style="list-style-type: none">- Ecumenismul local, existența lăcașelor de cult în localitate și buna conviețuire între confesiunile din comună;- Existența, păstrarea și promovarea obiceiurilor tradiționale specifice zonei;- Existența căminului cultural reabilitat, din localitatea Cornereva;- Diversitate culturală, etnică și religioasă, manifestată printr-o armonie durabilă. | <ul style="list-style-type: none">- Inexistența unor forme de promovare a comunei pentru creșterea numărului de turiști pe teritoriul acesteia;- Grad de dezvoltare redus în turism, datorită lipsei infrastructurii de bază (pensiuni, restaurante), deși există potențial turistic;- Deși există potențial turistic, nu există proiecte de dezvoltare a agroturismului la nivel local;- Necesitatea amenajării de parcuri și spații de agrement în localitate;- Necesitatea amenajării de trasee turistice și infrastructura cicloturistică de piste;- Buget local insuficient pentru cofinanțarea proiectelor europene;- Obiective naturale neamenajate și nepromovate;- Promovarea insuficientă a zonei rurale și a produselor specifice. |
| OPORTUNITĂȚI | AMENINȚĂRI |
| <ul style="list-style-type: none">- Potențial turistic: agroturism, ecoturism, enduroturism, cicloturism etc;- Îmbunătățirea condițiilor infrastructurii fizice, de utilități și de promovare a localității;- Trend pozitiv privind dezvoltarea rurală la nivel de județ;- Măsuri pentru promovarea evenimentelor culturale tradiționale;- Măsuri pentru menținerea tradițiilor și obiceiurilor locale;- Existența programelor de finanțare ale Uniunii Europene;- Programe ale autorităților centrale destinate dezvoltării locale;- Posibilitatea accesării unor programe de finanțare comunitare ale Uniunii Europene | <ul style="list-style-type: none">- Reacția redusă a mediului local la schimbările și provocările zilelor noastre, conducând la scăderea competitivității teritoriului comunei, în favoarea altor teritorii, considerate mai interesante de către turiști și investitorii în turism;- Promovarea deficitară a comunei;- Lipsa informației în legătură cu programele de finanțare europeană;- Degradarea obiectivelor din cauza exploatării incorecte. |



| | |
|---|--|
| <p>pentru sprijinirea dezvoltării infrastructurii în mediul rural;</p> <ul style="list-style-type: none">- Dezvoltarea turismului, prin accesarea de fonduri europene în scopul înființării de noi servicii de agrement, etc.;- Integrarea obiectivelor naturale în circuite și programe turistice;- Sprijinirea spațiului rural și conservarea valorilor tradiționale;- Posibilitatea accesării de fonduri comunitare destinate reabilitării infrastructurii culturale, de tineret și de sănătate;- Valorificarea potențialului tradițional. | |
|---|--|

| Axa prioritară IV - Dezvoltarea economică și a mediului de afaceri | |
|---|--|
| PUNCTE TARI | PUNCTE SLABE |
| <ul style="list-style-type: none">- Potențial agricol și zootehnic;- Zona de munte din care face parte comuna, favorabilă pentru producția agricolă;- Potențial existent pentru obținerea de produse ecologice;- Existența unui potențial hidrografic care poate fi valorificat pentru sisteme de irigații moderne sau desecare pentru reabilitarea terenurilor;- Tradiții în dezvoltarea activității zootehnice/agricole;- Existența fondurilor structurale ale Uniunii Europene și posibilitatea accesării lor;- Suportul administrației locale oferit noilor investitori;- Existența forței de muncă;- Comerț cu amănuntul de mărfuri alimentare și nealimentare, cât și cu diverse produse agricole | <ul style="list-style-type: none">- Potențial zootehnic parțial nevalorificat;- Potențial pomicol parțial nevalorificat;- Agricultură neperformantă, de slabă calitate și având o prioritate secundară;- Bugetul local insuficient satisfacerii necesităților de dezvoltare a comunei;- Mediu de afaceri slab dezvoltat;- Lipsa utilajelor agricole performante;- Lipsa unui sistem centralizat de desfacere al produselor agricole;- Forma de muncă slab și mediu calificată, nepregătită pentru a face față cerințelor de pe piața muncii;- Interes scăzut pentru activitățile și investițiile din agricultură;- Lipsa investițiilor din spațiul comunitar pe teritoriul comunei; |



| | |
|--|--|
| <p>(cereale, legume, fructe etc.), animale și păsări vii, articole de uz casnic și gospodăresc etc;</p> <ul style="list-style-type: none">- Tradiții în creșterea animalelor;- Aplicarea metodologiei de evaluare a performanțelor personalului angajat în administrația publică;- Participarea, în limita fondurilor a tuturor categoriilor de personal la activități de formare;- Membru în Asociația de Dezvoltare Locală - Grupul de Acțiune Locală Poarta Almăjului. | <ul style="list-style-type: none">- Lipsa unui centru local de colectare a produselor agricole;- Bugetul local insuficient satisfacerii necesităților de dezvoltare a comunei;- Lipsa unor centre de prelucrare/preluare de la micii producători agricoli;- Spirit antreprenorial relativ scăzut;- Diversificarea redusă a activităților economice din zonă. |
| <p style="text-align: center;">OPORTUNITĂȚI</p> | <p style="text-align: center;">AMENINȚĂRI</p> |
| <ul style="list-style-type: none">- Valorificarea potențialului agricol și zootehnic al comunei;- Înființarea și modernizarea fermelor agricole;- Susținerea formelor asociative;- Potențial existent pentru dezvoltarea exploatațiilor bio și obținerea de produse ecologice;- Pregătirea sectorului agricol în fața schimbărilor climatice (canale de irigații) care să asigure echilibrul natural;- Susținerea micilor agricultori și dezvoltarea de servicii de asistență și facilități pentru aceștia;- Existența fondurilor structurale ale Uniunii Europene și posibilitatea accesării lor;- Existența programelor guvernamentale de susținere a sectorului IMM;- Oportunități multiple de finanțare oferite prin programele derulate în cadrul fondurilor comunitare;- Implicarea autorităților locale în problemele comunității;- Creșterea competitivității sectorului IMM;- Promovarea IMM-urilor din localitate și a produselor/serviciilor acestora prin susținerea participării comune la târguri și expoziții, | <ul style="list-style-type: none">- Eroziunea și degradarea calității solurilor ce pot conduce la scăderea randamentului;- Numărul de concurenți în creștere pentru produsele agroalimentare de pe piața Uniunii Europene;- Forța de muncă angajată la negru;- Reducerea ponderii populației active și îmbătrânirea acesteia;- Migrația populației tinere către orașe și în străinătate;- Locuri de muncă insuficiente, slab remunerate și fără perspective de dezvoltare profesională;- Îmbătrânirea forței de muncă;- Condiții meteorologice nefavorabile (inundații, secetă);- Creșterea ponderii muncii la negru, cu efecte negative asupra pieței muncii, economiei locale;- Lipsă surse finanțare pentru asistență tehnică și consultanță acordată pentru dezvoltarea de noi afaceri și promovare zonă;- Număr mic de asociații pentru producătorii agricoli (zootehnie, pomicultură, etc.) pentru încurajarea accesului la fondurile externe; |



| | |
|---|---|
| <p>elaborarea de materiale de prezentare a localității cu secțiune de economie inclusă, promovarea prin încheierea de înfrățiri și schimburi de experiență cu localități din străinătate;</p> <ul style="list-style-type: none">- Sprijinirea dezvoltării I.M.M.-urilor din domeniul industrial și al serviciilor (creșterea numărului IMM-urilor) prin acordarea de facilități la plata taxelor și impozitelor asupra terenurilor și clădirilor;- Susținerea obiceiurilor meșteșugărești;- Diversificarea activităților economice;- Înființarea unui centru de colectare a produselor agricole. | <ul style="list-style-type: none">- Acțiuni directe ale celorlalte localități care pot scoate Cornereva din cursa pentru atragerea investitorilor;- Insuficienta promovare a serviciilor de consultanță pentru elaborarea de cereri de finanțare pentru producătorii agricoli;- Lipsa capitalului și a spiritului antreprenorial, în special la tineri;- Concurența importului de produse agroalimentare de pe piața Uniunii Europene;- Neadaptarea agenților economici la standardele Uniunii Europene pentru a fi competitivi;- Incoerența politică a factorilor de decizie (schimbarea conducerii locale care poate determina schimbarea priorităților de dezvoltare locală);- Instabilitate legislativă;- Schimbări tehnologice. |
|---|---|

| Axa prioritară V - Educație și resurse umane | |
|---|--|
| PUNCTE TARI | PUNCTE SLABE |
| <ul style="list-style-type: none">- Existența în comună a unităților de învățământ preșcolar și școlar;- Dotarea unităților de învățământ;- Management instituțional/școlar adecvat în unitățile de învățământ public;- Implementarea programelor de integrare a copiilor de alte etnii în unitățile învățământului obligatoriu;- Interes sporit pentru învățământul superior și formarea continuă a populației;- Populația aptă de muncă a comunei;- Rata infracționalității extrem de redusă; | <ul style="list-style-type: none">- Populația școlară în scădere continuă, determinată de reducerea natalității și migrarea populației tinere în țările Uniunii Europene;- Abandon școlar;- Informare insuficientă;- Necesitatea de consiliere psihologică;- Lipsa de parteneriate eficiente între școală și mediul de afaceri;- Adaptarea mai lentă a populației rurale mature și vârstnice la schimbările și provocările lumii actuale, în general, și la fenomenul mobilității și reconversiei profesionale, în special; |



| | |
|---|--|
| <ul style="list-style-type: none">- Calificarea profesională prin formare inițială se realizează prin sistemul de învățământ public;- Potențial uman, forță de muncă ieftină și facil de calificat;- În general tinerii au o mentalitate pozitivă în ceea ce privește ocuparea unui loc de muncă;- Administrație locală receptivă, activă, cu inițiativă, disponibilă pentru orice efort privind dezvoltarea comunității. | <ul style="list-style-type: none">- Necorelarea cererii cu oferta de pe piața muncii;- Migrarea persoanelor tinere spre mediul urban și străinătate, mai cu seamă a celor cu pregătire profesională înaltă;- Nevoia unei schimbări (mai ales în cazul formării inițiale) definită prin sintagma o calificare - pentru mai multe meserii, în loc de practica de tipul: „o calificare - o meserie”;- Lipsa interesului instituțiilor pentru accesarea fondurilor structurale. |
| OPORTUNITĂȚI | AMENINȚĂRI |
| <ul style="list-style-type: none">- Construirea unor spații de joacă pentru copii;- Atragerea de programe cu finanțare europeană pentru stimularea ocupării forței de muncă;- Existența unor reglementări ce acordă facilități angajatorilor care creează locuri de muncă pentru șomeri, tineri absolvenți etc;- Organizarea de cursuri de formare și reconversie profesională în comună;- Accesarea fondurilor europene pentru dezvoltarea profesională a persoanelor active din comună;- Creșterea nivelului de pregătire profesională a forței de muncă;- Implementarea unor proiecte care să stimuleze implicarea romilor și a persoanelor de alta etnie în activități aducătoare de venituri;- Monitorizarea stării ocupaționale a populației;- Creșterea calității vieții locuitorilor. | <ul style="list-style-type: none">- Reducerea populației școlare datorată declinului natalității;- Scăderea interesului adolescenților față de studiile universitare;- Lipsa posibilităților cofinanțării locale;- Îmbătrânirea populației comunei, proces specific întregului spațiu rural românesc;- Estomparea tradițiilor locale, odată cu trecerea timpului;- Creșterea continuă a costului vieții, fără o compensare în veniturile populației;- Incoerența politică a factorilor de decizie (schimbarea conducerii locale care poate determina schimbarea priorităților de dezvoltare locală);- Instabilitate legislativă;- Reducerea ponderii populației active și îmbătrânirea acesteia. |



| Axa prioritară VI - Social și sănătate; | |
|---|--|
| PUNCTE TARI | PUNCTE SLABE |
| <ul style="list-style-type: none">- Acces facil la serviciile sociale a tuturor potențialilor beneficiari fără discriminare de sex, vârstă, religie, apartenență etnică sau naționalitate;- Disciplina elevilor este foarte bună, fenomenele de delincvență și/sau infracționalitate, nefiind cunoscute la nivelul unităților de învățământ de pe raza comunei;- Existența unei infrastructuri sanitare;- Implementarea programelor de integrare a copiilor de alte etnii în unitățile învățământului obligatoriu. | <ul style="list-style-type: none">- Resurse umane insuficiente pentru aplicarea în mod corespunzător a standardelor de calitate în domeniul protecției sociale;- Lipsa serviciilor sociale comunitare pentru copil și familie;- Inexistența unui centru de recuperare;- Lipsa aparatului performante necesare desfășurării activităților sanitare și a unui dispensar la standarde europene;- Acoperire insuficientă și neuniformă cu personal medical;- Inexistența unui centru de zi pentru persoanele vârstnice, în ciuda numărului de persoane vârstnice din comună;- Inexistența unui centru de zi pentru bătrâni;- Îmbătrânirea populației (spor natural negativ și migrarea tinerilor spre centre urbane). |
| OPORTUNITĂȚI | AMENINȚĂRI |
| <ul style="list-style-type: none">- Reabilitarea infrastructurii sociale;- Înființarea unui centru de zi de bătrâni;- Acordarea de servicii de informare, consiliere și mediere a persoanelor cu dizabilități;- Continuarea reformei protecției persoanei cu handicap, încadrarea corespunzătoare cu personal și alocarea de fonduri corespunzătoare aplicării reglementărilor Uniunii Europene;- Existența programelor de finanțare ale Uniunii Europene și a programelor de finanțare naționale în domeniul social;- Creșterea interesului populației pentru subiecte ce tratează prevenirea îmbolnăvirilor. | <ul style="list-style-type: none">- Lipsa posibilităților cofinanțării locale;- Schimbări frecvente în legislația specifică domeniului sănătății;- Creșterea numărului de persoane vârstnice imobilizate la pat ce nu pot fi asistate de rude, datorită exodului uman;- Libera circulație a persoanelor și facilitățile create după aderarea României la Uniunea Europeană pentru ocuparea de locuri de muncă induc riscul migrării personalului de specialitate, mai ales a celui înalt calificat și performant;- Neasigurarea de resurse financiare suficiente pentru a menține nivelul adecvat al protecției și promovării drepturilor copilului; |



| | |
|--|--|
| | <ul style="list-style-type: none">- Condițiile din sistemul medical nu stimulează încheierea de contracte de asigurare;- Rata scăzută a natalității în comună;- Creșterea numărului de „captivi” (persoane dependente) în sistemul de protecție socială. |
|--|--|

| Axa prioritară VII - Capacitatea administrativă | |
|---|---|
| PUNCTE TARI | PUNCTE SLABE |
| <ul style="list-style-type: none">- Existența Primăriei și a Postului de Poliție în localitatea Cornereva;- Personal competent angajat în cadrul primăriei și în cadrul celorlalte instituții publice reprezentate în comună;- Administrație locală receptivă, cu inițiativă, disponibilă pentru orice efort privind dezvoltarea comunității;- Existența unor servicii publice locale funcționale: poștă, Serviciul Voluntar pentru Situații de Urgență;- Există protocoale încheiate în domeniul gestionării deșeurilor și accesării de fonduri externe;- Colaborare eficientă cu instituțiile județene;- Transparență la nivel decizional;- Comunicare bună a cetățenilor cu autoritatea locală;- Participarea la programe de instruire a angajaților Primăriei;- Asigurarea transparenței în luarea deciziilor. | <ul style="list-style-type: none">- Buget local insuficient pentru cheltuielile curente și cofinanțarea proiectelor europene;- Necesitatea achiziționării de utilaje: mașină pompieri;- P.U.G. neactualizat;- Lipsă surse finanțare pentru întocmire proiecte și studii de fezabilitate;- Implicare insuficientă a cetățenilor în rezolvarea problemelor comunității;- Personal insuficient pentru unele domenii de activitate din cadrul administrației locale;- Necesitatea formării continue a personalului din cadrul administrației locale;- Numărul mare de schimbări legislative nu permite cunoașterea tuturor modificărilor în timp util;- Unele erori în aplicarea legislației;- Gradul redus de interes a cetățenilor în a se implica activ în procesul de luare a deciziei la nivel local. |
| OPORTUNITĂȚI | AMENINȚĂRI |
| <ul style="list-style-type: none">- Programe ale autorităților centrale destinate dezvoltării locale;- Creșterea autonomiei locale în actul administrativ; | <ul style="list-style-type: none">- Retribuirea necorespunzătoare a personalului bugetar;- Menținerea unei birocrății excesive de natură a împiedica buna activitate administrativă; |



| | |
|--|---|
| <ul style="list-style-type: none">- Aplicarea principiului transparenței în activitatea instituției publice;- Posibilitatea accesării unor programe de finanțare ale Uniunii Europene pentru sprijinirea dezvoltării infrastructurii în mediul rural;- Existența la nivelul Consiliului Județean a unor structuri care acordă sprijin și asistență de specialitate pentru accesarea diverselor fonduri europene;- Trend pozitiv privind dezvoltarea rurală la nivel de județ;- Existența programelor de finanțare ale Uniunii Europene;- Simplificarea și reducerea barierelor administrative pentru cetățeni;- Implicarea autorităților locale în problemele comunității. | <ul style="list-style-type: none">- Imposibilitatea recuperării unor taxe și impozite;- Convulsii sociale;- Riscul eșecului în finalizarea unor proiecte urmărite;- Lipsa posibilităților cofinanțării locale;- Creșterea continuă a costului vieții, fără o compensare în veniturile populației;- Incoerența politică a factorilor de decizie (schimbarea conducerii locale care poate determina schimbarea priorităților de dezvoltare locală);- Instabilitate legislativă. |
|--|---|

Rezultatul analizei S.W.O.T. poate fi utilizat în scopul identificării unor strategii alternative necesare atât în faza de inițiere, cât și în faza de dezvoltare a comunei. În funcție de elementele preluate din analiza S.W.O.T., strategiile alternative pot fi:

Strategii de tip S/O - utilizează punctele tari în vederea valorificării optime a oportunităților oferite de mediul extern. Experiența și pregătirea profesională a specialiștilor comunei, reflectată în calitatea serviciilor oferite, va fi valorificată prin dezvoltarea unor programe care au drept scop stimularea interesului antreprenorial al tinerilor, în parteneriat cu instituțiile și organizațiile publice și private cu activitate în domeniul antreprenorial. Sunt cele mai eficiente strategii.

Strategii de tip W/O - exploatează oportunitățile oferite de mediul extern, în scopul contracarării punctelor slabe, dezvoltarea unor centre de consultanță în afaceri și management capabile să inițieze și să susțină programe de instruire destinate formării unor abilități și competențe competitive care să faciliteze accesul tinerilor pe piața muncii.

Strategii de tip S/T - sunt construite pe punctele tari ale mediului intern și urmăresc reducerea amenințărilor venite din partea mediului extern, facilitarea accesului la cele mai recente informații din domeniul antreprenorial și oferirea unui pachet de servicii complex, adaptat nevoilor



și particularităților tinerilor, astfel încât aceștia să opteze pentru inițierea unei afaceri ca alternativă la cautarea unui loc de muncă în străinătate.

Strategii de tip W/T - vizează reducerea punctelor slabe și evitarea amenințărilor mediului extern, identificarea unor măsuri care să faciliteze accesul tinerilor pe piața muncii, astfel încât aceștia să nu mai fie nevoiți să-și caute un loc de muncă în afara țării. Sunt cele mai ineficiente strategii. Pe baza strategiilor alternative poate fi construit un plan strategic de acțiune sau orice alt plan legat de dezvoltarea comunei.

Proiectele de viitor ale comunei Cornereva, vor fi construite pe modelul oferit de strategia de tip S/O. Astfel, vom încerca să valorificăm punctele tari ale comunei în raport cu oportunitățile mediului extern.⁵⁰

Administrația publică locală, trebuie să își însușească și să promoveze o viziune strategică în ceea ce privește dezvoltarea sa în viitor. Lipsa unei asemenea viziuni duce la o activitate administrativă dezorganizată, în cadrul căreia se pot rata oportunități și se pot consuma irațional resurse prețioase. Experiența internațională a arătat că proiectele și programele operaționale funcționează cel mai bine atunci când fac parte dintr-un cadru încheșat și când există o coordonare la nivel strategic.

Procesul de planificare strategică (P.P.S.) are ca obiectiv definirea reperelor strategice de dezvoltare a comunei pe o perioadă de 6 ani. Etapele metodologice principale ale P.P.S. au fost următoarele: realizarea unei analize preliminare, stabilirea viziunii asupra dezvoltării strategice a comunității, analiza sectorială a domeniilor strategice principale și articularea documentului strategic.

Pentru a avea rezultate benefice, planificarea strategică trebuie însoțită de promovarea, la nivelul administrației publice locale, a unui management strategic integrat, la toate nivelurile, capabil să identifice și să speculeze oportunitățile apărute în beneficiul comunei.

Infrastructura necesită îmbunătățiri continue, de aceea investițiile trebuie făcute după anumite criterii economice astfel încât să producă beneficii:

- siguranța și securitatea locuitorilor comunei împotriva calamităților;
- raportul valoare investiție/efecte economico-financiare produse;
- raportul valoare investiție/numărul beneficiarilor.

⁵⁰ Osita, Christian; Onyebuchi, Idoko; Justina, Nzekwe – *Organization's stability and productivity: the role of SWOT analysis*



În situația strategiilor pe termen lung trebuie să se urmărească cu foarte mare atenție viitoarele rezultate. Trebuie luat în calcul și faptul că rezultatul real nu poate fi prevăzut deoarece situațiile neprevăzute pot și ele să exercite o influență importantă asupra lor.

În urma efectuării analizei S.W.O.T. s-au identificat următoarele principii prioritare care ar trebui să stea la baza elaborării strategiei în vederea dezvoltării durabile/locale, și anume:
- dezvoltare economică; dezvoltare infrastructură; creșterea atractivității; crearea locurilor de muncă; programe de formare profesională; competitivitate; confort social, cultural; agrement.

5.2 Implementarea, monitorizarea și evaluarea strategiei de dezvoltare

Principala problemă întâmpinată în implementarea strategiei a fost legată de lipsa fondurilor, ceea ce reprezintă o provocare și pentru perioada următoare. În măsura în care se dovedesc a fi în continuare necesare pentru viziunea de dezvoltare ulterioară a comunei, măsurile rămase neimplementate vor fi transpuse în strategia pentru perioada 2021 – 2027.

Implementarea strategiei include, printre altele, dezvoltarea unei structuri organizaționale eficiente, pregătirea bugetului și a programelor care să sprijine execuția strategiei, etapa de implementare fiind deseori numită etapa de acțiune în managementul strategic, uneori fiind și cel mai dificil de realizat.

Etapa de implementare, monitorizare și control reprezintă sistemul complex de realizare a proiectelor, programelor și politicilor prevăzute în strategie și de colectare și raportare a informațiilor asupra desfășurării proiectelor și asupra succesului și impactului acestora asupra dezvoltării comunității.

Evaluarea eficienței în implementarea strategiei este de asemenea îngreunată din lipsa unui sistem de monitorizare adecvat și dificultatea de a compara indicatorii de rezultat cu indicatori propuși la începutul perioadei de programare a strategiei, în ceea ce privește utilizarea eficientă a resurselor.

Impactul Strategiei de Dezvoltare Locală este evaluat prin prisma efectului de ansamblu al beneficiilor aduse asupra unui număr cât mai mare de persoane, justificând astfel utilitatea strategiei. Se remarcă faptul că marea parte a măsurilor implementate au vizat domeniul infrastructurii edilitare. Impactul așteptat prin implementarea acestor măsuri vizează creșterea calității vieții locuitorilor și atragerea unui număr mai mare de turiști, cu efecte benefice asupra mediului de afaceri local.



Indicatorii de realizare a obiectivelor ce se doresc a fi implementate și propuse prin strategie, pe domenii, sunt:

- aducerea infrastructurii la standard cât mai ridicat;
- dezvoltarea resurselor umane și a mediului economic prin diverse parteneriate;
- dezvoltarea turismului și promovarea antreprenoriatului la nivelul comunei;
- îmbunătățirea și diversificarea infrastructurii turistice, a facilităților și atracțiilor turistice existente în zonă;
- dinamica creșterii populației;
- îmbunătățirea condițiilor de educație;
- încurajarea și sprijinirea creării locurilor de muncă;
- dezvoltarea și modernizarea serviciilor publice.

5.2.1. Etapele implementării strategiei sunt următoarele:

1) Adoptarea - În cadrul acestei etape strategia va fi supusă dezbaterilor publice. În urma dezbaterilor se vor opera recomandările primite și strategia va fi înaintată Consiliului Local în vederea aprobării.

2) Implementarea - În cadrul acestei etape se vor realiza acțiunile, activitățile, măsurile și proiectele concrete de implementare. Fiecare proiect va conține obiective stricte, planul activităților necesare, perioada de desfășurare, persoanele responsabile în proiect și partenerii implicați în realizarea proiectului, sursele de finanțare.

3) Monitorizare - Monitorizarea este procesul de colectare periodică și analiză a informațiilor, cu scopul de a fundamenta procesul de luare a deciziei de către primărie, asigurând transparență în luarea deciziei și furnizând o bază pentru viitoarele acțiuni de evaluare, presupunând resurse considerabile alocate (sisteme de colectare, prelucrare și raportare) și o pregătire specifică (definirea indicatorilor cantitativi și calitativi, corelat cu potențialele surse de colectare/ producere a acestora).

Monitorizarea implementării strategiei, ca întreg, și a acțiunilor concrete, urmărește realizarea obiectivelor în contextul acțiunilor/activităților propuse, a resurselor umane, materiale și financiare alocate, respectarea planificărilor în timp, buna funcționare a parteneriatelor generale sau individuale pe proiecte și performanțele echipelor de implementare.

În cazul apariției unor devieri de la planificare, a unor situații de criză sau de forță majoră, a unor reacții negative sau neașteptate din partea participanților la strategie, activitatea de



monitorizare va genera acțiuni de ajustare/restructurare/alocări suplimentare, prin care să se asigure cele mai eficiente și raționale soluții de remediere și readucere a strategiei sau a proiectelor pe sensul de implementare prevăzut, asigurându-se astfel impactul așteptat.

Modalitatea de colectare și corectitudinea datelor sunt importante în condițiile în care monitorizarea activează ca un sistem de avertizare timpurie și adesea punctează probleme sau arii care au nevoie de evaluare. Construirea unui sistem de monitorizare al strategiei de dezvoltare este necesară, pentru a urmări în mod continuu implementarea și pentru a putea acționa rapid și eficient în cazul apariției unor eventuale probleme.

4) Evaluarea rezultatelor și impactului - Sistemul de evaluare permite să se aprecieze în ce măsură Strategia și proiectele componente și-au atins obiectivele propuse, iar rezultatele tangibile și intangibile sunt cele prevăzute, în termeni de eficiență, calitate și cantitate.

Evaluarea se realizează la trei momente cheie:

- **Evaluarea anterioară începerii acțiunii:** se evaluează impactul potențial al acțiunii și corectitudinea presupunerilor, constituind un element important de decizie asupra oportunității proiectului/acțiunii;
- **Evaluarea intermediară a acțiunii:** se efectuează la jumătatea perioadei de implementare, analizând cursul corect al acțiunii și rezultatele intermediare;
- **Evaluarea finală** se realizează după finalizarea proiectului, imediat sau/și după anumite perioade, pentru a analiza dacă au fost atinse rezultatele prevăzute de proiect. Aceasta evaluare poate servi ca justificare pentru noi proiecte care să consolideze sau să corecteze rezultatele realizate.

Pentru realizarea monitorizării și evaluării, atât la nivel de strategie cât și la nivel de acțiune individuală, se pot utiliza indicatori de progres, la nivel de strategie și indicatori de impact și de rezultat, la nivel de acțiuni concrete.

Activitatea de monitorizare - evaluare reprezintă principalul instrument de feed-back concret al oricărui proces managerial de implementare a dezvoltării, gradul de generalitate al acestuia variind în funcție de nivelul supus analizei: program, axa de finanțare, proiect.

Per ansamblu, activitatea de monitorizare - evaluare, se opune analizei ex-ante care reprezintă o activitate de evaluare premergătoare - preliminară, care indiferent de profesionalismul



cu care este realizată are dezavantajul de a fi abstractă, imposibil de a se justifica pe rezultate concrete ci doar estimate. Dimpotri, activitatea de monitorizare - evaluare presupune o măsurare curentă sau imediată a indicatorilor urmăriți, iar evaluarea presupune intervenții transversale de măsurare a efectelor obținute în raport cu cele asumate.

În acest caz se discută de o evaluare ex-post care poate propune diverse evaluări de la nivelul macro al atingerii obiectivelor, la indicatorii concreți de rezultate la nivel de program, axă sau proiect inclusiv perspectiva impactului sau sustenabilității intervenției. Evident că o evaluare poate lua în considerare și alte efecte pozitive, rezultate multiplicatoare sau derivate din intervențiile propriu-zise care nu constituiau obiective în sine dar care adaugă plus-valoare per ansamblu.

Dincolo de aceste chestiuni prezentate, activitatea de monitorizare - evaluare reprezintă mai mult decât o provocare intelectuală și metodologică, este un demers de publicitate și asumare publică în fața unui colectiv a unor rezultate în vederea identificării de soluții de moment sau de perspectivă.

Monitorizarea și evaluarea sunt procese corelate și interdependente, ce depind de etapele de identificare și de formulare a strategiei. Monitorizarea furnizează informația necesară evaluării, astfel că, pentru a putea monitoriza implementarea strategiei și pentru a aprecia performanțele ei în raport cu obiectivele stabilite, este necesară stabilirea unui set de indicatori.

În procesul de dezvoltare se vor evalua continuu complexitatea factorilor SEMT (social – economic – mediu - tehnologic) prin indicatori de dezvoltare durabilă considerați relevanți pentru Comuna Cornereva.

Monitorizarea și evaluarea implementării strategiei se va efectua folosind un sistem unic bazat pe indicatori calitativi și cantitativi. Sistemul propus apropie indicatorii destinați unui proces de evaluare și monitorizare a dezvoltării locale, de situația concretă a Comunei Cornereva, precum și de potențialul și aspirațiile de dezvoltare ale actorilor locali.

Obiective și metodologie

Activitatea de monitorizare a obiectivelor propuse pentru anii 2021-2027 urmărește:

- realizarea Activităților propuse în strategie;
- evaluarea gradului de îndeplinire a indicatorilor și țintelor asumate în cadrul documentului la diferite nivele: geografic, de program, de axă sau chiar de proiect;



- evaluarea impactului per ansamblu a programului asupra regiunii raportat la indicatorii Uniunii Europene;
- semnalarea problemelor sau a riscurilor;
- identificarea și promovarea de proiecte - pilot și de bune practici;
- optimizarea pe parcurs a unor aspecte metodologice;
- asigurarea publicității și diseminării rezultatelor la nivelul factorilor interesați;
- facilitarea schimbului de informații între „actorii” dezvoltării regionale și beneficiarii de proiecte la nivelul Regiunii Vest.

Etapele de monitorizare

Activitatea de monitorizare cuprinde următoarele 5 etape: pregătirea, colectarea datelor, analiza rezultatelor, elaborarea unui raport strategic de monitorizare și prezentarea rezultatelor.



Capitolul 6

Planul local de actiune pentru

dezvoltare



Planul de acțiuni este un plan detaliat, pe termen scurt și mediu, care descrie acțiunile și pașii necesari aplicării strategiei și atingerii obiectivelor. Este necesar ca aceste acțiuni să fie prioritizate, astfel încât realizarea lor și atingerea progresivă a țințelor pe termen mediu și scurt să ducă la îndeplinirea obiectivelor stabilite pe termen lung.

Conține:

- responsabilitatea asumării sarcinilor;
- calendarul desfășurării acțiunilor;
- resursele alocate;
- metodele de monitorizare și evaluare.

Planul Local de Acțiune (PLA) este un instrument de planificare și implementare și conține un set de politici pe domenii de activitate ce se vor aplica într-un termen determinat în scopul realizării obiectivelor generale fixate într-o strategie. Termenul de realizare a planului local de acțiune trebuie să corespundă termenului de 10-20 de ani, fixat pentru realizarea Strategiei Locale de Dezvoltare Durabila (SLDD).

Planul de acțiune este procesul participativ de dezvoltare a unui plan relativ scurt, care utilizează resurse disponibile pentru a atinge obiective limitate, de obicei într-o zonă bine definită.

Planul Local de Acțiune (PLA) va fi revizuit periodic, astfel încât obiectivele fixate să țină cont de evoluția macroeconomică la nivel național, starea economiei la nivel regional și local, precum și de opiniile comunității locale cu privire la implementarea lui. Cu cât revizuirea se face la intervale mai scurte, cu atât marja de eroare în privința evaluării resurselor la un proiect este mai mică, având în vedere că, pe măsură ce se înaintează în timp, variabilele economice ce trebuie luate în calcul la o prognoză economică se multiplică.

Planul Local de Acțiune pentru implementarea Strategiei Locale de Dezvoltare Durabilă a comunei Cornereva, reprezintă un pachet de măsuri și proiecte necesare schimbării comunității locale pentru atingerea unor parametrii specifici societății moderne, astfel ca durabilitatea să devină punctul forte al acesteia.

Situația dezvoltării actuale economice, sociale, de mediu și tehnologice a fost analizată în cadrul procesului de analiză-diagnostic din cadrul strategiei de dezvoltare, iar obiectivele strategice au fost creionate, fixându-se câteva repere ca referințe pentru dezvoltările ulterioare.

Planul de Acțiune pentru implementarea Strategiei de Dezvoltare Locală a comunei Cornereva reprezintă un pachet de măsuri și proiecte necesare schimbării comunității locale pentru atingerea unor parametrii specifici societății moderne.



Rolul Planului de Acțiune îl reprezintă prezentarea principalelor măsuri și proiecte necesare fazei de planificare și implementare a dezvoltării economico-sociale, astfel încât procesul să poată fi evaluat continuu prin indicatorii selecționați ca relevanți pentru comuna Cornereva.

Necesitatea unui plan de acțiune este dată de amploarea și complexitatea acțiunilor care trebuie executate pentru atingerea obiectivelor strategice definite. La nivel temporal, pentru a realiza un management unitar sunt necesare 3 faze distincte astfel încât procesele necesare atingerii obiectivelor să poată fi bine coordonate:

- a. Planul de dezvoltare (planificarea activitatilor)
- b. Planul de executare (implementarea activitatilor)
- c. Planul de monitorizare (evaluarea activitatilor).

Pentru a avea o dezvoltare încheată, suportul necesar trebuie să fie asigurat de către:

- Administrația Locală - prin Instituția Primăriei (Comunei) și Consiliului Local, care trebuie să-și replanifice dezvoltarea instituțională pentru acordarea unui suport logistic complex necesar planului de acțiune;
- Comunitatea Locală - cetățeni și organizații, actori principali ai dezvoltării locale, prin atitudine și participare activă;
- Mediul de afaceri - firme și instituții finanțatoare, ca și suport financiar și logistic (informații și tehnologii moderne).

Planul de acțiune cuprinde:

- programul de management, care planifică o serie de activități de organizare și inițiere a implementării, apoi urmărirea evoluției implementării și luarea măsurilor cuvenite;
- modul de implementare în care competențele și atribuțiile sunt grupate pe structuri de implementare grupate pe funcții ale structurii manageriale: previziune, organizare, coordonare, antrenare;
- etapele implementării strategiei de dezvoltare locală la nivelul unității de management. Planul anual este stabilit de Consiliul Local prin stabilirea priorității de realizarea a obiectivelor și măsurilor programate conform criteriului presiune - stare - răspuns.

Acest criteriu se aplică astfel:

- se măsoară presiunea necesității îndeplinirii fiecărui obiectiv stabilit la momentul inițial; această presiune se cuantifică pe nivelurile maxim, mediu, mic;
- se evaluează situația inițială, de fapt, stadiul în care se afla acțiunea (studiu de fezabilitate, studiu de impact, elaborare proiect, implementare etc.);
- se presupune aplicarea măsurii;
- se măsoară starea ipotetică finală, care se cuantifică sub formă de răspuns.



Planul Local de Acțiune prezintă principalele măsuri și proiecte necesare fazei de planificare și implementare a dezvoltării durabile, astfel: în procesul de dezvoltare să poată fi evaluată continuu complexitatea factorilor S.E.M.T. (social-economic-mediu-tehologic) prin indicatorii de dezvoltare durabilă (dimensiuni ale durabilității) selecționați ca relevanți pentru comuna Cornereva. Utilitatea unui plan de acțiune este dată de amploarea și complexitatea acțiunilor ce trebuie executate pentru atingerea obiectivelor strategice definite în Strategia de Dezvoltare Durabilă a comunei.

Planul de acțiuni în vederea implementării strategiei implică totalitatea pașilor care trebuie parcurși, a termenelor, instrumentelor manageriale și cheltuielilor necesare implementării strategiei.

| Acțiune | Descrierea acțiunii propuse |
|--|---|
| <i>Stabilirea structurii de implementare</i> | Nominalizarea unui Responsabil pentru implementarea strategiei, care să coordoneze procesul de implementare. Nominalizarea direcțiilor din cadrul Primăriei, responsabile de implementarea proiectelor aferente obiectivelor strategice sau axelor prioritare corelate cu activitatea desfășurată. |
| <i>Alocarea resurselor</i> | Alocarea resurselor umane implicate în acest proces, cu trasarea clară a responsabilităților pentru implementarea fiecărui proiect / măsură din cele propuse. Alocarea resurselor financiare este esențială pentru succesul unei strategii. Astfel, pentru proiectele propuse vor fi identificate surse de finanțare interne sau externe. |
| <i>Monitorizare, raportare, evaluare</i> | Pentru monitorizarea strategiei se recomandă analize semestriale cu privire la progresul înregistrat în implementarea proiectelor și în atingerea indicatorilor de realizare și de rezultat, eventual în ajustarea acestora în funcție de schimbările contextului socio-economic. Strategia poate fi revizuită anula sau ori de câte ori este cazul. |



| | |
|--|--|
| | Situații care pot impune revizuirea strategiei sunt cele legate de actualizarea surselor de finanțare ale proiectelor propuse odată cu aprobarea programelor de finanțare aferente perioadei 2021 – 2027 sau după aprobarea strategiei județene / regionale, în urma căreia ar putea fi necesară o actualizare a proiectelor / măsurilor propuse în strategia comunei. |
|--|--|

6.1 Estimarea finanțării

Strategia de dezvoltare locală a comunei Cornereva stabilește la momentul prezent, pe baza analizelor și soluțiilor identificate, prioritățile stringente de dezvoltare ale comunei, la nivel local, județean și regional și propune susținerea acestora prin investiții publice concentrate, alocate pe bază de programe și proiecte considerând surse de finanțare și mijloace multiple.

Sprijinirea proiectelor de dezvoltare în perioada 2021-2027 din domeniul agriculturii, zootehniei, infrastructurii, transportului, mediului, economic, turistic, educației, culturii, sănătății, asistenței sociale, administrației publice, va duce la creșterea economică a comunei Cornereva și la creșterea nivelului de trai a locuitorilor zonei.

În vederea realizării obiectivelor propuse se urmărește atragerea de fondurilor comunitare și private într-un procent cât mai mare și micșorarea fondurilor provenite de la bugetul de stat. Cofinanțarea proiectelor, cât și realizarea proiectelor tehnice, a studiilor de fezabilitate, întocmirea documentației trebuie susținute din fondurile rezultate de la bugetul local, dacă este cazul.

Un element cheie al oricărui proiect îl reprezintă modul de satisfacere al nevoilor comunității locale. Volumul cheltuielilor trebuie previzionat cu atenție și monitorizat pe tot parcursul derulării proiectului. Cheltuielile care urmează să se efectueze în vederea realizării proiectului nu vor avea o structură omogenă și, din acest motiv, trebuie să se facă distincția între diferitele destinații ale resurselor de care dispune comunei Cornereva.

Necesitățile de finanțare reprezintă o cuantificare a nevoilor locale, indiferent de sursa de finanțare (buget de stat, buget local, fonduri comunitare, fonduri private). La nivelul administrațiilor publice locale, există o plajă variată de surse de finanțare pentru proiectele de investiții de interes local. Alegerea celei mai optime surse de finanțare pentru un proiect de investiții dezvoltat la nivel local, implică o bună cunoaștere a legislației naționale în vigoare, a legislației europene în materie de fonduri, a Programelor Operaționale aferente fondurilor Uniunii Europene, precum și a nevoilor curente și viitoare ale comunității locale.



Unitatea Administrativ Teritorială Comuna Cornereva, poate dispune de următoarele surse de finanțare în vederea realizării obiectivelor de investiție propuse, și anume:

- ❖ Bugetul local și Bugetul de stat;
- ❖ Bugetul județului Caraș - Severin;
- ❖ Programe guvernamentale;
- ❖ Fonduri Europene Structurale și de Investiții (prin Programe Operaționale, PNDR);
- ❖ Alte programe și fonduri externe nerambursabile;
- ❖ Alte surse: credite bancare și finanțări private.

Responsabilitatea principală pentru coordonarea, implementarea și controlul intervențiilor, conform principiilor subsidiarității și proporționalității revine statului membru, adică României. Cadrul legislativ desemnează instituțiile care coordonează implementarea și gestionarea asistenței financiare comunitare, precum și misiunile încredințate fiecăreia.

Pentru a previziona bugetul pe următorii 7 ani, s-a avut în vedere bugetul din ultimii 7 ani. Repartizarea veniturilor arată gradul mare de dependență față de bugetul de stat și necesitatea alocării unor sume care să permită măcar asigurarea unui buget minim de funcționare pentru:

- Venituri: resurselor financiare publice;
- Subvenții și alocații: sume de bani care sunt acordate de către stat pentru anumite categorii sociale sau pentru sprijinirea IMM-uri lor;
- Cheltuieli Totale: reprezintă suma cheltuielilor efectuate de tipurile diverse de administrații publice;
- Cheltuieli curente: de personal, de materiale și servicii, subvenții, prime, transferuri, dobânzi aferente datoriei publice, rezerve;
- Cheltuieli pentru investiții sau de capital: cheltuieli pentru implementarea proiectelor propuse în cele 8 domenii de activitate: infrastructură, mediu, sănătate, educație, administrație etc.

Bugetul Unității Administrativ Teritoriale Cornereva este instrumentul care stabilește și autorizează, pentru fiecare exercițiu financiar, suma totală a veniturilor și a cheltuielilor considerate necesare.

Bugetul este întocmit și executat în conformitate cu următoarele principii: unitate, exactitate bugetară, anualitate, echilibru, unitate de cont, universalitate, specificitate, bună gestiune financiară și transparență.

În fiecare an, previziunea bugetară se va revizui în funcție de bugetul din anul precedent și va fi distribuit, de asemenea, pe domenii prioritare și de interes pentru dezvoltarea comunității.



COMUNA CORNEREVA
JUDEȚUL CARAȘ-SEVERIN

Strategia de dezvoltare pentru perioada
2021 – 2027

7. Procesul partenerial



Beneficiarul programului Leader este Grupul de Acțiune Locală (G.A.L.) (denumit în continuare G.A.L., cunoscut și ca Grup de Inițiativă Locală), care reprezintă parteneriate constituite între diverși reprezentanți ai sectorului socio-economic din teritoriu și care determină direcția de dezvoltare a regiunii.

Un Grup de Acțiune Locală (acronim G.A.L.) este o formă de parteneriat constituit într-un teritoriu rural care reunește reprezentanți ai sectoarelor public, privat și ai societății civile din teritoriul respectiv, creat cu scopul de a implementa metodele L.E.A.D.E.R. (acronim din franceză: Liaison entre actions de développement de l'économie rurale) de dezvoltare rurală.

O astfel de structură este finanțată în baza unei bugetări prin intermediul Fondului European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (acronim F.E.A.D.R.), scopul fiind participarea la cofinanțarea proiectelor de tip L.E.A.D.E.R. din arealul de acoperire. Grupul de Acțiune Locală elaborează o strategie de dezvoltare rurală sau locală (acronim S.D.R. sau S.D.L.) locală integrată și sunt responsabile de implementarea acesteia.

În ce privește forma de constituire a acestora, în statele membre, Grupurile de Acțiune Locală au diferite structuri legale, și anume: asociații non-profit, asociații/fundații, autorități locale sau regionale, societăți comerciale, cooperative. Grupurile de Acțiune Locală aleg proiectele care vor fi finanțate în cadrul strategiei. De asemenea, pot selecta proiecte de cooperare. Înființarea Grupului de Acțiune Locală se face prin formă asociativă conform O.U.G. 26/2000 cu privire la asociații și fundații, cu modificările și completările ulterioare.

Grupurile de Acțiune Locală elaborează o strategie de dezvoltare rurală locală integrată și sunt responsabile de implementarea acesteia în perioada de finanțare. Această strategie trebuie să facă obiectul unui consens larg la nivelul tuturor actorilor. Ea are la bază o analiză-diagnostic a teritoriului care are ca obiectiv prezentarea unei situații complete a teritoriului și reperarea punctelor forte și slabe pentru a putea identifica prioritățile de dezvoltare. Aceasta se realizează în parteneriat cu totalitatea actorilor potențiali din teritoriu care trebuie asociați din stadiul cel mai incipient cu puțință în demersul de dezvoltare. Cei implicați pot fi:

- Persoane fizice și/sau asociații ale lor care reprezintă interesele sferei sociale-nonprofit;
- Agenți economici interesați;
- Administrații locale, instituțiile publice județene, regionale, naționale, europene care au ca atribuții realizarea de politici regionale, armonizarea politicilor sectoriale și teritoriale.

Foarte important ca în structura Grupului de Acțiune Locală partea privată și sectorul non-profit să reprezinte majoritatea și nu sectorul public. Responsabilitatea comună creează premise pentru rezolvarea problemelor și realizarea echilibrului între posibilități și necesități.



G.A.L. sunt inițialele care definesc Grupurile de Acțiune Locală, un parteneriat public-privat cu un rol esențial în mediul rural prin Programele Naționale de Dezvoltare Rurală, contribuind la dezvoltarea zonei de pe raza teritoriului unde au fost înființate aceste organisme.

Grupurile de Acțiune Locală reprezintă un parteneriat public-privat, în care partea publică deține un procent de maxim 49%, la nivel decizional și la nivel de alcătuire, iar minim 51% este deținut de partea privată.

Grupurile de Acțiune Locală sunt reglementate de Regulamentele Europene ca structuri de dezvoltare locală, practic au ca obiectiv principal dezvoltarea zonelor unde sunt implementate. Aceste entități sunt organizații non-guvernamentale, care au ca obiectiv specific dezvoltarea zonei în care sunt instituite. Funcționarea Grupurilor de Acțiune Locală se bazează pe implicarea activă a actorilor locali, care au rolul de a identifica direcția majoră de dezvoltare a ariei teritoriale pe raza căreia se află G.A.L.-ul respectiv, implicând totodată, toți locuitorii acelei zone.

Delimitarea teritorială a Grupurilor de Acțiune Locală se face printr-o hotărâre a Consiliului Local de aderare la G.A.L. din zona respectiva, sau a consiliului de administrație, consiliului director la structurile private.

Grupurile de Acțiune Locală se înființează prin inițiativa partenerilor de a constitui un astfel de organism la nivel microregional și care trebuie, în primul rând, să-și elaboreze o Strategie de Dezvoltare Locală (S.D.L.).

Pentru a accesa banii prin intermediul Grupurilor de Acțiune Locală, fermierii depun proiecte respectând întocmai condițiile înscrise în Ghidul Solicitantului aferent măsurii pe care vrea să o acceseze din P.N.D.R.

Obiectivul principal al Grupului de Acțiune Locală este dezvoltarea zonei rurale respective. Aceasta înseamnă că, prin consultarea actorilor locali importanți, se stabilesc prioritățile de finanțare ale teritoriului. Fiecare Grup își propune un număr de 6-9 linii de finanțare prioritare pentru zonă, fie că vorbim de dezvoltarea fermelor, investiții în turism, servicii non-agricole, instalarea tinerilor fermieri, dezvoltarea de asociații și de cooperative. Stabilirea acestor linii de finanțare prioritare depinde foarte mult de ceea ce stabilește, prin consultare publică, Comitetul de Coordonare al G.A.L.-ului, astfel fiecare Grup de Acțiune Locală își adaptează propria strategie la condițiile locale specifice.

Grupurile de Acțiune Locală pot crea măsuri atipice și inovative. În cazul în care la nivel local se identifică o nevoie specială care trebuie să fie acoperită printr-o finanțare, dar pentru care nu există o măsură inclusă în P.N.D.R., Grupul de Acțiune Locală poate pune bazele unei măsuri inovative, atipice, pe care o poate cuprinde în Strategia de Dezvoltare Locală și poate finanța, prin această măsură, un anumit tip de investiții care nu poate fi finanțat direct prin P.N.D.R.



Grupurile de Acțiune Locală propun o abordare de jos în sus. Decizia este luată la nivel local, ceea ce presupune că, selecția proiectelor se face la nivel local. Există un Comitet de Selecție la nivelul G.A.L.-ului care, pe baza avizului experților tehnici, care sunt angajați în cadrul Grupului de Acțiune Locală, decid selecția proiectelor. Odată selectate, aceste proiecte sunt trecute pe o listă, care este adresată Agenției de Finanțare a Investițiilor Rurale de pe raza județului unde se află Grupul de Acțiune Locală. În felul acesta, A.F.I.R.-ul nu mai face o altă selecție a proiectelor, ci face o reverificare a unor criterii de eligibilitate, practic o supraverificare pe criteriile strict tehnice. Dacă și această fază este depășită Agenția încheie direct contractele cu beneficiarii selectați de Grupul de Acțiune Locală.

Banii nu trec direct prin Grupurile de Acțiune Locală, suma este alocată finanțării prin acestea, însă Grupurile de Acțiune Locală au rolul de entitate de ordonanțare a finanțărilor. Aceste organisme înființate la nivel local se ocupă doar de elaborarea și implementarea unei strategii de dezvoltare locală.

Grupurile de Acțiune Locală nu oferă consultanță fermierilor în sensul elaborării documentației, pentru că asta ar presupune un conflict de interese, ci doar îi informează prin acțiuni de animare organizate periodic în zona de responsabilitate. Grupurile de Acțiune Locală deschid linia de finanțare și invită toți potențiali beneficiari din teritoriu să depună proiecte.

Se pot depune mai multe proiecte decât este volumul liniei de finanțare și atunci, Grupul de Acțiune Locală face analiza tehnică și propune Comitetului de Selecție să fie selectate și finanțate proiectele care se află în vârful ierarhiei și care se încadrează în anvelopa financiară. În funcție de punctajul care se acordă proiectului, procentul valorii nerabursabile poate să fie mai mic sau mai mare.

Se dorește prin crearea acestor Grupuri de Acțiune Locală dezvoltarea durabilă a comunităților locale și:

- ✓ să sprijine construcția instituțională la nivel local;
- ✓ să asigure resursele umane, financiare și tehnice pentru susținerea activității Grupurilor de Acțiune Locală;
- ✓ să instruiască personalul Grupurilor de Acțiune Locală în vederea elaborării și implementării strategiilor de dezvoltare locală;
- ✓ Animarea teritoriului.

Reglementări europene:

- ❖ Tratatul de Aderare, semnat la Bruxelles, în data de 31 martie 2005;



- ❖ Propunere pentru Decizia Consiliului de adaptare a Tratatului de Aderare a Bulgariei și României cu privire la dezvoltarea rurală din 4 aprilie 2006;
- ❖ Planul Național de Dezvoltare 2007-2013 aprobat în ședința de Guvern în luna decembrie 2005 (pag. 325, Secțiunea 5.3.4 Promovarea inițiativelor locale de tip L.E.A.D.E.R.);
- ❖ Regulamentul nr. 1698/2005 privind sprijinul acordat prin F.E.A.D.R. pentru dezvoltarea rurală - dispozițiile art. 61 - 65 din Secțiunea 4. Regulamentul nr. 1698/2005 stipulează că Programul de Dezvoltare Rurală va avea în componența axa 4 L.E.A.D.E.R. în vederea sprijinirii strategiilor locale de dezvoltare;
- ❖ Regulamentul Comisiei de stabilire a regulilor detaliate de aplicare a Regulamentului Consiliului nr. 1698/2005 privind sprijinul pentru dezvoltarea rurală oferit prin F.E.A.D.R., art. 36 - 38 din sub-secțiunea 4.

Obiectivele Grupurilor de Acțiune Locală sunt:

- dezvoltarea economică a comunităților;
- reconstrucția ecologică și conservarea mediului;
- protejarea categoriilor sociale defavorizate din comunități;
- promovarea și conservarea valorilor tradiționale morale, culturale și de cult;
- promovarea principiilor democrației, ale statului de drept și egalității de șanse;
- dezvoltarea fizică și intelectuală a tinerilor;
- promovarea parteneriatelor naționale și internaționale.

Comuna Cornereva face parte din Grupul de Acțiune Locală Poarta Almajului.⁵¹

Asociația POARTA ALMAJULUI este un Grup de Acțiune Locală constituit la nivelul Județelor Caraș - Severin și Gorj, ce și-a propus să coopereze la nivelul unui parteneriat 13 unități administrativ-teritoriale învecinate și cei mai semnificativi actori aparținând sectorului economic și industrial local și, respectiv, societăți civile, în vederea constituirii unui Grup de Acțiune Locală, care prin intermediul unui Plan de Dezvoltare Locală, să implementeze în parteneriat o serie de măsuri de natură să conducă la animarea și dezvoltarea zonei denumită generic Poarta Almajului.

⁵¹ <http://www.poartaalmajului.ro/index.html>



Grupul de Actiune Locala Asociatia „Poarta Almajului” regrupeaza comunitatile locale aflate pe raza teritoriala a localitatilor Iablanita, Mehadia, Cornea, Lapusnicel, Borzovici, Cornereva, Mehadica, Domasnea, Luncavita, Toplet, Baile Herculane, Prigor din Judetul Caras – Severin si Pades din Judetul Gorj.

Situat in partea de sud-vest a Romaniei, teritoriul „Poarta Almajului” se invecineaza cu urmatoarele judete:

- Timis (la Nord - Vest);
- Hunedoara si Valcea (la Nord - Est);
- Valcea (la Est);
- Dolj (la Sud);
- Mehedinti (la Sud - Est);
- Republica Serbia si Muntenegro (la Vest);
- Fluviul Dunarea (la Sud - Vest).

Teritoriul acoperit de potentialul Grup de Actiune Locala „Poarta Almajului” integreaza o zona inalta de deal si munte, cu foarte mici portiuni joase ce determina, in mod direct, si categoriile de activitati desfasurate la nivelul localitatilor incluse in parteneriat (in special cele legate de prelucrarea si exploatarea lemnului).



Asociatia Poarta Almajului este constituita sub forma unei asociatii non-guvernamentala, apolitica, de drept privat, fara scop patrimonial, in conformitate cu prevederile Ordonantei Guvernului numarul 26/2000, privind asociatiile si fundatiile, cu modificarile si completarile ulterioare, avand ca scop declarat implementarea Planului de Dezvoltare Locala (a Strategiei de Dezvoltare Locala), selectat de catre Ministerul Agriculturii si Dezvoltarii Rurale prin Directia Generala de Dezvoltare Rurala – Autoritate de Management pentru PNDR, in forma aprobata prin Raportul de Selectie a Grupurilor de Actiune Locala publicat in urma Apelului de Selectie numarul 62143/02.08.2010.

Indeplinirea misiunii Asociatiei Poarta Almajului se va realiza, in prima faza, prin implementarea Planului de Dezvoltare Locala, iar ulterior, odata cu dobandirea competentelor necesare, prin implementarea unor programe si proiecte integrate de dezvoltare economica si sociala de interes local si regional.

De asemenea, potentialul GAL isi propune sa contribuie la identificarea si implementarea solutiilor functionale ce urmaresc sporirea atractivitatii economice a zonei, crearea de noi locuri de munca, promovarea masurilor active de ocupare a fortei de munca, stoparea exodului populatiei din regiunea aflata sub incidenta, asigurarea unui standard de viata superior comunitatii locale si facilitarea accesului la educatie si cultura.



COMUNA CORNEREVA
JUDEȚUL CARAȘ-SEVERIN

Strategia de dezvoltare pentru perioada
2021 – 2027

8. Strategia de mediu



Schimbările climatice și degradarea mediului constituie din ce în ce mai mult una dintre cele mai mari amenințări la adresa păcii și securității la nivel mondial și, fără o acțiune decisivă, acestea vor deveni o sursă și mai importantă de riscuri globale, inclusiv în ceea ce privește strămutarea forțată și migrația. Uniunea Europeană trebuie să joace rolul principal, inclusiv în punerea în aplicare riguroasă a Acordului de la Paris privind schimbările climatice și în continuarea eforturilor depuse la nivel internațional pentru decarbonizarea sectorului transporturilor. De asemenea, Uniunea Europeană ar putea să inițieze acorduri globale obligatorii în domenii legate de economia circulară, utilizarea resurselor și de biodiversitate.

Faptul de a acționa în calitate de pionieri în tranziția economică ecologică și favorabilă incluziunii, la care se adaugă o acțiune hotărâtă în favoarea stabilirii unor norme internaționale, ne va permite să stabilim standardele pentru întreaga lume și ne va oferi un puternic avantaj competitiv pe piața mondială.

Prin aderarea la Uniunea Europeană, în anul 2007, România și-a asumat armonizarea reglementărilor naționale cu cele europene. Astel, în 2008, a fost elaborată Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României la orizonturile anilor 2013-2020-2030, prin care Guvernul României a fixat trei obiective strategice corespunzătoare pragurilor temporale respective, având ca obiectiv final (orizont 2030) apropierea semnificativă a României de nivelul mediu din acel an al țărilor membre ale Uniunii Europene dezvoltate (din punct de vedere al indicatorilor dezvoltării durabile).

Parte integrantă a factorilor schimbărilor climatice, fiecare comună are o contribuție proprie la consumul de energie din întreaga lume, motiv pentru care devin și o parte esențială pentru soluționarea acestei probleme. În acest context, Comuna Cornereva și-a asumat un Plan de Acțiune privind Energia Durabilă, care reprezintă un instrument al comunei pentru a planifica, implementa, monitoriza și controla politicile de climă și energie la nivel local.

Obiectivul general al P.A.E.D.-ului este de a promova eficientizarea energetică pe toate sectoarele prin informarea, educarea și schimbarea comportamentelor locuitorilor și agenților economici în direcția dezvoltării durabile locale, naționale și globale.



Aerul este factorul de mediu cel mai important pentru transportul poluanților, deoarece constituie suportul pe care are loc cel mai rapid transportul acestora în mediu, astfel că supravegherea calității atmosferei este pe primul loc în activitatea de monitoring.

Concentrația emisiilor de poluanți în aerul ambiant poate varia, în funcție de condițiile meteorologice favorabile sau a unei bune dispersii a poluanților.

Evaluarea calității aerului înconjurător este reglementată prin Legea nr. 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător ce transpune Directiva 2008/50/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind calitatea aerului înconjurător și un aer mai curat pentru Europa și Directiva 2004/107/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind arsenul, cadmiul, mercurul, nichelul, hidrocarburile aromatice policiclice în aerul înconjurător.

Pe raza comunei nu există surse majore de poluare a mediului, nici prin emisie nici prin deversări. Calitatea aerului din această zonă este una din cele mai bune care se pot întâlni în mediul natural, concentrația de ozon fiind foarte ridicată.

Apa element indispensabil pentru viață și societate, este materie primă pentru activități productive, sursă de energie și cale de transport, factor determinant în menținerea echilibrului ecologic. Astfel, protecția, punerea în valoare și dezvoltarea durabilă a resurselor de apă sunt acțiuni de interes general.⁵²

⁵² Raport privind starea mediului în județul Caraș-Severin - Agenția pentru Protecția Mediului Caraș-Severin



Resursele naturale de apă ale teritoriului sunt formate din rezervele de apă de suprafață și din cele subterane care pot fi folosite pentru diverse scopuri. Resursele de apă teoretice totale (stocul mediu anual) ale Spațiului Hidrografic Banat sunt de aproximativ $4,58 \times 10^9$ m³/an, din care de suprafață $3,38 \times 10^9$ m³/an și $1,20 \times 10^9$ m³/an subterane.

Calitatea apei potabile este bună, în localitățile aparținătoare comunei existând o serie de puțuri săpate (fântâni), care asigură nevoile gospodărești pentru majoritatea populației comunei. În situația neluării unor măsuri minime de protecție a surselor individuale cu apă (fântâni), pot apărea cazuri de poluare pe termen scurt, mediu și lung a fântânilor.

Ținând cont de faptul că monitorizarea surselor individuale și colective de alimentare cu apă, la scară mai redusă, lasă de dorit, apar cazuri frecvente de îmbolnăviri accidentale datorită consumului de apă impropriu pentru băut chiar și pe termen scurt. Populația încă nu conștientizează pericolul pe care îl poate produce apă improprie pentru consumul uman și zootehnic.

Solul este cel mai complex factor de mediu datorită compoziției chimice și fizice. Acesta reprezintă o resursă importantă în susținerea civilizației umane, contribuind major la creșterea vegetației, la reglarea curgerii apelor și reducerea poluării aerului, funcționând în același timp și ca reciclator al materiei organice moarte și a unor poluanți.

În perioada 2017-2018 s-a înregistrat o diminuare de 39,32% a îngrășămintelor naturale folosite în agricultură și o creștere cu 103,28% a celor chimice. Din datele furnizate de I.N.S. cu privire la cantitatea de îngrășămintă utilizată, rezultă că, în condițiile unui potențial ecologic natural aparent bun, situația generală a calității solurilor din județul Caraș - Severin este totuși nesatisfăcătoare, întrucât majoritatea solurilor sunt afectate de existența unuia sau mai multor factori limitativi și restrictivi.

Pe teritoriul administrativ al comunei nu există terenuri degradate, doar terenuri neproductive, pentru care urmează să se întocmească studii de specialitate pentru redarea lor în circuitul agricol, însă consolidările de maluri și taluzurile existente sunt întreținute, reparate și plantate pentru consolidarea lor. Albiile minore ale tuturor pâraiașelor trebuie protejate la depunerea de deșeuri de orice fel, iar plantele vor fi din specii mici și decorative cu rol de fixare a stratului vegetal și fără obstacol în curgerea apelor pluviale. Albiile majore se vor planta cu arbori mari și arbori decorativi și se vor înierba cu rol de pășune în extravilan și cu rol de spații verzi și zone verzi în intravilan.

Zonele protejate, pe lângă cele existente, pot fi spațiile verzi, iar restricțiile generale pentru conservarea patrimoniului natural și construit, se impun la construcțiile de orice fel ce se



realizează în aceste zone numai pe baza unui plan urbanistic zonal pentru a evita alterarea peisagistică a lor.

Zgomotul este definit ca „vibrații sonore fără caracter periodic care se propagă prin diverse medii (aer, apa, etc.) și care impresionează negativ urechea omenească. Unitatea de măsură a intensității sunetelor este decibelul (dB). Poluarea sonoră reprezintă creșterea intensității zgomotului și vibrațiilor, mai ales în marile aglomerări urbane”. Depășirea limitei maxime admise prevăzute de SR 10009:2017, s-a înregistrat în 16% din determinările nivelului de zgomot la limita spațiului funcțional pentru activitățile industriale.⁵³

Sistemul actual de gestionare a deșeurilor - Gestionarea deșeurilor cuprinde toate activitățile de colectare, transport, tratare, valorificare și eliminare a deșeurilor, inclusiv monitorizarea acestor operații și monitorizarea depozitelor de deșeuri după închiderea lor.

Deșeurile reprezintă ultima etapă din ciclul de viață al unui produs (intervalul de timp între data de fabricație a produsului și data când acesta devine deșeu).

Inițiativele de politici în domeniul mediului recent adoptate continuă să abordeze schimbările climatice, pierderea biodiversității, utilizarea nesustenabilă a resurselor naturale și efectele presiunilor asupra mediului în privința sănătății.

Deși aceste chestiuni rămân importante, există o apreciere îmbunătățită a legăturilor dintre ele, precum și a interacțiunii lor cu o gamă largă de tendințe societale.

Anumite probleme de mediu, adesea cu efecte locale, au fost abordate în trecut prin intermediul unor politici țintite și instrumente singulare. A fost cazul unor chestiuni precum eliminarea deșeurilor sau protejarea speciilor. Totuși, începând din anii '90, recunoașterea unor presiuni difuze din diverse surse a condus la o focalizare sporită pe integrarea preocupărilor de mediu în politicile sectoriale, cum ar fi cele din domeniul transporturilor sau al agriculturii, cu rezultate mixte.

⁵³ Idem 24



În *Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României Orizonturi 2013-2020-2030 a Guvernului României* sunt prevăzute „Obiective - țintă și modalități de acțiune la orizont 2013, 2020, 2030 conform orientărilor strategice ale UE”.

Domenii:

1.1. Schimbările climatice și energia curată

Orizont 2020 - Obiectiv național: Asigurarea funcționării eficiente și în condiții de siguranță a sistemului energetic național, atingerea nivelului mediu actual al Uniunii Europene în privința intensității și eficienței energetice; îndeplinirea obligațiilor asumate de România în cadrul pachetului legislativ „Schimbări climatice și energie din surse regenerabile” și la nivel internațional în urma adoptării unui nou acord global în domeniu; promovarea și aplicarea unor măsuri de adaptare la efectele schimbărilor climatice și respectarea principiilor dezvoltării durabile.

Orizont 2030 - Obiectiv național: Alinierea la performanțele medii ale Uniunii Europene privind indicatorii energetici și de schimbări climatice; îndeplinirea angajamentelor în domeniul reducerii emisiilor de gaze cu efect de seră în concordanță cu acordurile internaționale și comunitare existente și implementarea unor măsuri de adaptare la efectele schimbărilor climatice.



1.2. Transport durabil

Orizont 2020 - Obiectiv național: Atingerea nivelului mediu actual al Uniunii Europene în privința eficienței economice, sociale și de mediu a transporturilor și realizarea unor progrese substanțiale în dezvoltarea infrastructurii de transport.

Orizont 2030 - Obiectiv național: Aproximarea de nivelul mediu al Uniunii Europene din acel an la toți parametrii de bază ai sustenabilității în activitatea de transporturi.

1.3 Producție și consum durabile

Orizont 2020 - Obiectiv național: Decuplarea creșterii economice de degradare a mediului prin inversarea raportului dintre consumul de resurse și crearea de valoare adăugată și apropierea de indicii medii de performanță ai Uniunii Europene privind sustenabilitatea consumului și producției.

Orizont 2030 - Obiectiv național: Aproximarea de nivelul mediu realizat la acea dată de țările membre din Uniunea Europeană din punctul de vedere al producției și consumului durabile.

1.4 Conservarea și gestionarea resurselor naturale

Orizont 2020 - Obiectiv național: Atingerea nivelului mediu actual al țărilor Uniunii Europene la parametrii principali privind gestionarea responsabilă a resurselor naturale.

Orizont 2030 - Obiectiv național: Aproximarea semnificativă de performanțele de mediu ale celorlalte state membre ale Uniunii Europene din acel an.

1.5 Sănătatea publică

Orizont 2020 - Obiectiv național: Atingerea unor parametri apropiați de nivelul mediu actual al stării de sănătate a populației și al calității serviciilor medicale din celelalte state membre ale Uniunii Europene; integrarea aspectelor de sănătate și demografice în toate politicile publice ale României.

Orizont 2030 - Obiectiv național: Alinierea deplină la nivelul mediu de performanță, inclusiv sub aspectul finanțării serviciilor de sănătate al celorlalte state membre ale Uniunii Europene.

1.6 Incluziunea socială, demografia și migrația

Orizont 2020 - Obiectiv național: Promovarea consecventă, în noul cadru legislativ și instituțional, a normelor și standardelor Uniunii Europene cu privire la incluziunea socială, egalitatea de șanse și sprijinirea activă a grupurilor defavorizate; punerea în aplicare, pe etape, a Strategiei Naționale pe termen lung privind populația și fenomenele migratorii.



Orizont 2030 - Obiectiv național: Aproximarea semnificativă de nivelul mediu al celorlalte state membre ale Uniunii Europene în privința coeziunii sociale și calității serviciilor sociale.

1.7 Sărăcia globală și sfidările dezvoltării durabile

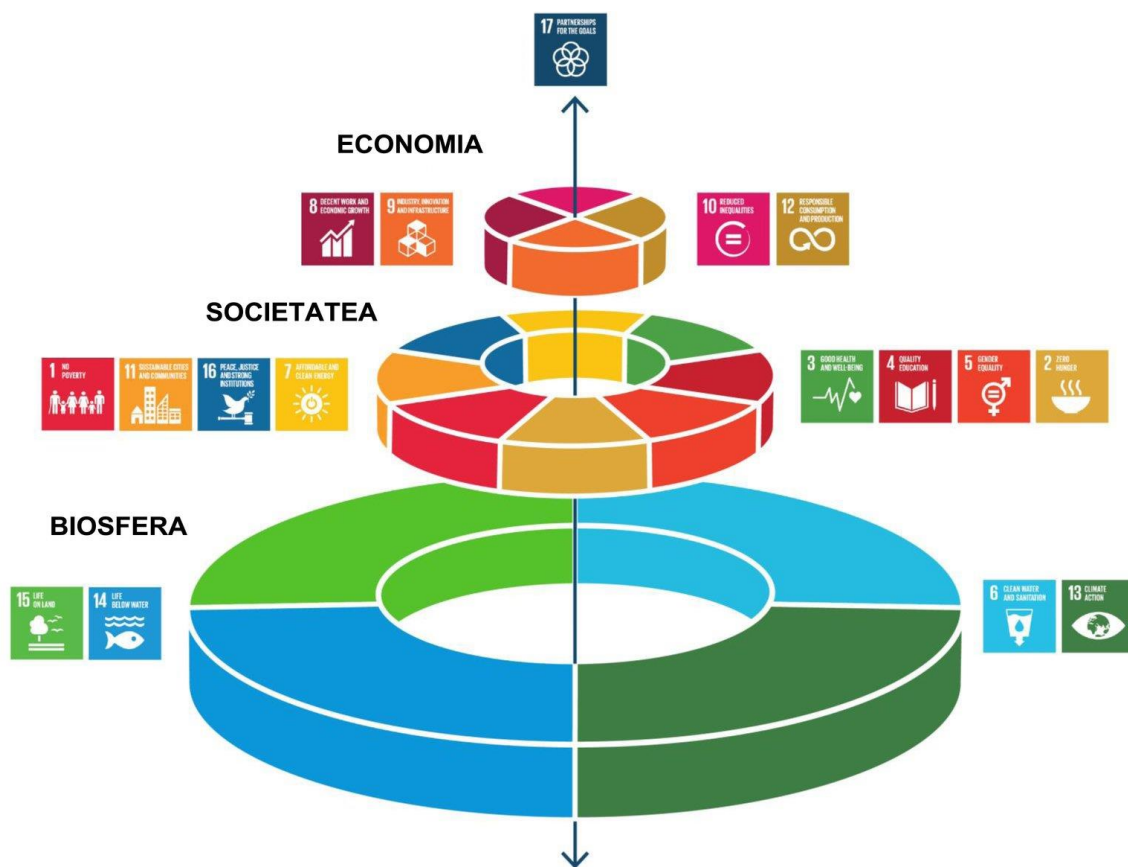
Orizont 2020 - Obiectiv național: Conturarea domeniilor specifice de aplicare a expertizei și resurselor disponibile în România în slujba asistenței pentru dezvoltare și alocarea în acest scop a circa 0,50% din venitul național brut.

Orizont 2030 - Obiectiv național: Alinierea completă a României la politicile Uniunii Europene în domeniul cooperării pentru dezvoltare, inclusiv din punctul de vedere al alocărilor bugetare ca procent din venitul național brut.

Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă a rezultat în urma unui proces internațional îndelungat de analiză, care recunoaște că problemele globale se pot rezolva doar prin soluții la nivel global. Modificarea percepției și conștientizarea evoluției fără precedent a societății, creșterea natalității la scară globală, a accelerării economiilor țărilor în curs de dezvoltare și a disparităților sociale au pus în evidență limitele creșterii planetare. Creșterea prețurilor la anumite resurse a evidențiat faptul că Pământul își poate epuiza resursele fizice regenerabile și neregenerabile, conducând la un dezechilibru catastrofal.

Cei trei piloni prin care Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă se structurează au fost definiți în Raportul Comisiei Brundtland (1987):

- 1. ECHITATEA SOCIALĂ** – prin care națiunile în curs de dezvoltare trebuie să aibă posibilitatea de a-și satisface nevoile de bază în ceea ce privește ocuparea forței de muncă, alimentația, asigurarea energiei, apei și canalizării;
- 2. CREȘTEREA ECONOMICĂ** – la nivelul națiunilor în curs de dezvoltare pentru a se apropia de calitatea vieții din țările dezvoltate;
- 3. MEDIUL** – cu nevoia de a conserva și îmbunătăți baza de resurse disponibile prin schimbarea treptată a modului în care trebuie să se dezvolte și să fie folosite tehnologiile.



Piloni prin care se structurează Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă



COMUNA CORNEREVA
JUDEȚUL CARAȘ-SEVERIN

Strategia de dezvoltare pentru perioada
2021 – 2027

Concluzii



Zonele predominant rurale alcătuiesc jumătate din Europa, cuprinzând aproximativ 20% din populație. Tot mai mulți oameni migrează spre oraș în căutare de noi oportunități de angajare și de acces la servicii. Cu toate acestea, la nivel regional se observă câteva particularități ce țin de migrația urban-rural.

În Regiunea de Vest, contrar tendinței de la nivel național de scădere a populației din rural (-0,4%, -38.310 persoane), populația din zona rurală a crescut cu +10.276 persoane (+1,4%). Această creștere a fost influențată de migrația populației dinspre urban în zonele periurbane. În județul Caraș-Severin, satele nu depășesc 5.000 de locuitori, fiind de mărime medie spre mică și așezate în culoare și depresiuni, dar și în spațiul montan, unde majoritatea satelor au înregistrat scăderi ale populației.

În faza de analiză a situațiilor curente pe lângă problemele identificate ale regiunii au fost identificate și obiectivele principale care contribuie la dezvoltarea integrală a teritoriului. Luând în considerare aceste obiective am identificat prioritățile strategiei de dezvoltare. Scopurile formulate anterior indică pașii care trebuie urmați în procesul de dezvoltare și care ne ajută la eliminarea fenomenelor negative datorită faptului că problemele nu apar într-un singur domeniu, iar administrarea lor se realizează în mod complex.

Rezolvarea problemelor principale de la nivelul comunei se realizează prin atingerea a trei scopuri centrale, identificate în cadrul strategiei și anume:

- a. Reabilitarea și îmbunătățirea spațiului rural;
- b. Dezvoltarea economică;
- c. Îmbunătățirea calității vieții.

Strategia de dezvoltare a Comunei Cornereva pentru perioada 2021 – 2027 va folosi drept suport la dezvoltarea durabilă a comunei prin realizarea planului de dezvoltare care vizează creșterea calității vieții, un element indispensabil pentru existența viitoare a comunei.

Comuna Cornereva are nevoie să-și identifice și să-și susțină competențele-cheie pe care le deține pentru a deveni un actor lucid în competiția la nivel local - regional; trebuie să identifice și să-și asume rolurile pe care poate și dorește să le joace la nivel regional și național, precum și în contextul integrării României în Uniunea Europeană.

Acest document va asigura implicarea generală a actorilor locali, a cetățenilor în elaborarea și implementarea planurilor de dezvoltare a comunei pe termen mediu și lung și a proiectelor pe termen mediu și scurt care derivă din aceste planuri.

Strategia va orienta programele sectoriale, ale instituțiilor și organizațiilor locale, va furniza informațiile necesare sectorului privat și va implica pe reprezentanții acestuia în



planificarea dezvoltării economice locale, va asigura fundamentarea solicitărilor de finanțare pentru proiectele prioritare.

Conform premiselor de formulare a strategiei și a perspectivelor de dezvoltare a comunei, conceptul strategic trebuie formulat astfel încât transpunerea sa într-un plan strategic să asigure un pachet de acțiuni ce vor duce la creșterea economică, creșterea bazei de impozitare, crearea de locuri de muncă și îmbunătățirea calității mediului de viață al comunității. Conceptul strategic de dezvoltare se transpune astfel printr-o dezvoltare economică datorată poziției comunei, determinată de atragerea de firme/activități economice/investiții.

În acest sens, trebuie urmate două puncte prioritare: creșterea gradului de atractivitate a comunei (prin îmbunătățirea imaginii, a calității vieții, prin revitalizare rurală) și facilități de atragere a firmelor private (prin investiții în infrastructură, ofertă de terenuri, servicii strategice, facilități fiscale, etc.).

Trebuie să se țină cont și de faptul că o comună nu este un sistem închis, iar realizarea celor cinci obiective generale se întemeiază pe aplicarea unui management care să conducă la dezvoltare și/sau regenerare rurală, politicile, planificarea strategică rurală, precum și realizarea programelor și proiectelor se vor face cu respectarea următoarelor principii:

- creșterea durabilă, în așa fel încât pe termen lung să se producă schimbări majore de cultură și atitudine în ceea ce privește utilizarea resurselor de către populație și a operatorilor de piață;
- fortificarea capacității instituționale: prin management eficient, definirea serviciilor publice în raport cu resursele financiare actuale, cu obiectivele dezvoltării durabile, precum și cu cerințele populației;
- realizarea programelor și proiectelor prin parteneriat public-privat;
- realizarea acelor programe și proiecte pe care sectorul privat nu le poate realiza;
- integrarea politicilor atât pe orizontală, pentru a se realiza un efect sinergic simultan între sectoare, cât și pe verticală, având în vedere corelarea și integrarea politicilor de dezvoltare a comunei cu politicile de dezvoltare ale județului Caraș-Severin și ale regiunii din care face parte;
- managementul resurselor, ce presupune integrarea fluxurilor de resurse energetice și materiale într-un ciclu natural;
- folosirea mecanismelor de piață pentru a atinge ținta durabilității, respectiv emiterea de reglementări pentru eco-taxe și funcționarea utilităților publice în sistem de piață, evaluarea investițiilor după criterii de mediu, luarea în considerare a problemelor de mediu la întocmirea bugetului local;
- realizarea unui program sau proiect fără a afecta cultura unei comunități, ori pentru a recupera moștenirea culturală a unei comunități și/sau tradițiile întregii comunități locale;
- interzicerea multiplicării serviciilor publice, dacă acestea nu servesc unei nevoi locale;
- analiza capacității tehnice de execuție;



- evaluarea eficienței utilizării resurselor financiare și umane;
- evaluarea viabilității financiare a unui program sau proiect prin prisma veniturilor fiscale obținute;
- identificarea nevoilor comunității locale și a priorităților acesteia;
- corespondența între lansarea unui program sau proiect și nevoile comunității;
- evaluarea nevoilor comunităților sărace și a capacității de a asigura accesul acestora la locuință, locuri de muncă și serviciile publice de bază;
- protecția mediului;
- realizarea unui program sau proiect în parteneriat cu sectorul privat, ori realizarea unui program sau proiect de către sectorul privat, pentru a transfera costurile unei investiții, dacă există oportunitatea de a obține profituri viitoare;
- asigurarea publicității informațiilor cu impact în investiții (informații topografice, informații statistice privind economia locală, regulamentul de urbanism, planul de urbanism general și planurile de urbanism zonal).

Dezvoltarea comunei nu reprezintă doar o problemă la nivelul autorității publice locale, ci ține și de voința și capacitatea comunității de a se implica activ în realizarea obiectivelor de interes strategic și de a avea o atitudine cât mai pozitivă la tot ceea ce este nou.

Viziunea cetățenilor comunei Cornereva este în spiritul dezvoltării zonei din punct de vedere economic și social, prin mai bună valorificare a resurselor locale, atragerea investițiilor și investitorilor, revigorarea tradițiilor, crearea/reabilitarea infrastructurii și punerea în valoare a poziționării geografice, în deplin respect față de mediul înconjurător.

Atât Strategia de Dezvoltare Locală, cât și mecanismele instituționale implicate în procesul de implementare trebuie să țină cont de interesele comunității, care se regăsesc în portofoliul de proiecte prioritare ale comunei.

Autoritățile locale își vor asuma rolul de coordonator al procesului de „transformare”, dezvoltând oportunitățile de care beneficiază în comparație cu alți competitori, și anume: administrație competentă, tradiții, activități culturale intense, servicii de calitate, identitate istorică, obiective turistice etc.

În strânsă dependență cu realizarea obiectivelor propuse este absorbția surselor de finanțare nerambursabilă care pot fi atrase, deoarece bugetul local nu are capacitatea de a susține realizarea acestora în totalitate, dar poate beneficia de oportunitățile financiare oferite din partea Uniunii Europene și nu numai.

Comuna Cornereva poate fi:

- o comună care oferă servicii de calitate;



- o comună care dispune de servicii de sănătate și asistență socială propice;
- o comună culturală de importanță județeană;
- o comună cu infrastructură modernă și funcțională;
- o comună cu instituții culturale moderne;
- o comună care oferă actualelor și viitoarelor generații o educație de calitate prin instituțiile de învățământ existente;
 - o comună cu o infrastructură turistică atractivă, unde obiectivele turistice sunt puse în valoare, iar vizitatorii revin cu plăcere;
 - o comună a cărei economie se bazează pe resursele existente și le folosește în mod conștient și rațional, care să stimuleze forța de muncă locală.

În concluzie, se poate spune că strategia de dezvoltare elaborată este realizabilă în condițiile precizate și se va adapta cerințelor și necesităților, astfel încât aceasta să fie cât mai realistă și aplicabilă. Se poate spune că, strategia de dezvoltare este o radiografie a prezentului și viitorului, care stabilește direcțiile de dezvoltare și stă la baza deciziilor viitoare, ale celor care vor hotărî măsurile necesare atingerii țintelor propuse.



Bibliografie

- Site-ul Primăriei Comunei Cornereva: www.primaria-cornereva.ro
- Revista Transilvană de Științe Administrative
- Strategia Națională pentru dezvoltarea durabilă a României 2030
- Site-ul Comisiei Europene: <https://ec.europa.eu>
- Ordonanța de Urgență Nr. 88/2020 din 27 mai 2020 privind instituirea unor măsuri, precum și acordarea unui sprijin financiar pentru pregătirea portofoliului de proiecte în domenii strategice considerate prioritare pentru perioada de programare 2021 - 2027, destinat finanțării prin Programul Operațional Asistență Tehnică 2014 - 2020 (POAT 2014 - 2020) și Programul Operațional Infrastructură Mare 2014 - 2020 (POIM)
- Site-ul Agenției pentru Dezvoltare Regională Vest: <https://adrvest.ro/planificare>
- Vasile Mircea Zaberca, *Itinerar monografic Cornereva*
- Master Plan și Programul de investiții prioritare (2014-2020) – varianta finală, Capitolul 2 – Analiza situației curente, AquaCaraș S.A.
- Raport de Mediu - Plan Urbanistic Zonal - Centrala Electrica Eoliana si Utilitati – Cornereva, Otoi Eugén Ovidiu
- Institutul Național de Statistică – Proiectarea populației Românie, pe medii de rezidență la orizontul anului 2060
- Rezultatele finale ale Recensământului din 2011
- Planul pentru dezvoltarea regională al Regiunii de Vest 2021 – 2027 – ADR Vest
- Site-ul <http://www.domogled-cerna.ro/index.htm>
- Natura2000.mmediu.ro - Biodiversitatea în România - Domogled - Valea Cernei
- Site-ul https://ec.europa.eu/education/sites/education/files/document-library-docs/et-monitor-report-2019-romania_en.pdf
- Petru Talpeș - Amintiri, text îngrijit de Vasile Dudaș și Vali Corduneanu, Editura Mirton, Timișoara, 2008
- Site-ul www.intercultural.ro



- Cotidianul *Agerpres*, Februarie 2016
- Simion Florea Marian, *Sărbătorile la români*, București, Editura Fundației Culturale Române, 1994, p. 248
- Site-ul <https://www.protopopiatulbaileherculane.ro>
- Autoritatea Electorală Permanentă, „Rezultatele finale ale alegerilor locale din 2020”
- Young Professional Scheme – Alistar Nicolson, Managementul strategic
- Osita, Christian; Onyebuchi, Idoko; Justina, Nzekwe – *Organization's stability and productivity: the role of SWOT analysis*
- <http://www.poartaalmajului.ro/index.html>
- Raport privind starea mediului în județul Caraș-Severin - Agenția pentru Protecția Mediului Caraș-Severin



COMUNA CORNEREVA
JUDEȚUL CARAȘ-SEVERIN

Strategia de dezvoltare pentru perioada
2021 – 2027

Colectiv de elaborare:

Cristina Eugenia Mîndrilă – Manager proiect

Andreea Alina Man – Consultant în management

Bianca Andreea Lobonț - Consultant în management

Primăria Comunei Cornereva

Adresa: Strada Principală, nr. 1, Cornereva, Județul Caraș-Severin

Tel/Fax: 0751710055

E-mail: primaria.cornereva@gmail.com

Web site: www.primaria-cornereva.ro